

311298

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 17-వ తేది బుధవారము
శ్రీ క్రోధననామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. 66
సంచిక ౬౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సర వీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తావును,
పార్శవు మెత్తల తారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జ్వరమును
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
చేతములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 వైరిరోడ్డు, ఫోటో బొంబాయి.

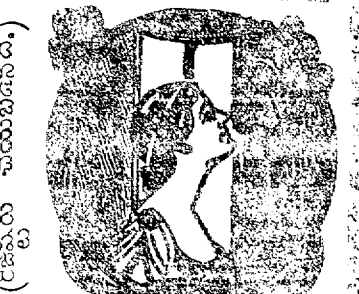

కామినియా నూనె

వెంట్రుక లేఅందము.
రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు
వెంట్రుకలు దువ్విసన్నును ఊడకమున్నే ల్పర
పడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ
పొగగును అట్లుకాకుండా నేడే కామి
యా నూనెను వాడే సత్వముగా
శిరోజముల గావించుకొనుడు. వెంట్రుకల
కేజాద్యమున్నను మూర్చి ఈ దివ్యమధము
వానిని ముత్రముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు
చేయును ఒక పరిమితివల్ల దూకే తేలియగలదు.
మీ శిరోజముల నతిశయి భవించును బుడ్డివేల
1 యాపాయి. 3 బుడ్డిఖరీదు రూ 2-10-0
125 ఏజీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

అటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న
అటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.
అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 గ్రాం బుడ్డి 0-12-0
1 గ్రాం బుడ్డి 0-8-0 మీ చేతిరుమాలునందు
చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిచితలను వ్యాపించును.
పై కామినియా నూనె, అటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయించ
బడునును. లేకున్న సోలువ జెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 బామ్బాయి, బొంబాయి (ఇది ప్రాచీన కాలముగలది)

వెల్లింగ్టన్ సి నీ మా

18-6-25 శనివారమునుండి 19-6-25 శుక్రవారమువరకు
ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15 గం॥
మాటిసీ ప్రత్యేకము గలదు.
ప్రపంచమందు అంతిమము చాల ఆకర్షణీయమైన
ది ఐ రన్ మాన్ కడపటివారము
అల్పదీర్ఘ వైర్యకార్యములు చూడగలసివి.
సాహసము గల పిశాచములరాజు

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

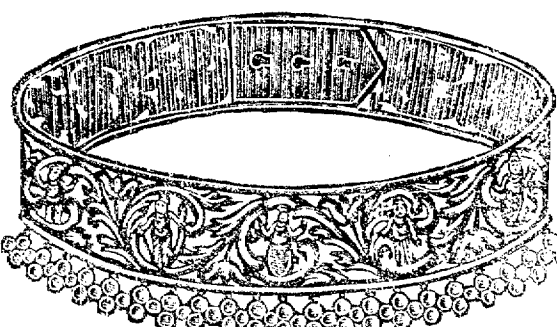
మిక్కిలిపూటును సువాసన గలవి. తాం
బూలములోగాని విడగా గాని 1.2 మాత్ర
లను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి చుచికరముగా
నుండుబయ్యగాక, అజ్వేలము, వాయువు, జ
లుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా,
క్షేస మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును.
ప్రతి గృహమందుండ వలినది. వి. పి. అ. 6
250 మాత్రల సీ॥ 0-4-0 డజన్ సీ॥ 2-8-0
పి. సి. ఏ. అండు కొ,
అయ్యకృష్ణమాచారి, వెంకటే. (వెల్లింగ్టన్)

నమ్మక మైన నగలుదొరకు స్థలము

ఈ నగ్న వెంకటస్వామిశెట్టి, లేట్లు,
కంచెములు, మోజాలు, బంగారెగాజులు, గొలు
ములు, చెయిపట్టీలు, నాగవల్లులు, పంకీలు,
నాగరిలు, కానుంబిల్లేలు, కెంపునడబిల్లేలు,
మొదలగు పుష్కరాగము తోడులు, అంబుపో
గులు, జేసరీలు, క్లానములు మున్నగునవి దొరుకును
బయటివారి ఆధ్వర్యము అతివాగ్రత్తగా పంప
బడును. ఒకవిధా మామత్వరీచిన్న మనమృత్యుము
మీకు తెలియును.
సీమవెంకటే, సవరంబంగారకు పూచీ నిచ్చెదము.
తృప్తికరముగాతేనీచో వైశుధ్యముగనెచ్చెదము.

బీచు వెంకటస్వామిశెట్టి
నగలనర్తకులు, కర్నూలు.

ఒకడఘా మావద్ద బేరముచేసిన మానమకము మీకు తెలియును

చిత్రపువనలు, నగిషీలు, పూజలు, మొదలగు నవిగల నాగవల్లులు, పట్టెడలు, నాగరములు, జడ బిళ్ళలు, మల్లెముగ్గులు, రోజుపువ్వులు, కెంపులు, పచ్చలు, పువ్వరాగములుచేర్చి కట్టబడిన మోపులు, హంసబిళ్ళలు మొదలగునవి, వెండిసామానులను మా వద్ద నిక్షేపణగానున్నవి. అక్కరలేనివో వున్నవో ప్రతీకము వాపనిచ్చెదము. సవరము బంగారుకు, నీను వెంకీకి, మేలైన పువ్వరాగములకు కెంపులకు పూచీ నిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశైలి, గురుస్వామిశైలి కంపెనీ

నగలవస్తువులు, 25 చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

క్రీరబలాత్మలము

మక్తూలరాజుగారు బహుశక్తియు వ్యయించి, తమ సంస్థానవైద్యులచే తయారుచేయించి అందరికి లభ్యమగునట్లు చేసినారు. ఈతైలము అన్ని వాతవ్యాధులకు బోగొట్టును. మనోవ్యాధిగలవారలకు, పిత్తప్రకృతిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. కరములకు బలమునుగలిగించి శరీరవార్ధ్యమును పెంపొందించును. చువ్చుబడిన శరీరము గలవారికి, నుఖివ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారికి మంచిది. వాతకోగులు అనేకమంది దీనిని నేవించి విముక్తులయినారు. మాయనభిషమున, వాతవ్యాధులకు ఇంతటి మందులేదని నమ్ముచు నుడివినది. డాక్టరు కోమలగారుకూడ మెప్పుకొన్నారనుటకు బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియ గలదు. సంస్కృతాధిక్యమునుబట్టి మూడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాహతునుబట్టి ఏదికావలసిన వాడు దానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. కొడుకుము వాడువిధము మందుతో పంపబడును. ఇది వైద్యులనునతే గాక లోపలికి వున్నకొనుటకు నుపయోగించును. 7 సార్లు అనర్తిలవైనది 4 అవున్నలు 2-0-0. 21 సారి అనర్తిలమయినది 4 అవున్నలు 5-0-0. 101 సారి అనర్తిలమయినది 1 అవున్న 8-0-0. 4 అవున్నలు 12-0-0. ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కమిషను రేటు: పోస్టుఖర్చులు వేరు.

అడ్రసు:— మేనేజరు, ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

ద్యోతయముద్రణము! త్వరపడు! త్వరపడు! కొలదిప్రతులు మాత్రమే!!

శ్రీయత శ్రీరాముల సచ్చిదానంద శాస్త్రిగారి విరచితముగ

సావిత్రి నాటకము వెల రు 1-0-0

ఇదివరకు ఆర్థరలకు నష్టయికానివారు తిరిగి ఆర్థరలను పంపవలయును

శ్రీమైలవరం బాలభారతీ సమాజమువారును,

శ్రీసీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారును ప్రదర్శించిన

దీ నాటక రాజమే

వలయువారు:— వ్రెండ్లు అందుకో, బెజవాడకు వ్రాయవలయును.

లొకామయహారకస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన

మహాభాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లొకనేవ చేయుచుందునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చు మీ కతి సం॥ రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో అదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రలను గాక బర్మా, సిలోన్, మలయావైట్సు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో న్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను అదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నావేరు (లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, భాలింతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు పిరననేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తజీవములు, సకలజ్వరములు, హిందము, శ్రీతవాతము, ప్రక్కలతడియు, అకలితకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్మేదులు, కడుపునొప్పి, బలుబు, దగ్ధ (క్యానకొనము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలోనున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిద్దులనుండి కన్నుగజేంచి వచ్చిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసవలయు గలవు. ఒకడఘా నాతో న్నేహముచేసిన వాడు దురదృష్టవశాత్తూ చచ్చుటలేదు.

594

శరీర మాత్రలగు బుడ్డి 1 కి ఖర 9-0-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్డులు పోస్టుఖర్చుతో రు 1-0-0. 12 బుడ్డులు 2-0-0. 15 బుడ్డులు 3-0-0. కావలసినవారు ఈ దిగువ చిటానునుపై వ్రాయుడు.

మామిళ్ళేడ వైద్యమాత్రపు మంత్రాశాల వదిలికుం, శ్రీ సీతారామాంజనేయ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్రపత్రికలో లొకామయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషా హిందీప్రథమ పుస్తకము (రామానందశర్మ విరచితము)	వెల 0 3 0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	0 4 0
శిలకమహాశయని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ నత్తినా	...
రాధానాశాస్త్రి విరచితము)	2 4 0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు	...
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	0 6 0
బోధు ఖర్చులు ప్రత్యేకము	...

ఆంధ్రపత్రికలో లొకామయము, 7, రంబుకెట్టిపాడి, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ జూన్ నెల 17-వతేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదల 42 0 0 వరకు	
లియము బస్తాలు	మొదలు వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	18 0 0 15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0 17 0 0
డిల్లివి ,, డిటా ,,	16 0 0 18 0 0
రాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0 9 0 0
నవ్వులు ,, ,,	20 0 0 24 0 0

2. వస్త్రధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	12 8 0 18 8 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	12 0 0 128 0
పెసలు ,, డిటా ,,	14 8 0 15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	18 0 0 16 0 0
ఉలవలు ర 164 ,,	8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0 155 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగవస్త్రబా1కి,,	55 0 0 60 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	50 0 0 58 0 0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 186 మిషకానూనె 182	
అముచము బా 1-కి ,,	133 0 0 134 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయనకుపు బా 1-కి ,,	135 0 0
కురవకుపు ,,	55 0 0 60 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి,,	100 0 0 110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు	50,55
కాళహస్తపాయకట్టు ,,	70,75
బెల్లము బా 1-కి ,,	85 0 0 45 8 0
చింతమండు బా 1-కి ,,	40 0 0 60 8 0

5. ఇనుము

వట్టారకం బా 1-కి ,,	82 0 0 88 0 0
చదరం ,,	88 0 0 88 0 0
రవుండు ,,	85 0 0 88 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 కులంకిత ,,	71 0 0 73 8 0
అంగారము, కులము 1-కి ,,	21 10 0 21 12 0
సవరము 1-కి ,,	13 11 0
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	253 0 0 255 0 0
రాగి డిటా ,,	285 0 0 288 0 0
అస్కా-చక్కర 226 పాకి గలవి	88 0 0 88 4 0

7. రంగులు అలిజరైను

అవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు ,,	64 0 0 70 0 0
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,	,,
సింహం డిటా ,,	,,
గుర్రం డిటా ,,	67 0 0 68 0 0

8. దూది

కోండాపెట్టుబాబా 1-కి ,,	రు 800 0 0
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 8 0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	5 1 0
వుట్టూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0
మాళయేనుగ నెం 20 ,,	9 8 0
జహాన్ నెం 20 ,,	9 8 0
,, నెం 40 ఏ శేలిలు అయినను ,,	12 0 0
పద్మావత్ నెం 24 1/2 ,,	10 4 0
14 1/2 క్విలక్ పక్షి ,,	7 6 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె ,,	10 8 0
నెం 22 ,, ,,	10 12 0
నెం 12 1/2 బెన్ని పర్కము ,,	8 8 0
నెం 14 1/2 ,, ,,	8 12 0

కార్యరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు పక్ష ప్రచారము

దేశమునందు ప్రభుత్వ ప్రజాకక్షలు రెండుతప్ప వేరొక పక్షమునకు తావులేదు.

కొత్తాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

ఏడుబావులు

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

సాపుకారుపేట

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

ఎన్.ఎస్.ఎస్

డా. బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

ఎగ్గూరు

డా. ఏ. లక్ష్మీపతిగారు

మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

తండియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకర్ గారు

ట్రివెలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారు

కోల్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

*** **

చెన్నై ప్రెసిడెన్సీ కలెక్షన్ ఏడుబావుల డివిజన్ కు కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షమునకు అధ్యక్షునిగా నిలిచిన శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారి అధ్యక్షత్వమును బలపరుచుటకు నై నిన్నటి సాయంత్రము నాటిపిల్లయార్ కోవెలవీధియందు బహిరంగసభ జరుపబడెను. సభకు వెక్కిరింపు ప్రేక్షకులు విచ్చేసిరి. సభకు ఆరంభించిన ప్రముఖులలో శ్రీయుతులు యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, యం. కె. ఆచార్య, సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, యమ్. సింగారవేలు శెట్టి, డా. ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు, ముఖ్యమంత్రి, డా. యస్. మల్లయ్యగారు, కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు గలరు.

సభకు శ్రీనివాసయ్యంగారధ్యక్షతవహించిరి.

అధ్యక్షులు

కాంగ్రెసు నియమానుసారము గతవర్షము కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు కార్యరేషను కధ్యక్షులుగా నిలిచిరి. వారు పోటీజేసిన 8 స్థానములలో 7 స్థానములు కాంగ్రెసు వారి ఐక్యమై. ఈవర్షము అదేరీతి ఉదారస్వభావులను, దేశభక్తి పూరితులనుగల మిగుల కాంగ్రెసువారిని ఎన్నుకొనుట కీసభలు జరుపబడుచున్నవి. దీని బల మెంతైనా రామచంద్రరావు పంతులుగారు స్థానిక పురపాలక సంఘములలో కక్షలుండరాదని ప్రతికటాఘోషించుచున్నారు. ప్రస్తుత దేశపరిస్థితి లేమాత్ర మైనను వారు పోటీచేసినా? ఎన్నికాసంశ్చలందు ప్రవేశించినా? అంగభాషయం బెట్టి యుపన్యాసాలు జేసినా? లోకపరిజ్ఞాన మేమైనయున్నచో నీపలనా నీయగలరా? భారతదేశము భారతీయులకు చెప్పకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము లేని యీదినము లందు ఇటుల నడువకునా? పంతులుగారు ఈవిధిపు ప్రభుత్వమే సర్వకాలము విశ్వాన్నిగ నునదేశము పాలించుచుండ వలెనని కోరుచున్నాడు గాబోయి? స్వరాజ్యకక్షి వారు ఎట్టి పదవులనుగాని, బిరుదులనుగాని, ఘనోగ్యములగాని నాశించుచున్నారా? లేక దేశభక్తిపూరితులై అధ్యక్షులుగా నిలిచి వారా? యని మీరు తెలిసికొనవలెను. “జస్తిను” “స్వరాజ్య” కక్షలు రెంటిలో నేది యుత్తమునా, నేది స్వార్థరహితకృషి సలుకబూనినదో, నేది నిజమగు ప్రజా బాధ్యతాయుతమో యొందించి మీమీ సమ్యకుల నొసంగడు. గత సంవత్సరము వలె ఎల్ల స్థానములకును కాంగ్రెసువారిని పంపి మీగౌరవమును

దేశగౌరవమును గాపాడుడు. ఇది ఏ ప్రత్యేకస్వత్వకక్షిని సంబంధించిన కార్యముగాదు. దేశమందు ప్రభుత్వకక్షి, ప్రజాకక్షి అనగ కాంగ్రెసుకక్షి తప్ప వేరెందుపక్షములేదు. కాన ఒక్కొక్కరును తమ స్వంతపనిక బామకొని పర్యవధముల నీ సదుద్యమమునకు తోడ్పడి మీదేశభక్తిని చెల్లుచున్నాడు.

విద్యాన్ మునిసామిప్పిళ్ళగారు:—దేశ విముక్తికి పాటుబడుకక్షి కాంగ్రెసుపక్షమే. ప్రభుత్వపక్షము తప్ప వేరొక పక్షమునకు తావెచటగలదు? తదితరు లెల్లరును భారతీయులే. ఎల్లరును స్వరాజ్యమును వాంఛించువారే కాన “జస్తిను” మున్నగు పక్షములుండుట కవకాశములేదు. కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు కార్యరేషనునందు ప్రవేశించి నప్పటినుండి యు, అంతకు క్రితము జస్తినుపక్షమువారు ఏకచ్ఛతా పత్యముగ అధికారము వహించినప్పటి పరిస్థితులను గమనించిచూచిన ఏపక్షమువారు యదార్థముగ ప్రజాసేవకులో, మహాత్ముని యాగమున సందర్శమును, కార్యరేషను కమిషనులచే తన తీర్మాన సందర్శమునకు లెల్లమైనది. కాన ఈదేవిజనుకు కాంగ్రెసు పక్ష అధ్యక్షియు, కాంతస్వభావులను, సమర్థులను, దేశసేవ జులునగు శ్రీయుత గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారికి మీ బాటుల నొసంగడు.

యమ్. కె. ఆచార్యగారు:—జస్తిను పక్షము ప్రజల కంతవర కుదయోగకారులలో, ఎంతవరకు ప్రజాప్రతినిధులలో మీకే యొందించిన తెలియగలదు. “జస్తిను” పక్షము పేరు మాత్రము “న్యాయకక్షి”. చేతల న్యాయచేతలు. బ్రాహ్మణులుగాని అ బ్రాహ్మణులుగాని ప్రభుత్వముందు ఉన్నతోద్యోగములందుండిన వారిపరిసంఘముల కెట్టి బాధముచేసారీ? పాట్లకొరకం పాటుబడు స్వల్పోద్యోగములకొరకై దేశీయులందొకసంఘమునై నొకరు దాడివెడలుట ఎంతయవివేకమో యొందింపుడు! 40 సంల క్రిందట వశరాసుకార్యరేషను స్థాపించబడినది అందు 80 మంది ప్రజాప్రతినిధులు 20 మంది ప్రభుత్వనియంత్రసభ్యులు. వీరిలో 7గురు స్వరాజ్యపక్షసభ్యు లెట్టికార్యమును సాధించగలరు. కాన బహుశంఖ్యాకులుగ స్వరాజ్యపక్షసభ్యు లు కార్యరేషనులో ప్రవేశింపవలెను. అందులకు సాధనము మీకృషితప్ప వేరొందు గాదు. యోగ్యతాయోగ్యతలను విచారించి ఏపక్షము బాధ్యతాయుతమో గమనించి మీసమ్యకులనొసంగుడు! బొంబాయి, కలకత్తాకార్యరేషనుల కాంగ్రెసువారి ఐక్యమై. చన్నైపట్టణముజేసిన పాప మెట్టివోగాని ఇచట అసామాన్యపరిస్థితులు గలవు. కావున మీరెల్లరు ఈ యవమానమును ఖోషోలేదరుగాక!

మధిమహాత్ముగారు:—ఈ నగరమున మహాద్రి, ప్లేగు, కలరా మున్నగు వ్యాధిగ్రస్తులకొక వైద్యాలయముగలదు. అందు ప్రేక్షకుల పుస్తకము (విజిటర్సుబుక్కు)ను ప్రధమమునుంచి చూచిన ఒక్క కార్యరేషను సభ్యుడుగాని అచ్చటికి వెళ్లి పరిస్థితుల గమనించినటుల లేదు. కారణము విచారించగవచ్చేనదో, మహామర్రి తాను హుతియగుచును భయముతో నచటికి వెళ్లి యుంపలేదని చెప్పిరి. నిజమగు ప్రజాప్రతినిధులైన ఇట్టి యుపేక్ష నహించగలరా. ఇట్టి నిద్రాసములెన్నియో గను పించుచుండ జస్తినుపక్షమువారు ప్రజాప్రతినిధులని ఆత్మగౌరవము గల మనుజుడెటుగ బల్కగలరు? కడచిన ఎన్నికలందు హిందూమహమ్మదీయ వోలరు ప్రముఖులెల్లరు కాంగ్రెసువారి కే వోలులొసంగియుండ ఈవర్షము కాంగ్రెసువారి విజయము నకు పంచేపొంపబడిలేదు. ప్రజలెల్లరు కృత నిశ్చయములతో వారి సంకల్పసిద్ధి కడపచ్చు అభ్యంతర మేదైనను విచ్చిన్నముగాగలరు. కావున మీరెల్లరు కాంగ్రెసువారిని ఎన్నుకొనుటకు సంకల్పించుకొనవలెను.

జయవేలు (అనిద్రావిన సంగుము) ఉత్తేజపూరితముగ నుపన్యాసముసంగుచు కాంగ్రెసుపక్షమే దేశమునందలి బాధ్యతగలపక్షమనియు, జస్తినుపక్షము కేవల బూటకమనియు, అందు చేతనే తన పంచు సోదరులెల్లరు కాంగ్రెసునందు చేరి దేశమోక్షమునకు పాటుబడవలెనని పల్కిరి

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు—ఇదివరలో జస్తిను పక్షమువారు కార్యరేషనునందు రున్నంతవరకు ఇట్టిసభ లెన్నడు జరుపబడనేదు. వారు ప్రజామోదమున కెన్నిడు ప్రయత్నించి యుంపలేదు. కడిచిన అయిదారు సంవత్సరముల నుండియు, అంతకు క్రితమును జస్తినుపార్టీవారు కార్యరేషను ప్రవృత్తిమెట్లు చెప్పింపబడుచున్నదో, ప్రజోపయోగకరములగు పను లెంతవరకు కొనసాగినదో ఒకమాలైనను పరిశీలించియుండలేదు.

మహాత్ముని వ్యవహారము

బారిసాలులో సన్మానపత్రములు

విన్న 16 వ తేదీని బారిసాలులో మహాత్మునకు క్షణికమైన తీగబడి లేకుండనున్న యువజనులు సన్మానపత్రమును సమర్పింప గౌరగా మహాత్ముడు వారి కవకాశము నొసగెను. చాలమంది యువకులు సమావేశమై, మహాత్ముడు తమ సన్మాన పత్రమునందుకొన సంగీకరించెననువార్త విని వారు ఉప్పొంగి పోయిరి. ప్రజామోహన కలాశాలలో మిక్కిలి గొప్ప సభ జరిగినది. ఎందలకొలది యువకులు అమర్చి కలు పనిచేసిరి. చక్కని ఏర్పాటులను చేసిరి. ఆసభకు బారిసాలు జమీందారు డిప్యూటీ కలెక్షనరు.

“ఈ యువజన సంఘము స్వత్యక్తివైన నీ ఆధారపడియున్నది. బారిసాలు యువజనులందరిని ఏకీభరింపజేసి ప్రజాసేవయెట్లు చేయవలెనో చూ ఆశయు. ఈ సంఘమును స్థాపించిన తైలేంద్రబాబుగారిని అర్పి నెమ్మక్రింద అర్పిస్తుచేసిరి. గాన ఆయన నేడు మీసన్నిధికి రావాలకపోయెను. ఆయన యింకను నెలకు 2000 గజముల నూలు పంపుచుకే యున్నాడు. ఈయనకులమున అస్పృశ్యతలేదు. ఈవిషయమున మేము దీక్షగా పనిచేయడలచితిమి” అని యువకులు సన్మానపత్రమున వివరించిరి.

“తైలేంద్ర బాబుగారు చెరపాలలోనుండి గూడ నూలు ఎడుచుచున్నందులకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను. ఆయన వడికిననూలును చూచి చాల సంతసించిరి నని మీరాయనకు తెలుప గోరెదను. ఆయన నిర్దోషియై యైవో ఆయనను కారాగృహమునం దుంచుటవలన దేశమునకు అధికముగ లాభము తప్పక కలుగగలదు. నిర్దోషులు కష్టములపాలగుటవలననే దేశమునకు నిజమగు లాభము కలుగును. దొంతనమువారు తప్పవని చేసిరి.” అని మహాత్ముడు నడిచెను.

సాచరు స్ట్రాంగుగారును తదితరులగున ఆక్స్ ఫర్డు విషను వారు మహాత్ముని తమమందిమునకు గొనిపోయిరి. మహాత్ముడు పెక్కుస్థలములను చూచెను. పెక్కుమందితో సంభాషించెను. మధ్యాహ్నము బారిసాలునండి మహాత్ముడు బయలుదేరెను. నేడుదయమునకు ఖుల్నా చేరెను. (ఆ, ప్రె. స్పెషలు)

మరియొక వార్త

సోమవారమునాడు నూర్పూర్ ప్రముఖ మైసేమ్మిట మహాత్ముడు శాసనప్రతిమును చాలించెను. 16 వ తేదీని చాల స్థలముల కేగెను. ఉదయమున యాదోజులు పాతకాల కేగెను. పిమ్మట ఉదయము 8 గంటలకు జిల్లాబోర్డువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. (ఆ. ప్రె.)

బి.ఎస్. పథక్కు-గారికి విధింపబడిన శిక్ష ఖాయపరచబడుట

మనీలాలు కొంధారిగారు ఉదయపురమువెడలిరి

అహమ్మదాబాదు, కాను 16:—ఉదయపురసంస్థానము చే నియమింపబడిన ప్రత్యేక పు సంగుమచే బి. ఎస్. పథక్కుగారికి విధించబడిన శిక్ష అయిదు సంవత్సరములును యిండియా దొరతనముయొక్క అనుమతి నొంది మహారాజకుమారు ఖాయ ము చేసెనని తెలిపినందున మనీలాలు కొంధారిగారు ఉదయపురం ప్రయాణమై చెడలింగి తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కమిషనరుయొక్క జీతము రు 2,500 ల నుంచి రు 1,500 ల వరకు తగ్గింపబడినదిగ స్వరాజ్యపక్షమువారు తీర్మానము లేగా దానిని తొత్కాలమునకు నిలుపుటజేసి వేరొందు విషయమును జస్టించిరి. ఇంగ్లండు నుంచి కార్యరేషనుకు సాధరా చేయబడు సామాన్లు పరిశీలించుటకు విదేశములం దొక సలహానొసంగు ఇంజనీయుడు కొంతకవిషమున్ను, తిరిగి శుదరానునందు వానిని సరిజూచుటకు మరొకొంత కమిషను ఒకలంకుట బూజుకొనిరి కాంగ్రెసువారు దానికి సమ్యుతింపక ఇంగ్లండునం దొకచోట మాత్రము కమిషనొసంగిన చాలునని ఉపపాదన సల్యగ నావిషయము నుపసంహరించుకొనిరి. ఇటులే గత 5 సంల నుండి లెక్కకు మించిన ధనమును దుర్వ్యయ మొనర్చి. కాన ప్రజాద్రవ్యము సకలమిది దొంగ చూటను, ప్రజాస్వామ్యముల చేకూరుటను మీరెల్లరు కాంగ్రెసుపక్షమును వోలుజేయవలెనని పల్కిన పిదప సభ ముగిసెను.

తృపానువల్ల నష్టము

నివారించు సదుపాయములు కొన్ని మనవిచేసెదను.

౧. చచ్చిపోయిన పశువులను ఊరి వెలుపల వదిలివేయుదురు. నీటి కాలువలో విడిచెదరు. ఇట్లు చేయుటచేత ఆరోగ్యము చెడునుగాన తోట్ల ఎముకలు తీసికొనదలచినవారు తీసికొని తక్కిన భాగములను భూమిలో పూడ్చించవలెను. సామాన్యముగా సంవత్సరము పొడుగునను, అప్పుడప్పుడు చనిపోవు పశువులను పాతి పెట్టుట అవసరము. దానికొరకు ప్రత్యేకస్థలములను ఏర్పరచవలెను. ఊరికి దూరమందుంచవలెను. తోలు వస్త్రాదులను ఊరుకు దూరమున బయట ఒకచోటు నేర్పరచవలెను.

౨. పడిన ఇండ్లు కట్టుటకు అర్హితులకు, స్తంభములు, మూలాలు, గుడ్డలు, వాసాలు, తాటాకులు, రెల్లు, ఇమ్మతొచితముగా నిర్వహింపవలెను. పాతసామానులలో నిలిచియున్నవి చూచి, పనికివచ్చువి పోగా, తక్కినవి, ఇల్లు పూర్తిచేయుటకు అవసరమైనంత ఇయ్యవలెనుగాని కొద్దికొద్దిగా ఇచ్చిన చాలదు. మధ్యరకము జనులకు పడ్డితండా గాని, అతిస్వల్పపునడ్డిపొడగాని అప్పు ఇయ్యవలెను. గ్రామాదులకుపోయి స్వలితగా విచారించవలెను. ఈ యేడు ఇచ్చు తాటాకులు తుపాను గాలి వల్ల చినిగిపోయినందున, కప్పు హెచ్చుకాలము మనదు. కాన ఈయేడువేసిన పూరి ఇల్లు తిరిగి వేయవలసివచ్చును. కాన కొంత మంది ఇల్లు ముందు తిరిగి బాగుచేయవలసి వచ్చును.

౩. పాలములకు చేసిన మరమ్మత్తు లన్నియు చెడినవి. తోలిన ఎరువులు నీటగలసినవి. ఇప్పుడు ఎరువులు లేవు. అడవులలోనుండి ఆకు, ఎరువులు, ఇతర పెంటలు తెప్పించి ఉచితముగా నియ్యవచ్చును. రైలుఖర్చులు మినహాయించవలెను. అటవీశాఖవారు ఉచితముగా ఇప్పించవలెను. ఈయేడు పంటలు బాగా పండ నేరవు. కాన అప్పుగా నిచ్చుటకంటె ఊరకనిచ్చుట మేలు.

౪. మరియు వారుపోయింట్కు తగిన మంచి విత్తములు కొన్నిచోట్ల కొరకులేదు. విత్తులు తడిసి చెడినవి. ఇవి లభించునట్లు ఏర్పాటు చేయవలెను.

౫. మేత కొన్నిచోట్ల నష్టమైనది. అడవులకు తోలు పశువులకు మేత వర్షము ఊరకే ఇయ్యవలెను. కాలువలకులు ఏటిలకులు, రోడ్లపొరంబోకులు, రైలు ప్రాంతములు, ఇతర ప్రదేశములు శేలవేయక కాపువల చేయించి, పశువులకు వదిలి వేయవలెను. అడవులనుండి మేత రైలుమీద, ఖర్చులు తేలవడ తెప్పించి పంచిపెట్టవలెను.

౬. అనేకచోట్ల గొర్రెలు, ఇతర పశువులు చచ్చినవి. గొర్రెలు పోయిన గొల్లలు సమస్తము పోగొట్టుకొనిన వారే. వారలలో గొందరికి గొర్రెలు కొని ఇయ్యవలెను. బండిబాడుగూడనే ఆధారపడిన వారికి కొన్ని ఎద్దులు, గుర్రములు కొని ఇయ్యవలెను.

౭. ఇండ్లుకట్టుటకు, పొలాలు బాగుచేయుటకు, వ్యవసాయపు పశువులను కొనుటకు, మేత సంపాదించుటకు అప్పులు ఇయ్యవలెను. వెంటనే ఏర్పాటు చేయవలెను. పడ్డిలేపండా, కొన్ని వాయిదాలమీద తీర్చునట్లు ఇయ్యవలెను.

౮. రాతిగోడలు కట్టుటకు, పెంతుటిఇండ్లు కప్పించుటకు, పనివాళ్లు కొరకులేదు. కూలిపేరికి, మనుష్యులు తక్కువ అగుటచేత ఆలస్యమగుచున్నది. ఇతర ప్రాంతముల నుండి పనివాళ్లను పిలిపించవచ్చును.

౯. ధాన్యపుధరలు, బియ్యపుధరలు పెరుగవచ్చును. వీరలకు తడవకు రూపాయిలోగా చిల్లరవిక్రయములు చౌకగా చేయించవలెను.

౧౦. అర్హితులకు కాపురపుబిండ్లు, ఆవరణలు తక్కువగానుండును. కాన వృద్ధి చేయు సావకాశము ఇప్పుడుచేయుటమేలు. కొన్ని స్థలములు కొని వారికిచ్చిన ఆరోగ్యము నృద్ధియగును.

11. ఈ సహాయము పొంద సర్దుము, అన్నిజాతిమతములలోను కలదు. మాలమాదిగెలుగాక, భూమిలేని ఇతరజాతులలో వీరమున్న భూమిఉండియు, ఋణములపాలై, నిస్సహాయులై యున్నవారున్ను, స్వల్పభూము ఉండియు నిరాధారులుగా నెంచదగినవారున్ను వీరందరికి సాయమవసరము.

12. వీరలు తమ ఇండ్లు పాలములు మరమ్మత్తులలో లీనమై, ఇతరకూలిపోలేనివారికి కొంతకాలము కొంతమందికి అన్నపానము అనశ్యకమగును. పనికికే ఇబ్బందిలేదు. ధనము పరికరములు కావలెను.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

నూలువడుకుట పురుషులకు తగినవని కాదా?

ఒక ప్రాధేనరులేఖ

“నాకు రాట్టమునందును ఖద్దరునందును చాలనమ్మకము కలదు. ఖద్దరులేనిచో ధనికులకును పేదలకును అనుబంధమే లేకుండబోవుననికూడ నేను నమ్మెను. అట్టి యనుబంధము లేనిచో దేశీయు లేకార్యమునుగూడసాధింపజాలరు. ఖద్దరు విస్తారముగా తయారైనచో విదేశీబట్టలను బహిష్కరింపవలెనుగాన మనకు స్వరాజ్యమురావలెనని ఖద్దరుప్రచారము విశేషముగా జరుగక తప్పదు. అని నేనుగూడ నొప్పుకొందును గాని బలాధ్యులగు పురుషులుగూడ అబలవలె రాట్టమునందు కూర్చుండి నూలువడుకవలెనని విధించుట సంగతమని మాత్రమే చాలమంది తలచుచున్నారు. మనవిపుడు స్త్రీప్రాయముమే యైతిమని గూడ నే నొప్పుకొందును. గాని ప్రాచీన కాలమునుండియు మనదేశీయ నూలువడుకుపని స్త్రీలకే విధింపబడియుండినందున పురుషులలో చాలమంది నూలువడుకుటకు సమర్థులంప జాలకుండ నున్నారు. స్త్రీలందరును నూలువడుకుచుండినచో పురుషులు గూడ ఆ పనిచేసినగాని చాలదని అపుడు వాదించిన సహేతుకముగా నుండును. ఇపుడు స్త్రీలు సీతాకోకచిలుకలవలె చుడ్డిన సురంగంల విదేశీచీరలను కట్టుకొని కుటుంబమండగా పురుషులు రాట్టములవద్ద కూర్చుండి నూలువడుక వలెననుట అసమంజసముగా కానబడుచున్నది. విదేశీబట్టలను పురుషులమాత్రమే ధరించుచుండుటలేదు. స్త్రీలుగూడ విదేశీచీరలనే హెచ్చుగా కట్టుచున్నారు గాన నూలువడుకుపని ఒక్క పురుషులమాత్రమే విధించుట న్యాయముకాదు.

రాజకీయములగు కార్యములందు పురుషులను, నూలువడుకుటయందు స్త్రీలను మీరు నియమించియుండవలసినది. ఇకనైన పౌరుషమునకు తగినపనులను మగవాండ్రకును నూలువడుకుపనిని ఆడవాండ్రకును విధించుట సమంజస మని మీకు విన్నవించుచున్నాను” అని ఒక ప్రాధేనరు నాకువ్రాసెను.

అతడు చాలవైద పుత్రులను వ్రాసెను. అందులో ముఖ్య భాగము నిచట వివరించిరి. భారతస్త్రీల సంగతి యీవిధ్యాం నునకు తెలియదనియే తోచుచున్నది. మనదేశీయన పురుషులు స్త్రీలసభలలో నుపస్థింపించుటకు సాధారణముగా అసకాశమే లభించదు. కొంతవరకు నాకుమాత్రమే అట్టి అసకాశము దైవానుగ్రహమున లభించినది. నేనైనను అధికసంఖ్యాకులగు స్త్రీల సభలలో నుపస్థింపకగలిగి యుండలేదు. అదిగాక పురుషులు ఆనవలించినగాని స్త్రీలు ఏపనినిగూడ చేయ వలెను. చాలచోట్ల స్త్రీలు ఖద్దరును కట్టుటకును నూలు వడుకుటకును ప్రయత్నింపగా పురుషులే అధ్యంతరముకలిగించిరి. మరియును అవసరములైన మార్పులను కల్పనలను పురుషులు చేసినట్లు స్త్రీలు చేయజాలరు. ఒక్కస్త్రీలకే యిది నిర్ణయించినచో ఈ రీతిగా ఖద్దరు పుష్కలము అనుకూలమగు మార్పులను చెందుచు నృద్ధినొందుటకే వీలులేకుండెడిది. ఏపనిగాని ఏవోయొకతరగతి వారు మాత్రమే చేయవలెనను నిబంధనము మంచిదికాదు. వెంటనే సాధారణముగా స్త్రీల కర్తవ్యమేగాని వెంటరాని నైతికుడు పనికిరాదు. ప్రమాణములలోను శిథిలములలోను బహుజనులు కూడినపుడును పురుషులే వంటచేయుదురు. కుటుంబము లోనివారికిమాత్రమే యైనచో స్త్రీలు వండెదరుగాని సమారాధనలు విందులు మున్నగునవి జరిగినపుడు అన్ని దేశములలోను గూడ పురుషులే వండెదరు. యుద్ధము పురుషుల కర్తవ్యమే యైనను అరేబియాస్త్రీలుకెనుకటిరోజులలో తమ పురుషులతో పాటుకత్తువుల నెదిరించి అడ్డుతముగా పోరు సరిపెరి. సిపాయిలమనుబాటు జరిగినపుడు బాన్సీరాణిగారుచేసినయుద్ధము చారి

త్రకప్రసిద్ధము. నేడు ఐరోపాఖండమున స్త్రీలే అన్ని పనులును నెరవేర్చుచున్నారు. చాలమంది స్త్రీలు న్యాయవాదులు గాను వైద్యులుగాను పరిపాలకోద్యోగులుగాను పనిచేయుచున్నారు. చాలమందిస్త్రీలు గుమాస్తాగిరి చేయుచున్నారు. మొదలగుండు రయితులుగను, ప్రెసిటులుగను స్త్రీలే చాలమందియున్నారు.

పురుషులే నూలువడుకుగూడదు? అధిక ఆధ్యాత్మికసంబంధముగు లాభముదీనివలన కలుగునని యీవిలేఖరియే యొప్పుకొనెను. అట్టిచో అట్టిపనిని పురుషులే చేయగూడదు? నూలు వడుకుటను మొదలకనిపెట్టివాడు పురుషుడే. కట్టుకుట్టుట స్త్రీల పనియేయైనను నిపుణులగు కట్టుపనివాండ్రందరును పురుషులే. కట్టుయంత్రమును కనిపెట్టినవాడును పురుషుడే. వెనుకటి రోజులలోనే స్త్రీలతోపాటు పురుషులుగూడ నూలువడుకుచుండినచో పాశ్చాత్యవర్తకసంఘమువారు నిర్బంధించినను గూడ మనవా రావృత్తిని మానివేసియుండరు. రాజకీయకాస్త్రుతేలు చాలకాలమును రాజకీయములకొరకే వినియోగింపవచ్చును. గాని మనదేశములో నున్న మనుష్యులందరును ఖద్దరుబట్టలనే కట్టవలెననిన స్త్రీలును పురుషులును, రాజకీయవేత్తలును కవులును, సంస్థానాధిపతులును పండితులును, ధనికులును నిరుపేదలును, అన్ని మతముల-బాతుల-శర్మముల-పక్షములవారునుగూడ దేశీయకొరకు ప్రతిదినమును భగవదర్పణ బుద్ధితో ఒక అరగంటవేపు నూలువడుకక తప్పదు. పరోపకార బుద్ధి మానవుల కందరికిని ఉండవలసినదే గాని స్త్రీలకు మాత్రమేకాదు. అది మానవులకందరికిని ముఖ్యవిధిగాన పరోపకారముకొరకు భారతీయుల మనకొనువా రందరును దినమునకు కనీసము ఒక అరగంట నేపైన నూలు వడుకవలెను.” (మో. కా. గాంధీ- ఎంగుయిండియా- 11-8-25)

సీసా 1-8 రూ. 2-0-0. **కు సు మ** వి. పి. ఛార్జీ కేర.

యీముందు గనేరియా అను పెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారమునుండి వెలువడు స్రావమును మూత్రము విడుచునప్పుడు గలగు మరుకుపోటు, మొదలగు బాధలను, వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకుగలగు యేవిధమునకనుమత్యాన లయననా ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును.

ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు. 246 18, బైరాగిమఠం పేథి, మదరాసు.

ఆయుర్వేదాపథ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము కొద్దిరోజులవరకు నెల 8-0-0 శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి (ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ

హిందీ - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుకుట వీలయిన శులభశైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకము 0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 1-0-0

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము- చెన్నపురి.

మాతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్నమాల

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

పోతనామాత్యప్రణీతము. ఇదివరకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బాగుగ ముద్రించుచున్నారము.

12 స్కంధములుగల సంపుటము క్లౌజుకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు వెల రూ. 6-0-0
సంపూర్ణప్రతి రెండు సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టు పేరు రూ. 8-0-0
సంపూర్ణప్రతి కి సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టు పేరు రూ. 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

అయ్యర్ల వైద్య విధానము

శవిరాజ గణపాధినేనుగారి లేఖకు మహాత్ముని సమాధానము

“మీరు కలకత్తా నగరమున అష్టాంగ ఆయుర్వేదవైద్య విద్యాలయమునకు శిష్యునిగా చేరినందున పండ్లమున నొందిన యావస్థానమునుగూర్చి కలకత్తాలో పలువురు ఆయుర్వేద వైద్యులను ఇతరులను గూడ వివరితార్థములను చేయుచున్నారు. “ఆయుర్వేదవిధానమును నిష్కలముగా దాని ననుసరించునట్లు వైద్యులను నిరసించుట నాతిప్రాయము గాదు. గృహశివలన ప్రజలను మోసగించుచున్న వైద్యములను మాత్రమే నేను నిరసించితిని” అని మీరు స్పష్టముగా పత్రికాముఖమున ప్రకటించుట మిక్కిలి అవసరమని నాకు తోచుచున్నది. వంగభాషాపత్రికలన్నియును మీప్రసంగమును విశుద్ధముగా దాని నాతేసించనందులకు మమ్ములనుగూడ నిందింపసాగెను.” అని గణపాధినేనుగారు నాకు వ్రాసిరి.

“నాకు కోరిన ప్రకారము చేయుట నాకును సంతోషకరమే. అటుల చేయుటలో నాతిప్రాయములను నేను స్పష్టముగా తెలుపుటకు గూడ వీలగును.

“నేను వ్రాసిన యిండియన్ హోమియోపతి జన గ్రంథమునందు నేను వివరించిన రీతిగా నాకు వైద్యమునందే నమ్మకము లేదు. వెనుక డిల్లీలో తిబ్బి కలాళాలను తెరచుటకును మొన్న కలకత్తాలో అష్టాంగ ఆయుర్వేద విద్యాలయమునకు శిష్యునిగా చేరుటకును విధితే నేను సమ్మతించితిని గాని నా కెంతమాత్రమును యిట్లులేదు. 17 ఏండ్లనుండి పరిశీలించుచున్న వైద్యమునుగూర్చి నాభావములు కొంచెమైన మారలేదు. వెనుక హాకీం ఆజ్ఞానాను సామెలుగారును యితరుల కలకత్తాలో నామిత్రులగు కవిరాజులను నన్ను కోరినపుడు మొగమెటుచే మాట తీసికొనితే వెల్లితిని. నా అభిప్రాయములు అనుపాతముగా నుండవలె మాత్రము ముందుగానే వారికి తెలిపియున్నాను. ఆయుర్వేద విధానమును నేను పూర్తిగా నిరసించువాడనే యెనవో ఎంత మొగమెటు వెల్లిసను గూడ నేను ఆభిప్రాయ వెల్లియే యుండను. అష్టాంగ ఆయుర్వేద విద్యాలయ శిష్యునిగానాకి ఆయుర్వేద వైద్యవిధానమునందు గొప్పపాండిత్యము కలదు ఆయుర విరాజు. ఆయుర ఆరిద్యాళాలకు లక్షరూపాయల నొసంగెను. ఆయుర ఆయుర్వేద వైద్య శాస్త్రముల ననుసరించి పరిశోధనల చేసి నూతనవిషయములను కనిపెట్టెదరు. ప్రజల కోరికలను పోగొట్టుటకే ఆయుర పూజ కొనియున్నారని కోరికలు రాకుండ నిరోధించుటకు తగిన విధును ప్రజల కందరికి బోధించెదరు. వీరవారు ధనవ్యయ మునందు లక్షలకు విషమాలికలతో వ్యాధులను కుదుర్చుకొను పద్ధతులను ప్రకటించెదరు.

సాధారణముగా వైద్యులలో చాలమంది జరామరణ విరహమును జీవాత్మి శరీరమునకు దున్నదను విషయమునే గుర్తించుట అధిరవిగు శరీరమునకు మరణము తు చేయుటకు మాత్రమే పూరికమందురు. అందువలన మానవులు ఆత్మి గౌరవమును ఇంద్రియనిగ్రహమును గోల్పోయి వైద్యులకు దాసులగుచున్నారు. ఈపద్ధతి సరిగాదనియే నేను తగవులాడుచున్నాను. ఇప్పుడు పాశ్చాత్యవైద్యములలో ఒక నూతన వైద్య విధానము బయటపడెనది. వారు శరీరమునకు చికిత్సచేయుటలో జీవునిగూడ గుర్తించుచున్నారు. కాని వారు జీవధర్మములలో కంటే ప్రతితియందే అధికమును కోరినవార కశక్తి కల దని గ్రహించియున్నారు.

ఆయుర్వేద వైద్యులలో అతి విస్తారమునందు కాపాయిను మోపుచుంది బూటకపు వైద్యులే అని నా అభిప్రాయము. చాలికి తెలిసినది అత్యల్పమైనను మహాపండితుల మని మాయబాలులు చేస్తుచుందురు. సకలరంగములను తప్పక కుదిర్చిన మని అత్యంతమాణములను చేయుచుందురు. ఈ దాంభికులకు వినమును పూజ్యము. చరకకుత్రుతాది వైద్యశాస్త్రగ్రంథములను శ్రద్ధగా చదివి వానిలోని రహస్యములను గ్రహించుటకు వారికి ఓషక లేదు. ఆయుర్వేదమునకు సాటియగు వైద్యవిధానమే లేదని అతిశయోక్తులను పలుకుచుందురు. ఆయుర్వేదమునుగూర్చి పరిశోధనలచేసి రహస్యములను వెల్లడింపక బోవుటయే గాక మిథ్యాస్తోత్రములనుగూడ చేయుచుండుట వలననే అది అభివృద్ధినిొనకుండ నిలువనీరునలె నిరుపయోగ మగు చున్నది. ఇటీవల పాశ్చాత్యవైద్యులలో చాలమంది చాల నూతన విషయములను కనిపెట్టిరిగాని ఆయుర్వేదవైద్యులలో నొక్కరైనను ఒక్క నూతనవిషయము వైనను కనిపెట్టినటులు

నేను వినలేదు. ఆయుర్వేదవైద్యులు చేతికాచిని చూచియే వ్యాధిని గుర్తించెదరుని చెప్పుదురు. కడుపులోపల నుండువ్రాములు మున్నగునవిగూడ చేయిచూచుటవలననే తమకు తెలియునందురు. ప్రాచీనకాలమునందైన నట్టికశక్తి ఆయుర్వేదవైద్యులకుండెనో లేదో తెలియదు. ప్రస్తుతము మాత్ర మట్టి కశక్తి గలవారెవరు ను లేరనియే చెప్పవచ్చును.

లోహములలోను వనమూలికలలోను శ్రేష్టమైన వానిని కొన్నిటిని ఆయుర్వేద వైద్యులు బాగుగా తెలిసి కొనియున్నారు. వారు వ్యాధిని ఊహించి లోహదుల నిమిచ్చుచుందురు. అందువలన వీరలకు రోగులకు తగుదుగా అవకారమే జరుగుచుండును.

వైద్యులలో కొందఱుగృహగడించుటకు చాల ఆక్రమములకు ప్రకటనలను చేయుచుందురు. సంభోగశక్తిని వృద్ధిచేయు మందులనుగూర్చి ప్రకటించుచుందురు. ఈప్రకటనల చూచి చాలమంది ఆమందలను తిని వ్యభిచారులై స్త్రీలలోలై దున్నులులై రోగపీడితులై యావనమునందే ముడుగులై ఆకాలమరణమునకు పాలగుచున్నారు. చాలమంది వృద్ధులకుడ యిట్టి మందులను తిని విషయలలోలై పశుప్రాయులై జీవచ్ఛవములై వేళ్ళదానులై జీవించుచున్నారు. వీరు స్త్రీసంభోగమే జీవితచరితార్థ మని భావించునట్టి మానవాత్మికగల ప్రాంతవ్యక్తులు. ఇట్టి మందులను విక్రయించుచు ప్రకటించుచున్న వాకిని ఇంతవరకును ఆఖిల భూతాయుర్వేదసంఘముగాని మరేసంఘముగాని నిరసించియుండ లేదని గూడ నేను చెప్పగలను. దుర్మితకరములగు నిట్టిమందుల నమ్ము వైద్యులలో చాలమందిని ప్రజలు చాల గౌరవించుచున్నారని గూడ నే నెరుగుదును. కావుననే అవకాశము చిక్కినపుడెల్ల నేను ఆయుర్వేద యూనాని వైద్యులను కఠినముగా మందలించుచుండును. శత్రువును వినయమును గలిగి శాస్త్రమును బాగుగాచదివి పరిశోధనలను చేయుచునే నేనుకొనుచుండును. ప్రాచీనశాస్త్రములలో శ్రేష్టమైనవాని నన్నిటిని నేను గౌరవించెదను. వెనుక ఆయుర్వేద యూనాని వైద్యవిధానములు ప్రజలకు మహాపరాకారమును చేసినమాట నిజమే. అప్పుడని అభివృద్ధి నొందుచునే యుండెను వెనుక నీవైద్యుల నుండు నాధికమును నమ్ముచుండెను. వారికి నేను చాల హాదయ గూడ చేయుచుంటిని. కాని క్రమక్రమముగ అనుభవమువలన నిజజిహ్వ నేను తెలిసికొనిగలిగితిని. వైద్యులలో చాలమందికి అజ్ఞానమును అపాంభావమును మొందు. ఈ శ్రమమును ఆయుర్వేదవైద్యవిధానము ధనాశాపములను వారితే జిక్కి వ్యభిచారిణియై పొయింది.వ్యక్తులను దూషించుట నాయుద్దేశ మెంతమాత్రమును గాదు. అట్టి యూహతోనే నీవ్యాసమును వ్రాయలేదు. చిరకాలాను భిక్షువులను నాకుగలిగిన అభిప్రాయములనే నేను వెల్లడించితిని. ఈదోషములను పాశ్చాత్యవైద్యులయొద్ద నుండియే ఆయుర్వేదవైద్యులు నేర్చుకొని రను వాదము సరియగుసమాధానము కాదు.

బుద్ధివంతుడు పరుల మునుగులలను గ్రహించునగాని దుర్గుణములను గ్రహింపడు. పాశ్చాత్యవైద్యులవలనే కవిరాజులును, వైద్యులును, హాకీములునుగూడ నిజమును కాస్తాభిమానుతో పరిశోధనలను చేయవలెను. చాల విషయమును కలిగి యుండవలెను. శాస్త్రముగారకు స్వయము త్యజించి దరిద్రులు కాలెను. ఆయుర్వేదమునందు లేని శ్రోత్రవిషయములను పాశ్చాత్యవైద్యశాస్త్రములను చదివి తెలిసికొనలెను. పాశ్చాత్యవైద్యులకు భూతవిషయ లేదు. పరిశోధనల చేయుటని క్రిమి క్షింకారులను ఖోరముగా బాధించుచుండును. ఒక మానవుని శరీరమును కాపాడుటకు పెక్కు జీవజంతువుల ప్రాణములను తీయుచుండును. ఆయుర్వేదవైద్యులకిట్టి ప్రాంతవ్యక్తులును చేయగూడదు. ఆయుర్వేదమునందుగూడ క్రిమిసంహారక (వినిక్సెన్) పరిశోధనలు వివరింపబడెనని కొందఱుండురు. అదియే నిజమైనచో నేను చాల విచారించెదను. “అపాంసాపరమోగర్భః” అను ఉత్తమగర్భమునకు భిక్షువును కారికలు నాలుగువేరుములలో నేయుండిననుగూడ వానికి ఆధిక్యతకలుగుదు. (మో. క. గాంధి ఎం.ఎం.డి.యూ 11.6-25)

భారత శాసనసభ

ఆగస్టు 28-న తేదీన సమావేశమగును
సిమ్లా, జూన్ 16:—సిమ్లా యందు ఆగస్టు 28-న తేదీన భారత శాసనసభ సమావేశమగుటకు ఘనవిహించిన ఆజ్ఞింగు వర్షురు జనరలు నిశ్చయముగావించెను. (అ. ప్రె.)

ఆంగ్లో హైందవ సంఘము

ఉదకమండలము, కూనూరు, కాకినాడ నర్సిలులు సంబంధము ప్రెంపుకొనుట

కూనూరు, జూన్ 17:—ఉదకమండలము, కూనూరు, కాకినాడనర్సిలులు అప్పు తీరులను కమిటీవర్తులును ప్రారంభింపబడినవి. ఆంగ్లో-హైందవ సంఘమునందే యీ చూడు నర్సిలులును సంబంధబాంధవ్యములను ప్రెంపుకొనవలసివచ్చునయేక గ్రీవముగ తీర్మానించెను. ప్రతిముఖ్యవిషయమునను ముఖ్యముగ ఇంగ్లాండునకు రానుబారము చంపువిషయమై వ్యక్తులు వోటుచేయుటకుగావించబడిన తీర్మానముల ప్రకారముగ నడచు కొనవలసినందులయొందులను గాలము. 1925 జూలై 1వ తేదీ నుండి యీ తీర్మాన ముచులలోనికి వచ్చును. ఈయూసునర్సిలుల అధ్యక్షులు సభ్యులు ఉదకమండలము ముఖ్యస్థానముగ లక్ష్మీ మదరాసు రాజధాని ఆంగ్లో హైందవ సంఘమును నిర్మించుటకు సన్నాహములు గావించుచుచు నిబంధనలను గావించుటయను ఆంగ్లో-హయిందవ సంఘపు ప్రతి సర్కిలు ఈవిషయమున నడుచుగట్టుకొని తోడ్పడవలెను. కూనూరు, ఉదకమండలము, కాకినాడల తరపున యింగ్లాండునకు బోవు ఆంగ్లో-హైందవ రాజుబారమునందుకన్నులు గిట్టి గారు ప్రతినిధిగ నుండవలెనని తీర్మానించబడెను. (అ. ప్రె.)

మైసూరు శాసనసభ కార్యక్రమాంశములు

బెంగళూరు, జూన్ 16:—శాసనసభా భవనమున రేపు మైసూరుశాసనసభసమావేశమగును. కార్యక్రమాంశములందు ప్రశ్నోత్తరములు, చట్టపరిమార్పులు కావ్వనుచేయుట, సబ్సి మెంటరీగ్రాంటులు, కొన్నిముఖ్యముల చట్టములను ప్రశ్నోత్తరములు మొదలగువిషయముల కలవు. రిజిస్టరుగావించుటకు నిబంధనగావించుట, కుటుంబసలహా చేసేచేసి వైద్యోపచారముగావించుటకు టబ్బునుశ్రేయకలుట, ప్రాచీన ఆర్ష సంబంధమైనట్టి చారిత్రిక చిత్రకళావైపువ్యాధులకునట్టి కట్టనములను భద్రముగ సురక్షించుటకు శాసనమును నిర్మించుటకు చట్టములు చర్చింపబడును. మైసూరు కాశీపుష్ప చట్టము ఈ శాసనసభ యందు విచారంపబడును. (అ. ప్రె.)

స్త్రీపునర్వివాహము

ఈనెల 15 వ తేదీ సోమవారం తెనాలి గ్రామమున నేలపాడు కరణంగారగు వ-రా-రా-శ్రీ పింగళి లక్ష్మీవారాయణపంతులుగారి గృహమున స్త్రీపునర్వివాహ మొకటి అత్యంత వైభవముగా జరిగెను. ఇహములకు నర్వాపురం తాలూకా కవిబంకాపుష్టులు. ఉభయములను వైదిక(బ్రాహ్మణులు. వరుడు వ-రా-రా-శ్రీ ఆశ్వుల సూర్యవారాయణ దీక్షితులుగా వున్నారు. వ-రా-రా-శ్రీ ధూపారములు. యింజనీయుపదేశ చదువుచున్నారు. వయస్సు 24 సంవత్సరములు. ఇపుడు వ-రా-రా-శ్రీ నిట్టిల వెంకటరెడ్డిగారి కుమార్తె శ్రీమతి సూర్యుగారు. వయస్సు 19 సంవత్సరములు. ఈవివాహమునకు యేలూరునుండి మహారాజశ్రీ వెల్లంకి కృష్ణయ్యగారును, వైదికవాదనంది మద్దిపాటి వెంకటాచార్యుగారును, తణుకునుంచి భూతిపాళ సర్వేచార్యుగారుగూడ అధికరించి. తెనాలి వాస్తవ్యులను డాక్టరు ఉల్లక్ష్మి, కలకలంక ప్రకాశరావుపంతులు, గంటా నారాయణ మునిశివశోకానిశర్, పచ్చా శ్రీరాములు పంతులుగార్లును వాటి కొందరు వైద్యులను వధూవసులను అక్కర్చించిరి. పింగళి లక్ష్మీవారాయణపంతులుగారును వారు సత్సహాయక వ్యాధులనుగూడించిరి. ఈవివాహమును పండిత తాండవస్వామ్యశాస్త్రీగారు శాస్త్రోక్తముగాను జనుప్రసముగాను నిరవించిరి. (ఒకపేరును.)

21-6-25 ఆదివారము శ్రీ నాట్యసభ తెనాలి

(అ మె చూపురు)

ప్రతాపరుద్రయము

యుగంధర, } ముగి 11 వ శ్రీ గోవిందరాజు
పిచ్చివాడు. } సుబ్బారావుగారు యువ. యమ్ శి శివన్
శేరిగాడు. } వైద్యులగుట రంగారావుగారు
పాతూరు మార్కవారాయణ, కార్యదర్శిగాను.

వరదరాజులు నాయుడుగారి జీవంబు

చల్లపనగారి పది ప్రశ్నలకు సమాధానము

తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు చా॥ వరదరాజులనాయుడుగారి సేవలనుండి యిట్లు నాయుడున్నాడు.

ఎ. ఆరోగ్యవృద్ధులగు జన్మితు పత్రికలో 9 వ తేదీన ప్రకటించిన పది ప్రశ్నలకు సమాధానము ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు సంతోషపడుచున్నది.

సాధారణ నా రాజకీయము తేను సహాయనిధిలో మిగిలిన రూ॥ 5000 1921 సం॥ తిరుగు స్వరాజ్యనిధి కర్పించితిని. అది భూమి భార్యయనకిని ప్రత్యేకించబడలేదు. అది సత్యము గనే కాంగ్రెసు పనితీరును ఖర్చయినవిగూడ నే నెరుంగును 1925 సం॥ నేను తిరుగు స్వరాజ్యనిధి కొనసాగిన యింకొక కేయియాసాయిలు వృత్తి వివరాలై ప్రత్యేకింపబడినవి. కాంగ్రెసు సంఘమువారి ప్రవృత్తును దుర్వినియోగము చేయలేదు. బ్రాహ్మణుల శీఘ్రమంబును (మింగివేసినట్లు) ఆధారములేదు. కాంగ్రెసు లెక్కలను మారుకొనవచ్చును.

2 కేలములోని అసహాయ నిరాకరణనాడులగు సి. ఆరంబాచారి, టి. ఎన్. గోపాలాచారిగారు, ఎక్కిల్లు కాంగ్రెసు ద్రవ్యము వుమ్మిగొన యిచ్చుచుండలేదు. అందుచే యితర కేలము వక్రీకృతవలె పేరికి ఖర్చయినవి త్రుము అధ్యాపక ద్రవ్య మియ్యలేదు.

3. నేను బ్రాహ్మణులలో మాత్రమే మార్పు తెచ్చి కేట్టువలెనని ప్రయత్నించుటలేదు. హిందూమతము నమ్మిన వాడగుచే నామాత్య పవల సాంఘికాభివృద్ధికిని వ్యాయము కొరకు పాటుపడుట నావిధిగా చలించుచున్నాను. సాంఘిక మతవిశ్వాసులలో హిందూసంఘము హిందూమతమునకంటె కొంతే పనిచేయుదును. హిందువులయిలో సోదరభావము పెంపొందుటకై వివిధ ఉన్నతపాఠశాలలు తమ మనకుల మాట్టుకొని సభ్యులుగా ప్రవర్తించునట్లు చేయుట నావిధియై యున్నది. ఇప్పటికి నాకు సాంఘికప్రాతినిధ్యమందు నమ్మకములేదు. నేను దానికి ప్రతిఘటనచే. బ్రాహ్మణుల మతాచార నమ్మకములకు లోబడకుండ యుండినచో బ్రాహ్మణేతరులు వారిని జయింపగలుగుదురు.

4. సహాయనిరాకరణ మసలించిన లాయర్లకు నెలకు రూ॥ 50/- రూ॥ 100/- చొప్పున జీత మిచ్చినమాట నిజమే. అందులో వృత్తి కేలము మానక సన్నెందు జేసినవారు బ్రాహ్మణులే. బ్రాహ్మణులుగాక యిరువురు బ్రాహ్మణేతర క్షేత్రులూడ నుండిరి. పేరికిగూడ నెలజీత మియ్యబడెను.

అసహాయనిరాకరణము బ్రాహ్మణేతరులలో విద్యా సంతోషవారు తక్కువనుండి చేరిరి. అందుచేతనే యీ బ్రాహ్మణుల అధికృత, ఎక్కిల్లు నెలజీతములు కాంగ్రెసు నిధినుండి యిచ్చుటలేదు. జననలాలు బాబాగారు ఇండియాలో అందరి నిమిత్తము ఒక లక్ష రూపాయల విరాళము నిచ్చియుండిరి.

ఖర్చుల అధ్యాపకులు

5. 1921-23 సం॥ ఖర్చుల నిర్వాహము నిమిత్తము ప్రత్యేక వ్యవస్థలు చాల మందికి ప్రోనోటులపై ఋణము లొందింపబడెను. బ్రాహ్మణులకే గాక బ్రాహ్మణేతరులకునూడ నొసంగబడెను. ప్రచారకులలో నె నను ఖర్చుగనని కేటాయించుకొని ఋణముగొరనను ప్రోనోటుపై నొసంగబడెను. నూలపనకులు, నేయులు, బట్టల వ్యాపార మున్న వ్యాపారములలో ఋణము లొందుకులకు, వారిఉద్యమములందు నొసంగుటచే కాకరణము. వారిపట్టికిని జేయగనే యున్నాము. అప్పుడు నేను నాకుండు సాగునకు 6 లక్షల రూ॥ లు పంపింపి ఖర్చులకు తయారగు యిచ్చితిని. అసహాయులేమందుచే నష్టమునొప్పున్నది. కాని ఖాదీబోధుగారు యాజ్ఞములగున్న విచారించుటకు తగిన ఏర్పాటులచేయుచున్నాను. అట్లుఋణములు వుమ్మిగొనినవారు పనిచేయునందుల ఆద్యక్షులు అట్లును సమాజజేయుటకు కష్టముబోధుగారు తగినయ్యోజనలు చేయుచున్నారు. అవసరమైనచో ఖర్చులకును కేటాయించెదాము. బ్రాహ్మణావుగాక బ్రాహ్మణులు గాబట్టిగూడ ఏర్పాటులచేయుచున్నవి. తమిళనాడు క్రైస్తవబోధులను కేంద్రంలో వివరముగ యివిషయములను ప్రకటింతును.

6. బ్రాహ్మణులై కాంగ్రెసుద్రవ్యమును వుమ్మిగొనని కొద్ది మంది బ్రాహ్మణులతో ముందులో ఎ. వైద్యనాథయ్యగారు

రొకరు. ఆయన స్వంతముగా చాలధనము వెచ్చించెను. వ్రాసిన వారు తిరుగునాపల్లిజిల్లాలోని పెడనేలలోని వి. వైద్యనాథ అయ్యగారి నేనుచించియుండురు.

6. కర్పడవిగరుకుమకొరకు వి. వి. ఎన్. అయ్యగారు గారికి రూ॥ 5000 యిచ్చినపుడు నేను జయలులోనుంటిని. ప్రకాశంకొరికి స్వరాకంపెనీకొరకు రూ॥ 10,000 ఋణమిచ్చినపుడు నేను కార్యనిర్వహణ సభ్యత్వమునకు రాజీ నిచ్చితిని. ఈ రూ॥ 10,000 కనులజేయుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

7. శ్రీ॥ శ్రీ॥ ఎన్. మహమ్మద్య భారతిగారి భార్యవిడ్డలకు రూ॥ 1000 యిచ్చినపుడు నేను జయలులో నుంటిని. కాని యీ దానమునకు చాల సంతోషించితిని. భారతిగారు గొప్ప దేశభిమానులు జాతీయకవులు. కాంగ్రెసుచే రీమాత్రముసహాయమైన వారికుటుంబమునకు చేయగల్గుట ధర్మమే. ఇంకను ఎక్కువ ఇవ్వవలసియుండెను. అది మన జాతీయధర్మము.

7 పురుషాల్యములో సి. రాజగోపాలాచారిగారి గాంధీ ఆశ్రమమునకు కర్పణపనికై రూ॥ 4000 మాత్రమే ఋణముగా నొసంగబడెను. రాజగోపాలాచారిగారికి బజాజుమున్నగువారలిచ్చిన రూ॥ 50000 లో మనకు ప్రసక్తిలేదు. ప్రైవేటువిషయములతో కాంగ్రెసుసంఘమునకు పనిలేదు.

8. నంకాల కాంగ్రెసువాడు తమ తాలూకాలో వసూలయిన సొమ్ము అచ్చటనే కట్టరు పనికై వినియోగింతుము. కాని రాష్ట్రసంఘమున కీయనునది. ఆతాలూకాసంఘమునందు వంచి నమ్మకస్తులగు నాగరాజయ్యంగారు రామలింగిపిల్లైగారిరువురుండుటచే ఆద్రవ్యము పరిగ వినియోగింపబడునని నాయూహ.

9. టి. ఆదివార యణ చెట్టిగారికి నూలుచందా పని నిమిత్తము రూ॥ 1000 అధ్యాపకుగా నీయబడెను. ఇందు రూ॥ 600 లు రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘమునకు తిరిగి యిచ్చివేసిరి. ఇది చెట్టిగారికి దానము కాని జీతము కాని కాదు.

10. నేను ఏపక్షమున పడేదుటకును ఎన్నడంగీరింపను. నేను జన్మితుపక్షమునందు చేరను. ఇండియాకు నిజమగు భాగ్యతాయుత పరిపాలన చేయవలసిన ప్రభుత్వోద్యోగము స్వీకరింపను. కాని దేశముకొరకు ప్రజల స్వేచ్ఛకు పాటుపడు పక్షమేదయినను, సాంఘికముగగాని, మత రాజకీయములుగ గాని పనిజేయునపుడు అవ్యధిపక్షము సహాయము జేయుచుండును.

సవరణ: — నిన్నటిపత్రిక కొనుపేటిలో మదరాసు కా

న్యోరేకను గూర్చి ప్రకటింపబడిన వ్యాసము డి. రాఘవేంద్ర రావుగారు వ్రాసిరి. డి. రాఘవేంద్రరావుగారు రని పేరు తప్పు పడినది. చదువరులు గమనింప బ్రార్థితులు. (ఆ. ప. సం)

ఇందూరు ప్రభుత్వము

అపవాదుల నిరాకరించుట

బావలాహత్యనుగూర్చి విమర్శించుచు లండనులోని డెయిలీ మోరాలు పత్రిక వ్రాసిన వ్రాతలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఇందూరు మహారాజా హోలార్లు ప్రభుత్వప్రకటనోద్దేశిగ ఆ పత్రిక కిట్లు వ్రాసెను:—

బాలుచాయిలో జరిగిన అన్యాయపు హత్యయందు మహారాజాగారికి సంబంధము గలదని మీరు కొన్నివదంతులనుబట్టి నిశ్చయించుకొనినట్లు మీ వ్రాతలవలన తెలియుచున్నది. “ఇందూరు మహారాజాగారు తన ఉంపుడుకలైను చంపింప దుండగిడుల నంపి నందుకు ప్రభుత్వము వా కాలని తప్పక శిక్షింపవలెననిగూడ మీరు నూచించి యుండిరి. మహారాజాగారికి ఈ హత్యకు సంబంధము గలుపుటకు మీకు బొంబాయి పత్రికలలో ప్రకటింపబడిన అసత్యపు వదంతులు తప్ప వేరు ఆధారము లేదు.

బొంబాయి పత్రికలు తమ తప్పును ఇప్పుడు గుర్తించి పని. పత్రికలలో అందోళనపరులను వదలి వ్యాపకాభిలాష గల విలేఖరులను వ్రాసిన వ్రాతలవలననే మీ కీ యుద్ధేతము కలిగినది. మీరు మహారాజాగారికి కుట్రతో సంబంధము కలదని స్వచ్ఛముగా మర్యాదవిడిచి వ్రాసినందుకు చింతింపవలసి యున్నది.

బొంబాయి పత్రికలు అందోళనపరులై అరెస్టుకాబడిన వారందరికి ఉద్యోగములు గలట్లు చిత్తము వచ్చినట్లులు అసత్యములు వ్రాసినవి.

వారిలో పొండి అనువాడు పత్రికలలో పంపినట్లుగా మహారాజావారి బాడిగాల్లుకాదు. అక్కరను వేరొకముద్దాయి ఇందోరులో ఆశ్వికశిపాయి గాడు. డిస్మిసుకాబడిన కోటలో నిశాఖరు. లిటిఫ్ రాజావారి మోటారు డ్రైవరుకాడు. మోటారు వర్క్ మెన్లులో పనిచాడు. ఇందూరుతో సంబంధముగల ముఖ్యశాస్త్రుడు సర్దారు ఫాస్ఫీ.

పాలీసుకేసులైన మీకు తెలియు వార్తలనుబట్టి మీ వ్రాతలవలన మహారాజావారికి తెలియక యెంత అపచారము పడి యునరించినో గుర్తించుకొనుదురు. కుట్రదారులూ రాజాగారి నాఖరులనుట యేగాక రాజావారిని శిక్షింపవలెనని గూడ నూచించి యుండిరి. దీనికి తగిన ప్రతికారము జేపి కొనవలసి యుండును.

మీ బిడ్డలు కూడ దృఢ గాత్రులుగాను, ఆరోగ్యవంతులుగాను ఉండగలరు

హిందూదేశమునందు లక్షలకొలది బిడ్డలకు తగిన ఆహారము యియ్యబడుటలేదు—చక్కగా తెలుసుటలేదు— బాగుగా పోషింపబడుట లేదు. అయితే మీరు అట్లుండ నవసరములేదు! ఈ గణికరమైనట్టియు, ఆరోగ్యకరమైనట్టియు ఆహారము—క్వాకర్ ఓట్లు—మీ బిడ్డలకు పోషింపుడు. వారి చిన్నముఖములు, శరీరములు మంచి ఆరోగ్యముతోను, పుష్టితోను ప్రకాశింపును. ఒకరిత కాక్లరు ఓట్లు రెండింటిని వరియన్నముకంటెను, మాడింటిలు మారంపముకంటెను మంచి మాంసకండలను గలిగించి శరీరము నభివృద్ధిచేయును.... ప్రతిరోజున వైద్యులు దీనిని శిశువుచేయుచున్నారు. తయారుచేయుట సులభము—బిడ్డలకు సులభముగా శిశువులకు—అయినప్పటికిని వారి చిన్న శరీరములకు ఉష్ణమును కలిగించును.

Quaker Oats

క్వాకర్ ఓట్లు చేతితో తాకబడుటలేదు.

పశ్చిమోత్తర రైల్వేనమ్మె

నమ్మెదారులను తిరిగి చేర్చుకొనువిధము

లాహోరు, జూన్ 16:—పశ్చిమోత్తర రైల్వేనమ్మెలో మానుకొనినవారిని తిరిగి చేర్చుకొనుటలో భాగీగానున్న స్థానములలో సమర్థులైనవారిని నియమింపవలెనను మాత్రమును గమనించి, కొంతమందిమాత్రమే చేర్చుకొన బడుదురనియు (ప్రాతరాలలో సమర్థులు దొరకకున్నయెడల క్రొత్తవారే చేర్చుకొన బడుదురనియు ఏకైకము తెలియజేయుచున్నాడు.

మే 31 లేదీ తరువాత నిబంధనలకు విరుద్ధముగాను అధికారుల ఆజ్ఞ లేకుండాను పని చూచియుకొనిన వాడెవ్వడును తిరిగి చేర్చుకొనబడదు. భాగీలేకగారిని మరియే యితరకారణముచేత గాని తిరిగి తీసుకొన బడినటువంటి వాడికిబట్టి కలుగకుండ వారికి రావలసినది తెక్కజూచి యిచ్చివేయుటకు ప్రత్యేకపు షేర్వాట్లు చేయబడినవి. గ్రామీణులైనవారిని ప్రాచీన డెంటు ఫండునుగాని పొందుట కర్హులుగా నటువంటివారు మామూలుగా వేతనములిచ్చుచోటికి వచ్చి యిడిగినట్లయినవెంటనే వారికెక్కలు పరిష్కారముచేయబడును. జూన్ 1 లేదీకి ముందుచేర్చుకొనబడినవారికి మామూలు నిబంధనల ననుసరించి పిలిచేడి టిక్కెట్లు మామూలుగా నీయబడును. కాని మే 31 వ లేదీ నాటి నిబంధనలలోని 2 : స్లెక్కును క్రింది పరతు లమలలో నుండి పిరికి వర్తియించును. జూన్ మొదటి లేదీనగాని ఏకైకము ఏర్పరచిన మరియొక లేదీలోగా గాని చేర్చుకొనబడిన వారికి మే 31 లేదీ నిబంధనలలో 2 స్లెక్కున వర్తియించును. ఇదివరకు వారు పనిజేసినచోట్లలో భాగీలేక మరియొకచోటికి పంపవలసిన దని ప్రాతరాల షేర్టుకొను దరఖాస్తులు విచారించబడును. (ఆ. ప్రె.)

బందిపోటు దొంగలు

అమృతసర్, జూన్ 16:—అమృతసర్ ప్రాంతములలో అనేక బందిపోటులను జరిపిన యొక గుంపులో అరెస్టు చేయబడిన నలుగురిని (మిగతావారు పారిపోయిరి. దోషులని నిర్ధారణజేసి అడివనలు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారికి 7 నుండి 19 సంవత్సరములకు వేరు వేరు కఠినశిక్ష లొసంగెను. (ఆ. ప్రె.)

జంతుహింసా నివారక సంఘసభ

కలకత్తా, జూన్ 16:—కలకత్తా జంతుహింసా నివారక సంఘమువారు నిన్నటిదినమున డాలౌసీ ఇక్సాస్టిట్యూటులో న్యాయమూర్తి హ్యూమింగుగారి ఆధ్వర్యతక్రింది వార్షికసభను జరిపిరి. అధ్యక్షుడు తన యువస్వాసములో నిట్లు చెప్పెను.— మనకార్యదర్శి చమనబోవు 1925 నితీతికమును మిరిపప్పుడు వివేకరు. అందులో ప్రయోజనకరములగు విషయములులేవు గాన దానినిగూర్చి నేను విశేషముగా చెప్పవలసివలెను. మనకు గల ముఖ్యచిక్కులు తొలగిపోయి మనసంఘమును పునర్నిర్మాణము చేసుకొనవలసిన సమయము వచ్చినది గావున నితీతికమును గురించి మనము విచారించిన కర్తవ్యము. మన సంఘమునకును అధికారులకును సంఘ పరిపాలనమును మనమిప్పుడు క్రొత్త నిబంధనల నేర్పరచ వలసియున్నది. ఈపనిచేయుటకు ప్రజల సహకారమావశ్యకము కావున మన కమిటీ సంఖ్య యొక్కవ చేయవలయునని తలంచుచున్నాము. ఇప్పుడు మన కమిటీలో 10 లేక 11 మంది మాత్రమేకలరు దానిని ముప్పది లేక నలుబదిమందిగా చేయవలెనని తలంచుచున్నాము. ఈకమిటీ నేర్పాటు చేయుటయే యీసభయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము. ఏలనన, యీకమిటీ యేర్పాటుయ్యేవరకు మనమేమియు చేయకలము.

22 ప్రజాసంఘముల ప్రతినిధులతోను మరికొంతమంది శ్రీమంత్రులతోను ఒకకమిటీ యేర్పాటు చేయబడెను.

పంజాబు మోటారుపన్ను సవరణచట్టము

లాహోరు, జూన్ 16:—రాష్ట్రీయకపక్షములలో కొంత రిమామ నీయబడినదానికి ఫలితముగ కొన్ని పన్నులను తగ్గించెదమని కాసనసభలో వాదనముచేసినందున పంజాబు ప్రభుత్వము మోటారుపన్ను సవరణచట్టమును ప్రచురించిరి. వ్యాపారము కొరకు వినియోగింపబడునట్టియు బాడుగకు ప్రయోజితములను తీసికొనిపోవునట్టియు మోటారులకు పన్ను లండవు. అయినను ట్యాక్స్ మోటారులను షేర్టుకొను యజమానులు మాత్రము పన్ను లిచ్చుకొనక తప్పదు. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలమహమ్మదీయ సర్వపక్ష సమావేశము

అమృతసరమందు జరుపవలయునని

డా॥ కిష్టూగారు గోరుట

కాన్పరెన్సు జూలై 16 మొదలు 19 వరకు జరుగును
అమృతసరము, జూన్ 16:—తాంజీయు ఉద్యమము, హాజీమొదలగు మహమ్మదీయ సమస్యలను చర్చించుటకు జూలై మాసమందు అమృతసరమందు అఖిలమహమ్మదీయసర్వపక్ష సమ్మేళనముయొక్క సభ జరుపవలయునని మాలానా హాజీ తాలిగారికి డా॥ కిష్టూగారు తంజినంపిరి. శ్రేంద్ర ఖిలాఫత్తు కమిటీ సమావేశముగూడ అమృతసరమందే జరుపవలయునని డా॥ కిష్టూగారు గోరుచున్నారు. ఏలేదీన కాన్పరెన్సు జరుగువదియు ముందు తెలియజేయబడును.

కాన్పరెన్సు జరుగు లేదీలు

అమృతసరము, జూన్ 16:—జూలై 16, 18, 19 వ లేదీలందు అఖిలమహమ్మదీయ సర్వపక్ష సమావేశము జరుపుటకు నిశ్చయింపవలసినదని డా॥ కిష్టూగారికి సంఖ్యకు గులాంఖిత్తునరాండుగారు తంజినచ్చిరి. అందులకు డా॥ అంగీకరించెను. కాబట్టి జూలై 16 మొదలు 19 వ లేదీవరకును కాన్పరెన్సు జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

శిశు ప్రదర్శన వారము

లేదీ విల్సన్ ప్రారంభముచేయుట

పూనా, జూన్ 16:—పూనా కాంటన్ మెంటు ప్రదేశములో శిశువారమునకు సంబంధించిన ప్రదర్శనమునకు నేటి సాయంత్రమున లేదీవిల్సన్ హౌస్ హాలులో ప్రారంభోత్సవమును జరిపించెను. లేదీవిల్సన్కు స్వాగతమిచ్చుచు అధ్యక్షుడైన డి. యస్. కామతుగారు లేదీవిల్సన్ క్రమపడి చేయుచున్నపనిని తామందరును ఆమోదింపవలెనని చెప్పిరి. పరిశుద్ధమైన గృహములు, నుఖసంకటముల నివారణ మొదలగు శిశురక్షణ విషయములను గూర్చి డాక్టరు ఎ. జె. నోరోస్ హాగారు రుపస్య సిందిరి.

పిమ్మట లేదీవిల్సన్ వేరువేరు కాలనిట్టిని చూచినచి వేదికమీద నిలవబడి యిట్లుపన్యసించెను:— మన ప్రయత్నములన్నియు శిశురక్షణసమస్యలతోడనే సంబంధించియున్నవి. ఈవిషయమున హిందూ దేశమున నెన్నియో చిక్కులుగలవు. పూనాలో మరియొక స్పష్టముగా కనబడుచున్నది. కాని మన ప్రయత్నములన్నియు నొక దానికి వచ్చినందున నాకు సంతోషముగా నున్నది. ఇచ్చటి ప్రజలయొక్క పూర్వాచారములు ముందు సంతతివారికి కపాయ కరములని ప్రజలు నమ్ముటకు కొంతకాలము పట్టును.

తుదకు వారు చేసినపనికి కమిటీ సభ్యులకు వందనముల సర్పించి లేదీవిల్సన్ ప్రదర్శనము తెరవబడినదని ప్రకటించెను. జి. కె. దేవధరుగారు లేదీవిల్సన్కు వందనములర్పించెను. పుష్ప మాలాలంకృతురాలై ఆమె సభనండి వెడలిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు హిందూ దేశమున

కెప్పుడు వచ్చెదరు?

బొంబాయి, జూన్ 16:—సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు జూలై 11 వ లేదీన లండనునుండి బయలుదేరెదరని లండను నుండి తెలియజేయబడినది. కాని యిప్పుడు వారు జూన్ 28 లేదీకి బొంబాయి వచ్చెదరనియు, జూలై 8 లేదీన హైదరాబాద్ వాణిజ్యసంఘము వారి కుపన్యసించి రెడ లేదీకి సిమ్లా చేరెదరనియు విధాతంతివార్త యొకటి చెప్పుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ గ్వాలియరు మహారాజు గారికి

కాశ్మీరములో గౌరవము జూపుట

శ్రీనగరు, జూన్ 16:—కీ॥ శే॥ గ్వాలియరు మహారాజుగారి గౌరవాగ్ధము జమ్ములోను కాశ్మీరసంస్థానమునందంతటను పాతకాలం కళాకాలం ప్రభుత్వకార్యాలయములన్నియు నేడు మూయుబడెను.

బర్తాకు సామ్రాజ్యస్థస్వరాజ్యము

అఖిల బర్తాసమితికమిటీచిత్తు ప్రకాశిక

జూన్ 21 వ లేదీన సమావేశముగు

కాన్పరెన్సునందు ప్రకాశిక చర్చింపబడును

రంగూను, జూన్ 16:—అఖిల బర్తాసమితి కమిటీచే బర్తాకు సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము గావలయునని దయ్యము చేయబడిన చిత్తుప్రకాశికను చర్చించుటకు జూన్ 21-వ లేదీయందు నొక కాన్పరెన్సు జరుగును. కాన్పరెన్సులో కాధికారము గవర్నరునకు దండవలయును. గవర్నరును సార్వభౌముడు నియమించవలయును. మంత్రివర్గము లేక కాబినెట్టు గవర్నరుగారికి రాజ్యపరిపాలనయందు తోడ్పడును. అయిన సంవత్సరములు గవర్నరుపరిపాలన కాలపరిమితిగ నుండవలయును. గవర్నరు ప్రధానమంత్రిని నియమించును. ప్రధానమంత్రి కాబినెట్టును నిర్మించవలయును. చట్టనిర్మాణాధికారము బర్తా పార్లమెంటునందుండవలయును. రాజా, సేనాని, కాసనసభ గల సీ బర్తాపార్లమెంటు టనబడును. పార్లమెంటుయొక్క వేరువేరు సభలయందుండి అనగా కాసనసభ, సేనానిసభలందుండి ఆయా సభాధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడు సభ్యులచే నెన్నుకొనబడవలయును. (ప్రతినాలన పార్లమెంటు సమావేశము గావలయును. ధన సంబంధమైన చట్టముల జోలికి సేనాని పోగూడదు. ధనసంబంధమును చట్టమును సేనాని సభ ఆమోదింపక త్రోసి వేసినయెడ, ఆ చట్టమునకు సగముగా కాసనసభాసమావేశములందు ప్యాసు కాబడి సార్వభౌముని ఆమోదము నొందినతోడనే అమలులోనికి వచ్చును. సేనానినందు 77 గురు సభ్యులుందురు. రాజ్యభాగములందుండి వీరలెన్నుకొనబడుదురు. సేనానిసభ్యుల నెన్నుకొనుటయందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము లేదు. కాసనసభయందు 154 సభ్యులుందురు. రాజ్యభాగములు, బర్తావాణిజ్యసంఘము, బర్తాదేశీయుల, వై నాదేశీయుల వాణిజ్యసంఘములు, వర్తక సంఘము, విశ్వవిద్యాలయము కాసనసభ్యులనెన్నుకొనుటకు ప్రాతినిధ్య మీయవలెను. న్యాయమును నిర్వహించుటకు హైకోర్టున కధికార మీయబడెను. హైకోర్టుజడ్జీలను గవర్నరు, కాబినెట్టు గలసి నియమించును. (ఆ. ప్రె.)

గణిత శాస్త్ర పరిశోధకుడు

విశ్వవిద్యాలయమువారు ఇంగ్లాండుకు బంపుట

టి. విజయరాఘవయ్యగారు ఇంగ్లాండులో ఆస్పత్రి విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రాఫెసరుజి. ఎ. హార్డిగారిసమక్షమున గణితశాస్త్రమునందు ఉన్నతవిద్యను ప్రత్యేకముగా నేర్చుకొనుటకై సాంబనకు 800 పౌనులు (అనగా రూ 4500) అలెవెన్సు యిచ్చుటకు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము సిండికేటువారు నిశ్చయించినట్లు తెలియుచున్నది. విజయరాఘవను గారు 1923-24 సం॥ ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో ఆదర్శ చదువును గణితమునందు తత్పరిశోధనయందు ప్రత్యేకపు తెలివితేటలును ఉత్కృష్టాభిలాషను గనుపరచెను.

1924 సం॥ యీతను స్వయముగా ఈ విషయమున కొన్ని శేషర్లు తయారుజేసి హార్డిగారి కగపరచెను. హార్డిగారు వాని జూచి వెంటనే విశ్వవిద్యాలయము వైసు చాంసలరుగారి కొక లేఖ వ్రాసిరి. అందు లెక్కలయందు తనకు తానే సాటిగానుండిన కీ॥ శే॥ రామానుజంగారి తరువాత విజయరాఘవనుగారియంతటి లెక్కలజ్ఞానము కలవానిని వేరొకని గాంచలేదని వ్రాసియుండెను.

హార్డిగారి లేఖ చూచినపిదప సిండికేటువారు ఏప్రిల్ 16 వ లేదీన ఈవిషయము విచారించి, విజయరాఘవనుగారిని గణితశాస్త్ర పరిశోధనకై ఇంగ్లాండుకు పంపించుటకు ధనసహాయముజేయ నంగీకరించిరి. విజయరాఘవనుగా రంగీకరించిరి. సెప్టెంబరులో ఇంగ్లాండుకు బోవును. 1925 ఆక్టోబరునండి ధన సహాయ మొసంగబడును.

విజయరాఘవను గారికి 23 ఏండ్లు వయస్సు. కీ॥ శే॥ పి. అప్పాస్వామిగారి కుమారుడు. ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో పి. వి. శేషయ్యరు, కె. ఆనందరావుగారి వద్ద చదువుకొనెను. ఈశిక్షకి ఆనన్ను డిగ్రీపరీక్ష తప్పెననుట విచిత్రమునన్నది.

చిత్తరంజన దాసు గారు

చేత బుద్ధు

చిత్తరంజన దాసు గారు

దేశబంధు చిత్తరంజన దాసు గారు నిన్నటిదినము సాయంత్రము కాలధర్మము నొంది రను పిడుగువంటి వార్షను జూచునప్పటికీ, నిర్విణ్ణహృదయులమైతిమి. భారతభూమి యొక్క మారుగ క్రుంగిపోయెనా యని యనిపించెను. బెంగాలులో ద్వంద్వప్రభుత్వము గత కనివారమునంగియు తొలగింపబడెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిటీవల ప్రకటించిరి. ఇచ్చిన స్వరాజ్య మీయవలయును, లేకున్న నిరర్థకమగు ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును రద్దు చేయవలయును, అని దాసుగారు నిరంతరము బోధించుచుండిరి. ప్రస్తుత సంస్కరణములను ధ్వంసము చేసెడి వని, దేశబంధు పట్టుబట్టెను. దాసుగారి పంతమును బట్టించుటకోయన, ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణములను రద్దు చేసినట్లు ప్రకటనము గావించిరి. తమసంకల్పము నెరవేరెనని, దాసుగారు కనుగొనిరి. వెంటనే సంప్రీతిచిత్తులై తమ యనువుల బాసిరి. దాసుగారు సంకల్పసిద్ధులు. వారు తలపెట్టిన నిర్మాణకార్యక్రమము నెరవేరెను. ఇక ప్రజలు స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు గడంగవలయును.

స్వరాజ్యనిర్మాణమున కికిమీద దాసు-గాంధీ మహాశయు లిరువురును గలిసి పనిచేసెదరని కొండంత యాశతో నుంటిమి. కాని వైవ మన్యభా తలంచెను. చిత్తరంజన దాసు, హిందూ దేశమునకేగాక, ప్రపంచమున కంతకును మహావంటివా రనదగును. ఏమనగానేయును తనధనమును, తనసర్వస్వమును దేశమాత కర్పణచేసి, సన్యాసియై నిష్కామసేవ చేయుచుండెనో, ఏమనగానేయును సత్య అహింసా సాధనల ననుసరించి దేశవిముక్తిని సాధింపదలచెనో, ఏమనగానేయును భావక తరపురుషునితో చేతుల గలిపి సత్సరస్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుబడుచుండెనో, అట్టి నాయక శ్రేష్ఠుడు నేడు పరమపదము చేరెను. దాసుగారి మరణ మింతత్వరలో నానన్న మగునని ఎవరును గలలోనయిన తలంపరయిరి. వ్యాధి బలముగ నెన్నదని యయినను శ్రేణియందొనెను. గాంధీమహా త్ముడు డాక్టర్ లింగుకు బోయి, దాసుగారికి తిథిగనుండి వారంతో కలిసి సంప్రతించి ఎంతకాలమో గాతెను. కడనను సర్వజనులను ధరించునట్లు కృతనిశ్చయపుటకు, దాసుగారు మహా త్మునిగ నిలుచుచున్నది. శ్రుతిమతము స్వయముగ మహాత్మునిగానుండుటకును, మహాత్మునితో గలిసి సంకల్పించుటకును పరిష్కరించు సేవజాల సంగతులకును దాసుగా రెంతయో గుండెరి.

త్వరలో దేశనాయకు లిరువురును గలిసి అన్ని పక్షములవారిని కాంగ్రెసు మహాసభ కాహ్వానించుచు ప్రకటనము గావించెద రని తెలిసినపుడు సంతసించినవారు లేరు. కలకత్తాలో గాంధీ-దాసుగార్లిరువురమధ్య జరిగిన యొడంబడిక బెల్గాంలో స్థిర పడినపిమ్మట జాతీయోద్యమాభిమానులకు గలిగిన సంతస మింతింత గాదు. గృహకల్లోలమును సవరించుకొనుటకన్న కాంగ్రెసు సభ్యుల కత్యంత ప్రియమగు కార్యము వేరేముందును? ఫరీదు పురమునందు బెంగాలు రాష్ట్రీయసభ కధ్యక్షత వహించి, ప్రభుత్వము తన పద్ధతులను మార్పుకొనుటకు దేశబంధుదాసు మ రి యొ క యవ కాశము నొసగెను. సమాధానమునకు త్రోవ జూపెను. కాని ప్రభుత్వమువారి యవకాశము గైకొనక బెంగాలులో సంస్కరణములను రద్దు చేసేతి మని ప్రకటించిరి. ఇటుల గావించుటలో అపజయము తమకేగలిగెనని ప్రభుత్వమువారు గుర్తించి యుండరు. కాని దాసుగారికోర్కె యీడారెను. ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సంస్కరణములను మరల వారే తీసికొనునట్లు దాసుగారు చేయగలిగిరి. ఇంతటితో దాసుగారు తలపెట్టిన కార్యమంతయు నెరవేరకున్నను, జరుగవలసిన కార్యభార మధికముగ నున్నను పరమేశ్వరుడు చిత్తరంజనుని కింతటితో దీర్ఘవిశ్రాంతి నిచ్చెను.

శరీర విశ్రాంతికై చిత్తరంజనుడు శ్రీతల్వైలమునకు బోయెను. ఆరోగ్యమునిమిత్తము యూరపు ఖండమునకు గూడ బోవలయు నని దాసుగారు మొదట తల పెట్టెను. కాని, మా తృ భూ మి యందే దేశబంధు తన ప్రాణములను విడుచు నట్లుల దైవము సంకల్పించెను. విధిని దప్పింప నేరీ తరము? దేశబంధుసేవ ప్రజల కత్యవసర మయినపుడే, క్రూరవిధి యతనిని గొంపోయెను. చిత్తరంజనుడు లేకుండుటచే, హిందూదేశపు కళా కాంతులు దొలగి పోయెను. నేడు దేశమంతయు ఘోరదుఃఖవారాళిలో మునిగియున్నది. సామాన్యముగ, పరుగిడెడి కలము నేడు తడబడుచున్నది. వ్రాయుటకు చేతులాడకున్నవి. పరమాపుల మరణ మయినను, ఇంతటి శీవ్రమనోవేదనను గలిగింప జాలదు. బెల్గాం కాంగ్రెసునందు దేశబంధు చిత్తరంజనుడు చూపిన శాంతి, సమరసభావము లెన్నటికిని మరపునకు రావు. కాంగ్రెసు స్వరాజ్య పక్షము లనురెంటిని ఏకము చేయుటకై, దేశబంధు చూపిన సహనమును ప్రేమయు అద్భుతములు. బెల్గాం కాంగ్రెసునందు స్వరాజ్యపక్షప్రముఖు లగు పటేలు ప్రభృతులే, గాంధీ దాసు ఒడంబడికను నిరసించుచుండ, నాయకుని మనోవైఖరి ఎటు లుండునో యూహించుట సులభసాధ్యము.

ఒకవంక లాలాలజపతిరాయుగారు స్వరాజ్యపక్షమువారినైతి పొడుచుచుండిరి. నూలుచందాను నిరసించుచుండిరి. ఇట్టిసందిగ్ధసమయమున, మహాత్ముడూరకుండెను. దేశబంధు దాసుగా రాసమయమున గావించిన ప్రసంగము, ఆక్షేపణల కన్నిటికిని చక్కని సమాధానమిచ్చెను. ఒడంబడిక స్థిరపరుపబడెను. బెల్గాం కాంగ్రెసుసభనుండి వెడలిననాటి నుండియు, దాసుగారి ఆరోగ్యము కుదుటపడలేదు. కడపటిమారు మంత్రుల వేతనములను బెంగాలు

శాసనసభవారియెదుట పెట్టి, ద్వంద్వప్రభుత్వమును కొనసాగించుటకు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టినపుడు స్వరాజ్యపక్షబలము సందిగ్ధముగ నుండెను. సభ్యులలో విభేదముల బుట్టించుట కెన్నియో ప్రయత్నములుజరిగెను. అట్టితరుణమున దేశరోగ్యము నేమాత్రము పాటింపక, దాసుగారు కలకత్తాకువిచ్చేసి, శాసనసభకు హాజరయిరి. సభ్యులలో ధైర్యవికాసములు హెచ్చెను. అధికారవర్గప్రయత్నము భగ్నమయ్యెను. దాసుగారి పలుకుబడిని తగ్గించుటకు, బెంగాలు ఆర్డినెన్సుచట్టమును ప్రయోగించినను, ముఖ్యులగు సుభాషచంద్రబోసు మున్నగువారిని నిర్బంధించినను, ప్రయోజనము గలుగకపోయెను. దాసుగారి ప్రాబల్యము మరింత హెచ్చుసాగెను. కలకత్తా కార్పరేషనుకు దాసుగారు రెండవమారుగూడ అధిపతిగ నెన్నుకొనబడిరి.

సంస్కరణముల రద్దును గూర్చిన కడపటి ప్రభుత్వప్రకటనముచే దాసుగారి శక్తి మరింత యతిశయించెను. కాని దాసుగారు తమకు గల పలుకుబడిని దుర్వినియోగపరుపలేదు. కార్జన్యము వలన స్వాతంత్ర్యము లభింపదనియు వంగదేశ యువకులు అహింస నవలంబించి మాతృదేశము నుద్ధరింపవలయు నని దాసుగారు ఫరీదుపురమునందు హెచ్చరించిరి. దాసుగా రిందువలన లొంగిపోయి రని ప్రతిపూలపక్షమువారు కేకలిడిరి గాని దాసుగా రెప్పుడును అహింసయొక్క ప్రాముఖ్యమును వెలిబుచ్చుచునే యుండిరి. కారాగృహమునుండి వెలువడిన పిమ్మటను అంతకు పూర్వమును హింసవలన నేదేశమున కయినను నిజస్వాతంత్ర్య మెన్నడును లభింపలేదనియు దుఃఖమే సంప్రాప్త మయ్యెననియు పెక్కు నిదర్శనముల జూపుచుండిరి. సోదర ప్రజల కొకవంక హితోపదేశము గావించుచు వేరొకవంక ప్రభుత్వము సరియగు మార్గము ద్రొక్కి సఖ్యపడుట కవకాశమిచ్చిరి. అట్టి యవకాశమును ప్రభుత్వమువారు రుపయోగించుకొనకొనకున్నను దేశబంధుదాసుగారి హితమును ప్రజలు నిర్వహించి ఆమహామహుని ఆత్మకు శాంతిని చేకూర్చు బ్రాథ్మికులు.

చిత్తరంజనదాసు 1870 సంవత్సరమున జన్మించిరి. ఏబది యయిదవయేట కాలధర్మము నొందిరి. మణిక్టోలా బాంబుకేసులో అర విందయోగిపక్షమున వాదించినపుడు దాసుగారి న్యాయవాద సామర్థ్యము బయల్పడెను. నార్తను గానిని లక్ష్యపెట్టక, దాసుగారు కోర్టులలో వాదించుచున్నపుడు, ఎల్లర కాశ్చర్యము గలిగెను. వారి ఆదాయము రాసురాసు మించిపోయి, యత్యుచ్చ స్థితియందుండెను. అయినను దాసుగా రెన్నడును ధనము కూడ బెట్టుటకు పూనుకొనలేదు. జాతీయ వాదులనేకుల పోషణకును, జాతీయోద్యమాభివృద్ధికిని తన సొమ్మును వినియోగించి వచ్చినవిధముననే డబ్బును వెచ్చించుచుండిరి. చిత్తరంజనుని కవితాశక్తి చాలమందికి దెలియదు. రాజకీయ ప్రాబల్యమునం దిది ఘరుగుపడెను. కాని, వంగదేశభాషావైఖరి నెరిగినవారు, దాసుగారు రచించిన సాగరసంగీతమునకు అత్యున్నత స్థాన మొసగెదరు. వంగదేశపు జాతీయభావమును, దాసుగారు ప్రతిఫలింప చేసినట్లుల తెప్పెదరు. దాసుగారుకవిత్యధోరణియందే నిమగ్నులై యున్నచో, నేకటి

వంగదేశకవులలో సగ్రస్థానము వహించియుండుదు. కాని, కవిత్వావలంబమునకు గలిగిన కొంత వలన, రాజకీయోద్యమమునకమితలాభము చేకూరెను. అమృతసర కాంగ్రెసునందు మాంటుఖడ్గ సంస్కరణములను నిరసించుచు, చిత్తరంజనదాసుగారు కడునమరతతో వెలగిరి. జన్నాగారి వాదమును తుత్తునియలజేసిరి. తుదకు, దాసుగారిపంతమే నెగ్గెను.

మహాత్మునిపిలుపు వినుపించగనే, విద్యాధికుల నేకుల హృదయములు పరితప్తములయ్యెను. త్యాగశక్తి విజృంభించెను. ధనార్జనవృత్తులు త్యాగప్రాయముగ విసర్జింపబడెను. కారాగృహనివాసము కడు సంతసముతో స్వీకరింపబడెను. అటుల త్యాగము నెలిపినవారిలో, దాసుగారిరగ్రగణ్యులనుటకు సందియములేదు. తమకు చేరుచున్న ధనవైభవమంతయు, దేశసేవమందర పాటింపదగినదిగాదని, దాసుగారికి స్ఫురించెను. భోగభాగ్యముల నన్నిటిని వదలి, పాశ్చాత్యవేషభాషలను విసర్జించి, దాసుగారు సేవావృత్తి నవలంబించెదరని, ఎవరును ఎరుంగరు. కాని, దేశమాత యాహ్వానించుచున్న పుడు తుచ్చసుఖముల నంటియుండుటకు, దాసుబోలు విశాలహృదయలకు మనస్సొప్పనా? నాగపురపు కాంగ్రెసుసభలో అనహాత్యరానమును ప్రతిపాదించి, దాసుగారు కీర్తిగాంచిరి. అహమ్మ దాబాదు కాంగ్రెసుసభ కధ్యక్షత వహించుటకు వీలులేకుండ దాసుగారిని అధికారులు నిర్బంధించిరి. కాని దాసుగారి సందేశము దేశమందంతటను వెల్లడియ్యెను.

దాసుగారి భావములన్నిటతో నేకీభవించని వాడుగూడ ఆ మహామహుని త్యాగశిలమును నిష్కల్మషహృదయమును కార్యదీక్షను భావతీశయమును ప్రశంసించక తప్పదు. శాసనసభాబహిష్కారమునకు దాసుగారు ప్రతికూలముగ బోధించినందుకు వగచినవారు నయితము వారి దృఢ విశ్వాసముల గాంచి అబ్బర మొందుచుండిరి. వారి హేతువాదము బహిష్కారవాదులలో నమృతము గలుగజేయ కన్నను వారి పట్టుదలయు గాఢనంకల్పమును ప్రాతికూల్యమును నెట్టివైచు చుండెను. సుప్రసిద్ధన్యాయవాది యయినను దాసుగారు యుక్తుల నవలంబించి ఎదుటివారి నోడించుటకు ప్రయత్నింపరైరి. దేశభక్తిభావము వారిప్రసంగములందు పొంగి పొరలుచుండెను. మహాత్మునివిశ్వాసములగుర్చి ముచ్చటించుచు కద్దనందతనికి గల నమ్మకము తమ సంశయముల నన్నిటిని బారద్రోల నని దాసుగారు బెల్గాంలో ముచ్చటించినపుడు కేవల తర్కముపైననే వారు ఆధారపడి యుండలేదని విదితమయ్యెను. మహాత్ముడు నేడు కలకత్తాకు విచ్చేయుచున్నాడు. అతనికి కలిగెడిసంతాపమునకు మేర యుండజాలదు. మహాత్మునకు కుడిభుజము పడిపోయె ననుటకు సందియము లేదు. ఉభయ నాయకులును హిందూ దేశమునకు భూషణములనలె వెలుంగుచుండిరి. ఉభయులును తాత్కాలికలాభములను పాటింపక ధర్మసాధనచేతనే దేశస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించ నిశ్చయించిరి.

దాసుగారి మరణమునకు విలపించుట భారయుల కెంతసహజ మయినను, అసంతృప్తత్వ

మును గూర్చి యాలోచింపక తప్పదు. స్వరాజ్య పక్షపాటలమునకు కారణ మేమి? కేవలసంఖ్యలా, కావు. కేవల విద్యాధిక్యతయూ కాదు. కేవల ధనికులప్రాబల్యమూ? అదియు గాదు. దేశబంధుదాసుబోలు త్యాగధనుల నాయకత్వమే ముఖ్య కారణము. దాసుగారి స్థానమును నింపుటకు సాధ్యపడదు. అయినను ప్రజలు శక్తి వంచనలేక తమ ధర్మమును నిర్వహించుట యవసరము. దాసుగారి శరీర మదృశ్య మయినను, వారిజీవిత మెల్లపుడును కనులయెదుట నుండనేయుండును. స్వరాజ్యసంపాదనప్రయత్నములను దేశబంధుదాసు, లోకమాన్య తిలకు మున్నగు మహనీయులు గగన మార్గమునుండి ఆశీర్వదించుచునే యుండురు. దాసుగారు సంస్కరణ నిర్మాణ ప్రయత్నమును సాధించి దివి కేగిరి. స్వరాజ్య నిర్మాణ ప్రయత్నములను వారు దీక్షతో నిర్వహించుటకు, కాలము లేకబోయెను. అయినను ఛిరులు ధైర్యమును కోల్పోవజాలరు. దాసుగారు వదలిపెట్టిన స్థానమునుండి ముందుకు బోవుటకు ప్రయత్నింపకమానరు. బెంగాలులో జరిగిన సంస్కరణవిధ్వంసన మితరరాష్ట్రములలో గూడ జరుగుట లాభకరము. కాని విధ్వంసన మొక్కటియే, జాతీయపునరుద్ధరణము గావించజాలదు. స్వరాజ్యనిర్మాణము దానికి తోడగుట ముఖ్యము. దాసుగారి హస్తములలో నిరాకరణము వేరొకరూపము దాల్చినను, నిర్మాణావశ్యకత నది మరింత యధికముగ చాటుచున్నది.

ప్రజలు నిర్వహింపవలసినధర్మ మటుండ, ప్రభుత్వమువారి సమయమున నిర్వహింపవలసిన భార మత్యధికము. సంస్కరణములను రద్దుజేసినంత మాత్రమున వారివిధి ముగియలేదు. బెంగాలు శాసనసభవారు మంత్రుల వేతనములను మూడు మార్లు నిరాకరించుటచే, ప్రజాయత్తశాఖలతో వారికి బనిలేదని తాము నిశ్చయించినటుల, ప్రభుత్వమువారు దెలిపిరి. కాని, దాసుగారినిజోడేశ్యమును వారు గ్రహింపజాలకబోయిరి. స్వరాజ్యము తప్ప తక్కువసంస్కరణములు ప్రజల కక్కరలేదని జూపుటకే, దాసుగారు ప్రతిష్టంభనమునకు గడంగిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వ మక్కరలేదని, దేశమంతయు ఏకకంఠ్యముగ చాటెను. దాసుగారు సంస్కరణములను నిర్మూలించుటలో, ప్రజాశయములనే ప్రతిఫలించ జేసిరిగాని, వేరుగాదు. ప్రభుత్వము వారు కనుగొనవలసినది దేశములో బెరిగిన స్వరాజ్యవాంఛయే. దానిని గుర్తింపక ప్రజలు దేశభివృద్ధి గోరుటలేదని పలుకుట పరిహాసాస్పదము. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము గూర్చి ఆంగ్ల దేశ పత్రికలు పరిపరివిధముల వ్యాఖ్యానము జేయుచున్నవి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము ఏపక్షమునకును అక్కరలేదని వెల్లడియైనటుల డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక చెలుపుచుండ, ఇంకను సంస్కరణము లేనయిన మిగిలియున్నయెడల వానినిగూడ రద్దుజేయవలయునని మార్నింగు పోస్టుపత్రిక హెచ్చరించు చున్నది. మార్నింగు పోస్టుపత్రిక యింతకన్నను వేరువిధముగ ప్రాయశాళింపదు. కిడింగు బక్సెక్ హెచ్చ ప్రభువులమధ్య సంపూర్ణాంగీకారము గుదిరెనని డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక చెలుపుటవలన ఆశ గలుగ

నేరదు. ఇందుకు ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమే ఫలితమగుచో భాషిపరిణామము మిగుల సందిగ్ధముగ నుండకమానదు. ఇకనయినను మరణాత్సూర్యము దాసుగారుచూపిన సుహృద్భావమునకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తగినరీతిని మెలగుట ధర్మము. లేనియెడల కడపటి యవకాశమును సయితము వారు జారవిడిచినవారగుదురు. లోకమాన్య తిలకు, మహాత్మాగాంధీ, దేశబంధుదాసుగార్ల చేపునీతమయిన స్వరాజ్యోద్యమము నేడు గాకున్న రేపయినను సఫలముగాక మానదు. ముప్పడిమూడు కోట్ల భారతీయుల హృదయములను సంచలించ జేసిడి పవిత్రభావములను నిరోధించుట యశక్యము. ఇంగ్లండు మాట దక్కించుకొని, కీర్తిగాంచదలచుచో, దాసుగారి ఆహ్వానము నంగీకరించుట మేలు. దేశబంధుదాసుగారియాత్మకు శాంతి గలుగుగాక! అమోఘ మయిన దాసుగారి సంకల్పము సంస్కరణనిర్మూలనముపట్ల నెటుల నెరవేరెనో, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధిపట్లగూడ అటులనే నెరవేరుగాక! చిత్తరంజనుని అకాలమరణము, భారతీయుల స్వరాజ్యసంపాదనాపేక్షను బలపరచి, వాగ్విప్రయత్నములకు మరింత ప్రోత్సాహము గలిగించుటకు తోడ్పడుగాక!

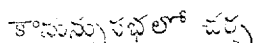
హాజియాత్

ఆపుచేయబడిన జవాంగీరు ఓడయందలి యాత్రికుల ఆరాటము ఇండియా దొరతనము మానమునహించుట మాలానామౌకతాలీగారి హెచ్చరిక

బొంబాయి, జూన్ 16:—బొంబాయినుండి జూన్ 16 వ తేదీన యాదినవ ప్రకటించిన తంతుని మాలానామౌకతాలీగారు పంపుచున్నారు:—హాజి యాత్రికులకు సురక్షితముగ రబీక్ రేవునందు దింపుటకు యిండియాదొరతన మెట్టియేర్పాటులను గావించునో జూరుటకు బహు ఓర్పుతో నేను జూచుచున్నాను. ఇంతవరకును యాత్రికులను శాంతముగ నుంచుటకు జూర విజయ అహమ్మదుగారు విశేష ప్రయత్నములను జేసిరి. టర్కు షిప్స్ కంపెనీ మేనేజరు ఫలీఫర్ ఆఫీసునకువచ్చి జవాంగీరు ఓడ కప్పెను రెండు తంతులిచ్చెననియు, యాత్రికులు అదుపాల్లలందుచుట దుష్కరమగుచున్నదనియు, ఇంతవరకెట్లో వారలను శాంతపర్చుట సాధ్యమయ్యెననియు చెప్పెను. విదేశాంగ కార్యదర్శియగు సర్ డెన్నిస్ ప్రేగాటికంపెనీ యద్యోగులు యావిషయము నెరిగించిరి. వెంటనే యాత్రికులను రబీక్ రేవునందు దింపుట ఆవశ్యకమని ఓడ అధికారులు దెబ్బపడ్డారు. దొరతనము మానముద్రవహించినది. ప్రభుత్వమే యాడోలాయ మానావర్థకు బాధ్యులు. అవలక్షణమైన సంధివముల తిట్టించి నచో గవర్నమెంటే అందుకు తరవాదులు. పుష్టుమకు ఉత్తరవులను దొరతనము నేడియనని దలంచుచున్నాను. జమయటులో ఉతీమా, టూల్స్ యిస్లామ్, మస్టీముసమితి, జాతీయప్రచారకులు బహిరంగ సమావేశముల గావించి, ఉచితముగ కార్యక్రమ మవలంబించుట కేర్పాట్లుచేయ గోరుచున్నాను.

మాలవి కుర్మూరు అహమ్మదుగారి కంపెనీ తంతు నూడాసురేవునుండి యాదినవ విజింపబడిన తంతుని మాలవికుర్మూరు అహమ్మదుగారి కంపెనీదెను:—

“యాత్రికులను గురించి వదులున్న వేదన నెరిగించుచు, వెంటనే వారలను హెచ్చరించుచు దింపుట నుగించియు టర్కుమారిషన్సుకంపెనీవారు సిమ్ము నెరింగించిరి. మేమును అంతరకు యావిషయము చెల్పుచున్నాము. శాంతము విజయ మొసంగును. గురజిష్టాన్ ఓడ కామరాసు నన్ను చాటెనని వార్తలుచెంచెను. (ఆ. ప్రే.)

ಪ್ರಕಿಂಗುವಾರಿ ಕೊಠಡಿಗಳು

అనుబంధము

క్యూరిటనులో నెమ్మది

(ఆంధ్రవైక ప్రత్యేకతలంటి)

విటిషు ప్రతికాభిప్రాయములు

దేయిచీ పెల్లిగాపు

ಡಾಯಿ | ಕಾನಿಕೆಯ

మార్క్సింగు పోస్టు

సర్ బాబా స్వీడన్ గారు చనిపోయిరి.

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

కూచీలు

పనిచేయుగంటలు

ఇండియా జపాను పరిసితులు

ఎవరస్తు పర్వతారోహణము

మరల ప్రయత్నించుట

రోనాల్డు షే, పభుని యభి, పాయము

రీడింగు, పభుని యుపన్యాసము

లండన్, జూన్ 16:—రీడింగు ప్రభువు వైసందర్భమున రాజకీయమునే ఎత్తుకొనలేదు. కర్ణాట ప్రభు సంతయు పాగడిరి. రాలిక్ సన్ ప్రభువుగూడ చాల విశ్వసనీయుడనిరి. సామ్రాజ్యమునకు ముఖ్యమిత్రుడనిరి, బ్రూనుగారి సంతయు కొనియాడిరి. ఆయన ధైర్యసాహసములు ఎంతయు కొనియాడలేగినవనిరి. చనిపోయినవారల నిమిత్తము విచారించిరి. బెంగాలు గవర్నరుగ పనిజేసిన రోనాల్డుజే గారిని గూర్చి ప్రస్తావించిరి బెంగాలులో ఆందోళనగ నున్నదనియు ఎట్లు పరిణామించునో జెప్పజాలననియు రోనాల్డుజే ప్రభువు బెడరకుండ శాంతముగ నుండి. ఇండియాకును, సామ్రాజ్యమునకును ఘనసేవ యొనర్చి రనిరి.

మిసెను జ్యోతిషము అపీలు

కలకత్తా హైకోర్టుకు

లండన్, జూన్ 15:—కలకత్తా హైకోర్టు తీర్పుపై జ్యోతిషము అనునామ జేసిన అపీలును ప్రీవీకౌన్సిలువారికి కరించిరి. ఈమె ఖర్చుల నామెయే భరించవలెననిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వ సెలవు చట్టము

అదనపువ్యయము

భారత ప్రభుత్వాదాయము

లండన్, జూన్ 15:—ఇండియా ప్రభుత్వ సెలవుచట్టము ప్రకారము 8 గురికి, అనగా గవర్నరు జనరలు, ప్రాంత సర్వేసాధిపతి, అసాం, బీహార్, ఒరిస్సా గవర్నరులకును, ముగ్గురు కార్యనిర్వాహక వర్గ సభ్యులకును సెలవయబడెననియు దీనికి అదనపువ్యయము 11600 పౌను లాయెననియు కొంచమెక్కు చేయగుననియు, వింటర్ ప్రభుత్వ తెలియజేసెను. రీడింగ్ ప్రభుని వెంటజనిన సైనికోద్యోగి వ్యయముచేతను రాలిక్ సెక్ ప్రభునకు అంగరక్షకుడుగ బోయిన సైనికోద్యోగి వ్యయమును తేల్చుటచేతను ఇంత యెక్కువఖర్చు అయ్యెననిరి.

ఆలివీ ప్రభుత్వ సతీసమేతుడై ఇంగ్లాండుకు పయనమాయెను.

రాయలు ఇండియా నులైను సభ్యునుగూర్చి ఏర్పాటు లింకను జేయలేదట.

పార్లామెంటు భూకంపము

గొప్ప నష్టము

టోక్యో, జూన్ 15:—ఇచట నిన్నటిదినము భూకంపములు అదేవనిగ గల్గెనని తెలియుచున్నది. ప్రాణనష్టము లేకున్నను భవనము లన్నియో కూలెననియు ఆపారముగ నష్టము గల్గెననియు తెలియుచున్నది.

శేక్స్పియర్ రాజు మోటారుబండివాడు. వంటెన దగ్గర బండిని త్రొక్కించి ప్రమాదమున చరిపోయెను.

ఈజిప్టులో బ్రిటీషు ప్రతిష్ఠ

1914 కంటె ఎక్కువగ నుండెను

లండన్, జూన్ 12:—ఈజిప్టునుండి ఇంగ్లాండుకు బోవుచున్న ఆరెంబ్రీప్రభుని నుతింపును ఇత సెయింగ్స్ నవల సిన సేమస్యులు ఇంతకుముందు దెవకును ఎదుర్కొనటం గలుగలేదనియు, ఈజిప్టును గొప్ప కలనరసమయమున వచ్చిననియు, బ్రిటీషు ఆధికారము ప్రతిష్ఠ పూజ్యముగ తేలెననియు, ఇప్పుడన్ననో ఈజిప్టులో కాంతిసంపదలు ఏర్పడినవివల ఆత డేసమన్నారనియు టైముస్ పత్రికావిలేఖరి చెబుచున్నాడు.

1914 లో కిదినకున్న దానికంటె ఈజిప్టునుండి బ్రిటీషు ప్రతిష్ఠ నేడు బౌద్ధత్యముగ తొందరి. బ్రిటీషువిధానమును ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించుచున్నారని ఈజిప్టువారు మరల బ్రిటన్ నకు తమ మిత్రునిగను, సంగ్రామముగను జూచుకొనుచున్నారు.

స్పెయినులో ఉత్సాహము

రిపులను గెల్చుట కుపాయములు

లండన్, జూన్ 13:—ఉభయభుజుల గలసి రిపులను జయించుటకు ప్రయత్నించెదమనియూ అంతయు త్వరలోనే జయప్రదముగ నెగువనియు డిలేనిగానేనాని చెబుచున్నాడు. విమలములనుండి బాంబులను వేసెదమని ముట్టడించెదమని మూగల నోడింపగలరునిరి.

ఇట్లే వారికి ప్రాయశ్చిత్తము జేయవలెననియు మునము జేప్పవలసి బుద్ధివంతులను జేయగలరునిరి.

దెల్లెలులో ప్రభుత్వమువారు జేప్పిన మార్గములందుగాక ఇతరవోట్ల నోడ్డునదాటిన 150 మార్కులను అపరాధమును విధించెదరటం.

ది మదరాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంక రిపోర్టు చేయబడినది)

నోటీసు

తిరువల్లూరులో గొప్ప ఆనిఅమావాస్య తేప్పఉత్సవము

20-6-25 నుండి 22-6-25 వరకు

ముఖ్యదినములు:—20-6-25 అండ్ 21-6-25

పై ఉత్సవమునకు పో సజ్జేయించిన ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై మద్రాసు తిరువల్లూరు స్టేషనులకు మధ్య మాత్రము 19-6-25 20-6-25 21-6-25 తేదీలందు ప్రత్యేకపుబండ్లు పోవుటకు ఏర్పాటుచేయబడినవి. మద్రాసునుండి పోవుబండ్లు ఈదిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము బేసిక్ బ్రిడ్జి, పెరంబూరు స్టేషనులవద్ద మాత్రము ఆగును.

మద్రాసు నుండి తిరువల్లూరుకి

శుక్రవారము 19-6-25

శనివారము 20-6-25

	సాయంత్రము	గం.ని.		ఉదయము	గం.ని.
మద్రాసునుండి బయలుదేరుట	...	4-0	మద్రాసునుండి బయలుదేరుట	...	6-0
బేసిక్ బ్రిడ్జి చేరుట	...	4-7	బేసిక్ బ్రిడ్జి చేరుట	...	6-7
బేసిక్ బ్రిడ్జినుండి బయలుదేరుట	...	4-10	బేసిక్ బ్రిడ్జినుండి బయలుదేరుట	...	6-10
పెరంబూరు చేరుట	...	4-15	పెరంబూరు చేరుట	...	6-15
పెరంబూరునుండి బయలుదేరుట	...	4-18	పెరంబూరునుండి బయలుదేరుట	...	6-18
తిరువల్లూరు చేరుట	...	5-0	తిరువల్లూరు చేరుట	...	7-0

తిరువల్లూరు నుండి మద్రాసుకు

శనివారము 20-6-1925

ఆదివారము 21-6-1925

	సాయంత్రము	గం.ని.		ఉదయము	గం.ని.
తిరువల్లూరునుండి బయలుదేరుట	...	5-0	తిరువల్లూరునుండి బయలుదేరుట	...	6-35
విలివాకము చేరుట	...	5-35	విలివాకము చేరుట	...	7-13
విలివాకమునుండి బయలుదేరుట	...	5-37	విలివాకమునుండి బయలుదేరుట	...	7-15
పెరంబూరు చేరుట	...	5-42	పెరంబూరు చేరుట	...	7-20
పెరంబూరునుండి బయలుదేరుట	...	5-45	పెరంబూరునుండి బయలుదేరుట	...	7-23
బేసిక్ బ్రిడ్జి చేరుట	...	5-51	బేసిక్ బ్రిడ్జి చేరుట	...	7-28
బేసిక్ బ్రిడ్జినుండి బయలుదేరుట	...	5-54	బేసిక్ బ్రిడ్జినుండి బయలుదేరుట	...	7-32
మద్రాసు చేరుట	...	6-0	మద్రాసు చేరుట	...	7-40

మామూలుగా పోవు బండ్లయందు ప్రయాణీకుల గుంపు అతిక్రమముగా నుండును. గాన తిరువల్లూరుకి పోవువారు మరల తిరువల్లూరునుండి వచ్చువారు సదరు బండ్లలో పోక ప్రత్యేకపుబండ్లలో ప్రయాణముచేయవలసియు.

మామూలుగా పోవుబండ్లు:—సులభముగా అందరికి తెలియగలందులకై మామూలుగా ప్రతి దినముపోవు బండ్ల కాలపరిమితి ఈదిగువ తెలుపబడును.

మదరాసునుండి తిరువల్లూరుకి తిరువల్లూరునుండి మదరాసుకు

	ఉదయము	గం.ని.		ఉదయము	గం.ని.
మద్రాసునుండి బయలుదేరుట	ఉదయం 6-20	...	తిరువల్లూరు చేరుట	ఉదయం 7-45	...
...	6-45	7-57	...
...	7-15	8-20	...
...	8-50	10-14	...
...	మధ్యాహ్నం 12-55	మధ్యాహ్నం 2-20	...
...	సాయంత్రం 4-45	సాయంత్రం 6-20	...
...	5-45	6-54	...
...	5-55	...	రాత్రి	7-20	...
...	6-35	7-57	...
...	రాత్రి 9-25	10-38	...

	ఉదయము	గం.ని.		ఉదయము	గం.ని.
తిరువల్లూరునుండి బయలుదేరుట	ఉదయం 5-25	...	రాయపురం చేరుట	ఉదయం 6-50	...
...	6-40	...	మద్రాసు చేరుట	8-20	...
...	8-30	9-30	...
...	8-40	9-45	...
...	8-55	10-15	...
...	మధ్యాహ్నం 12-35	మధ్యాహ్నం 12-0	...
...	2-15	2-15	...
...	2-47	4-30	...
...	సాయంత్రం 6-56	...	రాత్రి	8-35	...
...	రాత్రి 7-10	...	రాయపురం	8-30	...
...	7-52	...	మద్రాసు	9-10	...

రానుపోను టిక్కెట్లు (రిటర్న్ టిక్కెట్లు)

ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై మూడవతరగతి రిటర్న్ టిక్కెట్లు ఉత్సవసమయములో 8 దినములందు యివ్వబడును.

జి. టి. ఎమ్. ఆఫీసు,
పార్కు-రౌండు, మద్రాసు
13-6-1925

ఎఫ్. బి. వాదన్,

జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

ఆయుధ విషయకసభ

జనీవా, జూన్ 18:—పెరిషియా గాయబాదులు మోచారణ ఉత్తరువుల ననుసరించి సభనుండి వెలిసిపోయినది. నేటికి కూడ పెరిషియానుగల్గిపో ఆయుధములు మోగలేనందున బోవుచున్నవనియు బానిసలైతికత్వం సానుచున్నదనియు సర్వోపైకాత్మగా రనిరి.

పెరిషియానాకులను ఈవిధంగలనుండి విడదీయవలసి ను విమలదేవి ఆక్టోబర్ ప్రభుత్వ నడిచెను. ఇతరులకీయని సదుపాయమును విరి కీయజాలమనిరి.

కానలినచో వీరితో చట్టించుట కభ్యంతరముండదనిరి.

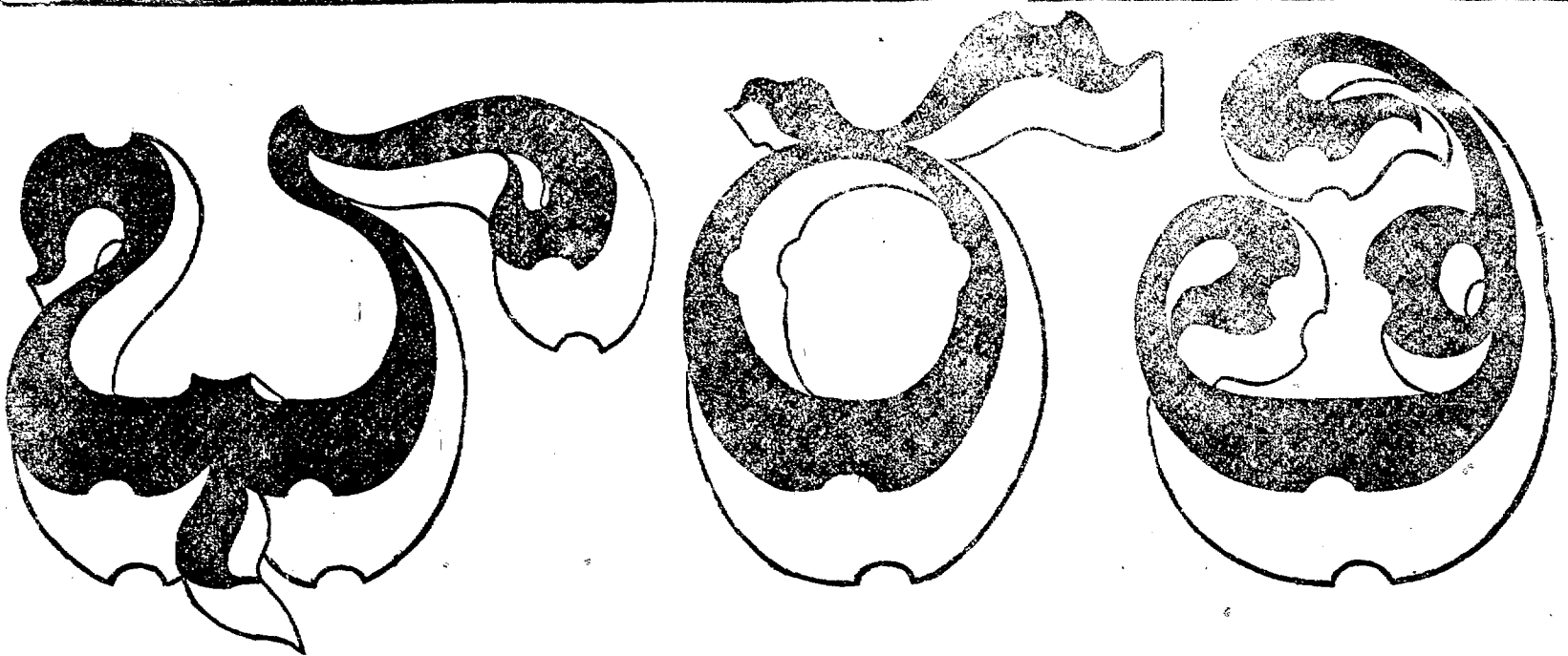
దొంగఆయుధసత్తము నడచుటలో బ్రిటీషువారినున్న అనర్థము పెరిషియా ప్రభుత్వమున కున్నదని హాబీబుల్లా

ఖాన్ గారనిరి. బ్రిటన్ కొంచెము కఠినమైనదనియు ప్రపంచమున బ్రిటీషు రాయబారులతో సహకారమున్నట్లు కభ్యంతరముండవలసి.

బావలాహత్య

(అంభోక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జూన్ 15:—ముంబైలో గొప్ప వ్యవహారములో ప్రోత్సాహ మొనర్చినవారిని వారంత హోదాలోనున్నను, శిక్షించెదరా లేదాయని కామన్వెల్త్ నడుగ మరల విచారణ యవసరమునతో చిన జరుగునని బింటర్ఫో ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను.

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతిచంద్రమానాదిని ప్రచురింపఁబడును

ప్రతిసంచికయందును మూడునాటగురంగులచిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపఁబడును

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

జ్యేష్ఠమాససంచిక - విషయానుక్రమణిక

కవితాప్రశంస—కవిమండల వేంకటరావుగారు; ప్రసవవేదన—
త్రిపురాస వేంకటసూర్యప్రసాదరావుదొరగారు; ఆంధ్రారణ్యపర్వశేష
ప్రశంస—కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు; మహానతిసేత—కలువల
పల్లి రంగనాథశాస్త్రిగారు; భీష్మప్రతిజ్ఞ—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు;
ప్రాలంబ—విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు; వానరులు—వంగోలు
వేంకటరంగయ్యగారు; హేమంతము—కోయిల—ఈశ్వర; కంఠబాహు
శ్యము—క్రొత్తపల్లి సూర్యారావుగారు; కవితారచన—కావ్యతీర్థ
మద్దులపల్లి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు; బమ్మెరపోతరాజు—
నిజమర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు; నేనుధన్యుడ—శ్రీ శేషాద్రి
రమణ కవులు; గానము—కాశీనాథుని భైరవమూర్తిగారు; విద్వాంసుని
నిర్వేదము—సాహిత్యవర్ధనుడు; శాకుల సత్సాగ్రహము—గన్న
వరపు సుబ్బరామయ్యగారు; విరహోత్కంఠ—పండిత ఈ. భాష్య
కాచార్యులుగారు; సావిత్రి—కాశీసోమయాజుల సుందరరామమూర్తి
గారు; అభివందనము—రాచర్ల తిప్పయ్యగారు; కోకిల—జి. జాషువా
గారు; పార్వతీయనుతాపము—రాయసము వేంకటశివుడుగారు;
గోకులము—ప్రణయోన్మాదము—కాశీ వ్యాసాచార్యులు గారు;
జైనులమతకథలు—పంచాగ్నుల ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారు; 'పేరి

శాస్త్రేణ ధీమతా'—పండిత పురాణం సూర్యనారాయణశిష్యులుగారు;
కర్ణాటసీమ—దీపాలక్ష్మిపిచ్చయ్యశాస్త్రిగారు; పద్మిని—దూపాటి కొండ
మాచార్యకవిగారు; తంజావూరు—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు;
కన్యాచార్యము—సంఘసంస్కారి; ప్రతాపభానునిచరిత్రము—భాగ
వతుల నృసింహశర్మగారు; సార్నాదుస్తూపములు—కే. నరసింహాచారి
గారు; ఋతులక్ష్మి—మిత్తింటి నరసింహమూర్తిగారు; ఆమని—
మోచర్ల రామకృష్ణయ్యగారు; తుక్కాపంచకము—మానవల్లి రామ
కృష్ణకవిగారు; శతపత్రము—సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రి
గారు; సపోటా—కృషీవలుడు; ధన్యుడు—వేమూరి సీతారామయ్య
గారు; వృక్షజాతి వైచిత్ర్యములు—'అంబిక'; కపింద్రగానము—
కాలయానము—బి. టి. నరసింహాచార్యులుగారు; మంగళసూత్రము—
వ్యాఖ్య—కొమాండురు వేంకటాచార్యులుగారు; సుభాషిత సుధాల
హరి—; ప్రాచీనాంధ్రులెవ్వరు? ఆర్యులు కారా?—చిలుకూరి వీర
భద్రరావుగారు; ఎచటి కేగితిరి?—కే. అన్నంరాజశర్మగారు; పరపతి
సంఘములు లేక బ్యాంకులు—రంగనాయకులుగారు; సాభిప్రాయ
విశేషములు; తరణి—పెద్దిభట్ల రామచంద్రరావు గారు, బి. ఏ.,
సాహితీసమితి.

చిత్రపటములవివరము

వర్ణచిత్రములు:—శ్రీబాలకృష్ణుడు; వరహూరు గోపాలస్వామిగారు, నారాయణ తీర్థులవారు, జైనచిత్రరచన-గి. వ శతాబ్దము నాటిది.

సాధారణ చిత్రములు:—

ఉమావిహారము; గౌరీశంకర శిఖరము, గంగావతరణము, బుద్ధుడు-శాక్యకన్యకులు-అంతిమోపదేశము, పార్వతి తపస్సు, రతివిలాపము, కుమారస్వామి, తారకాసురవధ, గంగోత్రి, వివాహ బహద్దరు సర్వరఘుపతి వేంకటరత్నము నాయుడుగారు, డాక్టరు జయంతి చినకామేశం పంతులుగారు.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

కీర్తిశే నులైన దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు

నిన్న సాయంకాలము డార్జిలింగులో మృతి నొందిరి.

దాసుగారి మరణవార్త ఖుల్నాలో నున్న మహాత్మునకు తెలుపబడెను

మహాత్ముడు కలకత్తాకు వెళ్లును; కలకత్తాలోనే దహనక్రియ జరుగును.

చెన్నపురిలో బహిరంగనభ (18 వ తేదీ గురువారం)

రేపు సాయంకాలము 5½ గంటలకు తిలకుఘాటు (తిరువలిక్కేణి బీచి) లో శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగనభను జరుపుటకు ఆంధ్ర ద్రవిడకాంగ్రెసు, ఖిలాఫతు, స్వరాజ్యసంఘములును మహానగరయును కూసి యేర్పాటుచేసెను.

వివరములు

మొదటివార్త
ఇచట డార్జిలింగులో నేడు మధ్యాహ్నము (16 వ తేదీ) దాసుగారు మృతి నొందిరి.

రెండవ వార్త

నిన్న సాయంకాలము డార్జిలింగునుండి కలకత్తాకు దుఃఖి వార్తను వెల్లడించు కట్టి తంతి వార్తలు వచ్చెను. రాత్రి 10 గంటలకు డార్జిలింగునుండి దాసుగారి మరణవార్త నగరమునందన్ని భాగములకును చూచు మూలకును గూడ వ్యాపించెను. ఈ వార్త నిజమేనా? అని ఉత్తరవారా మున్నగు దూరప్రదేశముల నుండి గూడ తెలిసినచో చాలమంది అశుభసాగిరి. దేశబంధు దాసుగారి అల్లుడగు ఎన్. సి. రాయగారికే డార్జిలింగునుండి నిన్న సాయంకాలము మరణవార్తను తెలిపెను తంతివార్త చేరినది. అది వచ్చిన మొదటే డార్జిలింగు నుండి అసోసియేటుడు ప్రెసు విలేఖరిగూడ తంతివార్తను అన్ని పత్రికలకును పంపించెను. సాయంకాలము 5½ గంటలవఱకు దేశబంధు దాసుగారు కీర్తిశే నులైనట్లు

తనకు వచ్చినతంతివార్తలో నున్న దని దాసుగారి అల్లుడగు రాయగారు నిన్న కలకత్తాలో తెలిపిరి. ఇంతలో దాసుగారు మృతి నొందుదునని కలకత్తాలో నున్న దాసుగారి బంధు మిత్రులు కెవరికి తెలియదు. దహన క్రియకొరకు దాసుగారి శవమును రేపు(అనగా నేడు 17 వ తేదీ) కలకత్తాకు తీసికొని వెళ్లెద రని నిన్న రాత్రి డార్జిలింగునుండి అసోసియేటుడు ప్రెసు విలేఖరి కలకత్తాపత్రికలకు తంతివార్త నంపెను.

మహాత్మునకు తెలుపుట

నిన్న రాత్రి 2 గంటలకు ఖుల్నా పోరులకు దాసుగారిమరణవార్త తెలిసినది. గాంధీమహాత్ముడు మున్నగువారు బారిసాలు నుండి ఎక్స్ప్రెసు స్టీమరులో ఖుల్నాకు రాగానే ఆచార్య ప్రభులచంద్ర రాయగారు దాసుగారి మరణవార్తను తెలిపిన తంతివార్తను మహాదేవ దేశాయిగారికిచ్చి మహాత్మునకు తెలుపుదని కోరిరి. మహాత్ముడు నేడు (17 వ తేదీ) మధ్యాహ్నము ఖుల్నానుండి కలకత్తాకు బయలుదేరును. ఆ. ప్రె.

దేశబంధుదాసుగారి జీవితసంగ్రహచరిత్ర

1870లో నవంబరు 5వ తేదీని చిత్తరంజన దాసుగారు కలకత్తాలో జన్మించిరి. ఇపుడు 55వ ఏడు జూరగున్నది. ఆనాహోద్యమము ప్రారంభము కాగానే దాసుగారు (బాల్ గ్రేడ్) వ్యాయాసాది వృత్తిని వదిలివేసిరి. 1921 లో ఆహుదాబాదులో జరిగిన కే. కే. యు. మ. హా. జ. స. భ. కు దాసుగారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి గాని సభ జరుగకముందే డిశంబరు నెలలో దొరతనమువారు దాసుగారిని అరెస్టుచేసిరి. 1922 ఫిబ్రవరి నెలలో దాసుగారికి ఆరు నెలలు శిక్ష వేయబడెను. 1922 డిసెంబరులో గయలో జరిగిన కే. కే. యు. మ. హా. జ. స. భ. కు దాసుగారు రధ్యక్షులవహించిరి. 1923 లో దాసుగారును స్నేహితుగారును కలిసి స్వరాజ్యపక్షము నేర్పరచిరి. దాసుగారి స్వార్థత్యాగ మహిమ. కలకత్తాలో నన్న తనగొప్ప సోదరును దాసుగారు ప్రజల యుపయోగముకొరకు దానముచేసిరి. ఇట్టివల గాంధీమహాత్మునకు కలకత్తాలో యీ సోదరుడందే బస యియ్యగా దాసుగారి త్యాగమునుగూర్చి మహాత్ముడు సంతోషమును సంతాపమును గూడ నెల్లడించెను.

దాసుగారు 1924 డిసెంబరులో బెంగాల్ జరిగిన కే. కే. యు. మ. హా. జ. స. భ. కు వచ్చిరి గాని అటునుండి కలకత్తా చేరగానే జబ్బు ప్రారంభమైనది కొన్ని నెలలపాటు పాట్నాలో నుండి విశ్రాంతి పుచ్చుకొనిరి. మార్చి నెలనాటికి చాలవఱకు ఆరోగ్యము కలిగినందున కలకత్తావెళ్లి మార్చి నెల 23 వ తేదీని జరిగిన కానరాసభకు గూడ వెళ్లిరి. ఏప్రిలు 1 వ తేదీని దాసుగారి నే చూల కలకత్తా కార్పొరేషనుకు మేయరుగా ఎన్నుకొనిరి. విప్లవ కారులనుగూర్చి మార్చి నెలలోనే దాసుగారు ప్రకటించిరి. ఏప్రిలు మరల పాట్నాకు వెళ్లిరి. ఏప్రిలు 10వ తేదీని డార్జిలింగు చేరిన ప్రజలకు చాలభార్యమును కలిగించునట్టిదిగా నుండెను. నీరసముతప్ప వ్యాధియేదయును లేనని వారు నడిచిరి. ఎటులైనను కొంత

కాలము విదేశములకే సంక్రాంతిని విశ్రాంతిని గొనలేననినాత్రము వైద్యులు పుస్తముగా తెలిపిరి. అటుపిమ్మట ఖరీదుల్లాలో జరిగిన రాష్ట్రీయసభకు దాసుగారు రధ్యక్షులవహించిరి. అచటనే దాసుగారి మరల జబ్బుచేరినది. ఆందువలన దాసుగారు పట్నీనమేకులై డార్జిలింగు వెళ్లిరి. అచట ఆరోగ్యము కలుగుచున్నదనియు వార్తలు వచ్చుచుండెను. మహాత్ముడుగూడ నిత్యం డార్జిలింగు వెళ్లి వారమురోజులు దాసుగారి బసలోనే యుండెను. కే. కే. యు. మ. హా. జ. స. భ. కు మూడు నెలలపాటు గట్టి ప్రచారము చేయవలె ననువిషయమున దాసుగారుగూడ మహాత్ముని అభిప్రాయముతో పూర్తిగా నేక్కిరించిరి. ఆవిధి నెండు గూడ డార్జిలింగు వెళ్లి దాసుగారిలో మాటలాడిరి. దాసుగారి రింతత్వంలోనే ప్రేమకొనించునరని యెవ్వరికిని తెలియదు. వారికి హతాన్వరణము సంభవించినది.

డార్జిలింగు తంతివార్త

ఈనెల 14 వ తేదీ ఆదివారమువరకును దాసుగారు ఆరోగ్యము గానే యుండిరి. ఆచార్య స్వరమువచ్చినది. కరీరచార్యమువలన హృదయచలనము నిలిచిపోయినందున మృతికలిగిన దని వైద్యులు తెలిపిరి. డార్జిలింగులో 'ప్రభుమొదైడు' మందిరముననే దాసుగారు మొదటి నుండియు నివసించుచున్నాడు. అచటనే చనిపోయిరి. నిన్న సాయంకాలము వేలకొలది ప్రజలు వచ్చి శవమును చూచిరి. నేడుదయమున ట్రైలులో శవమును కలకత్తా తీసికొనివెళ్లిరి అని నేడు డార్జిలింగునుండి తంతివార్త వచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)

ఎం. కే. ఆచార్య ఎం. ఎల్. ఏ.

గౌరవ పంపిన తంతివార్త

“దేశబంధు దాసుగారి ఆకస్మిక మరణవార్త వివగానే గుండె తెరిచిపోయినది. వీరి మరణమువలన దేశమునకు మిక్కిలి గొప్పకష్టము కలిగినది. వీరి నెవ్వరను కూడదీయజాలరు. ఆత్మ భక్తిమను దేశభక్తిని గలిగి యుండియు ప్రజల క్షేమమున పరిగెగ్రహించగలిగినవాడు దాసుగారిక్కడే గాని మరెవ్వరును కనబడుటలేదు. దుఃఖభాగినియైన నసంతోషిగారికిని చిరకాలము దాసుగారిని ప్రేమచూపుచు వాడుకేపుడు చిత్త శాంతిని దుఃఖశాంతిని కలిగించును గాక. దాసుగారి పునరుత్థి వలన వలసిన వంగరాష్ట్రమునాటికి విన్నవింపుడు దేశీయనాయకులందఱు చేరి దాసుగారి విధానమును కొనసాగించవలెనని గూడ విజ్ఞప్తి ప్రకటింపుడని” ఎం. కే. ఆచార్య (ఎం. ఎల్. ఏ.) గారు నెడ చెన్నపురినండి కలకత్తా ఫార్వర్డు పత్రికా సంపాదకునకు తంతివార్త సంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

ద్రవిడరాష్ట్ర ఖిలాఫతు సంఘ కార్యదర్శి పంపిన తంతివార్త

“అ భి న వి ష ణ్ శ్రీ మద్రు లగు దేశబంధుదాసు గారి ఆకస్మిక ఘోరమరణవార్త చెన్నపురి వాహినీదళముల నందరిని దుఃఖసాగింపఁ జేసివేసినది. ఈ విషయమును మన దాసుగారి అకాలమరణమువలన దేశమునకు తీరనిలోటు కలిగినది. మనఃపూర్వము సానుభూతిని విన్నవించుచున్నా మ. భరతమాత పుత్రికత్వమును దాసుగారి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతి నొసగుగాక” అని ద్రవిడరాష్ట్ర ఖిలాఫతుసంఘ కార్యదర్శి వశీమహమ్మదు గారు నేడు ఢాల్హిలో నున్న దాసు గారి సతీమణియగు వివంతాదేవిగారికి తంతివార్త సంపిరి.

చెన్నపురిలో పౌరుల విచారము

నిన్నరాత్రి చాల ప్రాద్దుపోయినప్పటికి దాసుగారి మరణవార్తను గురించిన తంతివార్తలు వచ్చినవి. వెంటనే పెద్ద పెద్ద నోటీసులు అచ్చుకేయించి గతరాత్రి 11½ గంటలకే గోడలకు అతికించిరి. పౌరులు దుఃఖితులగు లైయున్నారు. స్వరాజ్య పతనమువారు నేడు మృతినొందినట్లు ప్రచారమునకు వీర్చి రచిన పథలను సంతాపమునకు సభలుగా మార్చిరి. రేపు సాయంకాలము బహిరంగసభగూడ జరుగును. నేడు ఉదయమున సాహుకారులచేటలో చాలమంది దుకాణములను మూసివేసిరి. స్వరాజ్య పత్రకాలయమునాగున క్షేత్రదేవిత్రయ పత్రిక వారును స్వేమలు స్టల్లిమెంటును ప్రకటించిరి. స్వరాజ్యపత్రికాకార్యాలయము మాయమడెను. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి కార్పరేషనువారి సంతాపము

నేటి దినము సాయంకాలము జరుగు మద్రాసు కార్పరేషనుసభయందు ఆల్బర్ట్ హమిదు ఖాను గారి క్రింది తీర్మానము పాడించెదరు:—కలకత్తా కార్పరేషను ఆధ్యక్షులగు దేశబంధు దాసుగారి అకాలమరణమునకు దేశమునకు గలిగిన నష్టమునకు ఈసభవారు సంతాపమును ప్రకటించుచున్నారు. క్రిత్తిశేషులగు దాసుగారి మరణము పట్ల సంతాపమును ప్రకటించుటకు కార్పరేషను కార్యాలయమును రేపటిదినము మాయమయినదని మహమ్మదఖాను గారు రుద్రపాడించెదరు.

శ్రీ శ్రీ దేశబంధు దాసుగారు, తిరువలిక్కేణి బీచిలో బహిరంగసభ:—దేశబంధు దాసుగారి అకాలమరణమునకు సంతాపమును తెలుపుటకు రేపు (18వ తేది గురువారము) సాయంకాలము 5½ గంటలకు తిరువలిక్కేణిలో అనగా తిరువలిక్కేణి సముద్రతీరమున ఆత్మేరియంకు ప్రక్కను ప్రెసిడెన్సీ కాలేజియేటు (శివన్ ఎస్. క్రీనివాసయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరుగును. చెన్నపురిలోనున్న ఆంధ్ర ద్రవిడ కాంగ్రెసుసంఘములు, రాష్ట్రీయ ఖిలాఫతుసంఘమును, ఆంధ్రద్రవిడ స్వరాజ్యపక్షములును, మహాజనసభయును కలసి యీ బహిరంగసభను ఏర్పాటుచేసె నని కాంగ్రెసుకార్యదర్శి మాట వ్రాసెను.

దేశబంధుని నిర్వాణము

హిందుస్థాను కో ఆపరేటివు ఇన్స్పరెన్సు

సాసయిటీ మూయుట

పై సంఘము మద్రాసు వ్రాంచి కార్యాలయము క్రిత్తిశేషులైన దేశబంధుని గౌరవార్థము నేడు మూసియుంచిరి. ఆత్మవసరమును ప్రీమియములు పుచ్చుకొనుటకుమాత్రము ఏర్పాటులు గలవు.

* * * *

మద్రాసు బట్టలవర్తకుల సంఘము

దేశబంధుదాసుగారి మరణవార్తను విని చాల విచారము జెంది నేటికి గిద్దంగిపీఠిలోని కొట్లన్నియు మూసి విచారమును నూచించుటకు నిర్ణయించుకొనిరి.

* * * *

చెన్నపురి బ్రాహ్మణేతరుల సానుభూతి

నేటిదినము ఉదయం కోటాహత్తునునందు బ్రాహ్మణేతరులందఱ యొకటి జరిగెను. డి. కె. వి. రెడ్డినాయుడు గారు అధ్యక్షతవహించిరి. సి. ఆర్. దాసుగారి మరణమునకు విచారము తెలుపుచు క్రిత్తిశేషులైన వారి కుటుంబమునకు సానుభూతి తెలుప తీర్మానింపబడెను.

* * * *

కాకినాడపౌరుల సంతాపము

నేడు (17 వ తేది) మధ్యాహ్నము దేశబంధుదాసు గారి మరణవార్త కాకినాడపౌరులకు తెలిసినది. పౌరులందఱును దుఃఖితులగుచును మునిగిపోయిరి బజారులో దుకాణములు, పురమందిరమును, టిలరీకి అసోసియేషను భవనమును, ఖాదీభాందానును, కాంగ్రెసు కార్యాలయమును గూడ మూసివేయబడెను. ఆంధ్రరాష్ట్రప్రజలసంతాపమును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి దాసుగారి కుటుంబమునకు తంతి వార్త మూలకముగా తెలియజేసెను. ప్రస్తుతస్థితిలో దేశ బంధుదాసుగారి మరణమువలన దేశమునకు తీరనినష్టము కలిగిన దని ఆందోళను తెలుపుచున్నారు. (స్వకీయలిఖిత తంతివార్త)

అడయారు

(స్వకీయలిఖిత)

సానికకళాశాల

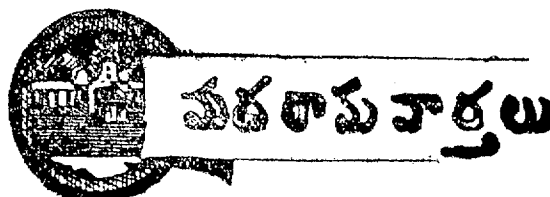
అడయారు, జూన్ 16:—ఇచ్చటి నేషనలు థియేటర్ కల కళాశాలలోని విద్యాలయశాఖ నిన్ను తిదినము తెరువబడినది. ఈసంవత్సరము ఆంధ్రదేశములోని అన్ని ప్రాంతములనుండియు క్రొత్త విద్యార్థు లనేకులు వచ్చుచున్నారు. నూతనముగా నెలకొల్పబడిన బాలికాశాఖ నైతము నిన్నునే తెరువబడినది.

కళాశాలతరగతులు జూలై నెల మొదటి తేదీన తెరువబడును ఇంటర్మీడియేటు తరగతులలో ప్రవేశమును కోరుచు విద్యార్థుల నేకులు, అనుదినమును దరఖాస్తులు పంపుచున్నారు. కళాశాల తరగతులలోని విద్యార్థులు నైతము నాశ్రమవాసులై యుండి తీరవలయునను నిర్బంధమున్నందున కళాశాలాధికారు లీసంవత్సరమున ప్రభువత్తరగతిలో 80 మంది విద్యార్థులను చేర్చుకొన దలంచి వారు. మొదటి గ్రూపు నందును మూడవగ్రూపున చరిత్రలు తెలుగు అరవములందును విద్యార్థులకు శిక్షణ ఈయబడును.

డాక్టరుజేమ్స్ కజిన్సు, డి.ఎల్. గారు, ప్రొఫెసరు ఎదు సందున ప్రసాదు ఎం. ఏ. (క్యాంటాబు) బి. ఎన్. సి (లండను) గారును, ఎఫ్. ఎస్. కామరావు ఎం. ఏ క్యాంటాబు గారును, కె. ఏ. వెంకటగిరి ఎం. ఏ, ఎల్. టి. బి. రాజగోపాలము ఎం. ఏ. గారు ప్రధానాధ్యాపకులుగా నుందురు. ప్రొఫెసరు జి. వి. కుబ్జారావు పంతులు ఎం. ఏ. గారు ప్రధానాచార్యులు.

వైద్య పట్టమహిమి

అడయారు వాస్తవ్యులగు ఇండియా ప్రభుత్వము వారి విద్యాధి వేతనముచే వైద్యవిద్యతో ప్రాంతీకత్వమును బడయుటకుగాను యూరోపునకు వెళ్లియుండిన శ్రీమతి శివరాము గారు కొద్దిరోజులక్రిందట స్వదేశమునకు వచ్చిరి.

రాకపోకలు:—సాల్వ డిపార్టుమెంటు కలెక్టరు సి. ఆర్. మాప్టరునుగారు ఆసాము కార్మికశాఖోద్యోగియగు మాక్యలనుగారు నిన్న రాత్రి చెన్నపురినండి బయలుదేరి పోయిరి.

వరదల సహాయ సంఘము:—పై సంఘముజన రలు కమిటీసభ శుక్రవారము 19 వ తేదీ: 5-80 గలకు వై. ఎం. సి. ఎ. లో జరుగును. గంటూరు కృష్ణా జిల్లాలో తుపానుచే నష్టముపోయినవారికి సహాయముజేయుటకుగూర్చి ఆలోచించెదరు

మరణముల నివేదిక:—జూన్—18 వ తేదిలో అంత్యసూక్ష్మ వారమునందు మరణముల సంఖ్య వెయ్యిమందికి సాలునకు 44.1 చొ॥ యున్నది. అంతకుముందు వారము 40.3 చొ॥ యుండెను. 81 మందికి స్ఫోటకము వచ్చి 13 చని పోయిరి. ఇద్దరికి కలరా తగిలి ఒకడు మరణించెను. ఇన్ ఫ్లు ఎంజువలకు 4 గురు ఇతర జ్వరములవలన 42 చనిపోయిరి. క్రింద పేరు యీవారమునందే 41 4 చొ॥ యుండెను.

దక్షిణ ఇండియా మహమ్మదీయ విద్యా సహాయక సంఘము:—కార్యదర్శి ఏ. హమీదుహుస్సేను గారిటు వ్రాయుచున్నారు:—పై సంఘమువారు 1925.26 సంవత్సరము నేన మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు యాదినవరీతిని 17 స్కాలరు షిప్స్ లొసంగెదరు. ఇంటరు మీడియేటు లోలి యేడు వారికి నెలకు రూ 9 చొ॥ 4 రికి, ఆరవవ చదువు ఉన్నత తరగతి వారికి నెలకు రూ 10 చొ॥ జూనియరు బి. ఎ. తరగతిలో 4 రికి నెలకు రూ 12 చొ॥ నెలకు రూ 20 చొ॥ ఎం. బి. తో ఇంజనీరింగు ఎగ్రెగల్టరు వ్రేయనింగు కళాశాలలో నెవ్వరైన యిద్దరికి ఎల్ ఎం. పి. తరగతిలో వారికి నెలకు రూ 10 చొ॥ శ్రీల విద్యాసహాయమునకు 5 గురికి వివిధ తరగతి స్కాలరుషిప్లు ఈ సహాయమును తమకు ఇస్తాము మత నష్టమున్నటును ఆ మత ధార్మికుల ననుసరించుచున్నటు యిద్దరు మోల్లీలవద్ద యోగ్యతా పత్రములను తెచ్చుకొనవలెను. మద్రాసులోనుండు విద్యార్థులందఱు యీ సంఘమువారు జరుపుపథలకు వచ్చుచుండవలెను.

ఈ సహాయము పొందినవారు తాము ఉద్యోగముచేసి నెలకు రూ 50 సంపాదించుకొనగల్గినపుడు యీ ధనము నెల వాయిదాలపై తిరిగి సంఘమునకు తీర్చివేయవలెను. జూన్ 2 వన తే ది లో పు గా పం ఘ కార్య దర్శి కి, 11 కం గ వ్వు నా య కు వి థి, బార్లి లో ను వ్రా సి న చో ద ర ఖా ను ఛాంబులు దొరకును. జూలయి 7 వ తేదీన బాటిసచో దర ఖాస్తులు మంజూరుచేయబడవు.

రైల్వే కిందబడి మృతుడగుట

చెన్నపురి జూన్ 17:—మంగళవారమునా దుదయమున మద్రాసు ఆర్కోణము లైనుమీద మోనూరు తిరువేలం గాడు రైల్వేస్టేషనుల మధ్య 45 సంవత్సరములగు ఒక హిందువుని మీ గా ఒక ప్యా సెం జ రు బం డి పో యెను. తలయు శరీరముకు తక్షణమే వేరై పోయెను. శరీరము నెవ్వరును గుర్తించలేదు. నిన్న సాయంకాలమువిచారణజరిగినది. రైల్వే పోలీసువారే శరీరమును పొలిపెట్టిరి. (ఆ. ప్రె.)

వరపాతము

ధిల్లీ, జూన్ 17:—ధిల్లీయందు తొలకరి వానలు ప్రారంభమయ్యెను. నిన్నరాత్రినుండి వర్షము గురియుచున్నది గత 12 గంటలందును గురిసిన వర్షము రెండు అంగుళములుండును. (ఆ. ప్రె.)

మునికోటిపురం

గుంటూరు జిల్లా తెనాలితాలూకా మునికోటిపురం గ్రామంలో 14వ తేది రాత్రి గ 1-80 నిమిషముల ప్రయమున నాలుగు గృహములు ఆకస్మాత్తుగా పరకురామప్రీతి అయినవి. అంగులో ఒక కేడెమాడ చనిపోయినది. మూడు రు 8000/లు నష్టము కలిగినది. (ఒకవిలేఖరు)

అఖిలభారత రాష్ట్ర భావ రాష్ట్రవిషి

ప్రథమ హిందీసాహిత్యసమ్మేళనము, కాశీలో శ్రీయుత బాబూ కారదాచరణ మిత్రగారి సొసంగిన ఉపన్యాసము.

ఈసమావేశమునకువచ్చి కార్యక్రమముతో పాల్గొనటకు నాకు అత్యుత్సాహముగా నున్నది. కాని మాదురదృష్టము వల్ల నాకు (వంగదేశీయులకు) ఈసమావేశముయొక్క సమయము అనుకూలముగా లేదు. ఈనుఖప్రదమైన సమయమున మేము మాగృహములందు పరమపూజనీయురాలైన జగజ్జనని భగవతిని ఆరాధించుచున్నాము. అన్యప్రాంతములనుండి వచ్చిన ఆత్మబంధువులను యథావిధిగా సన్మానించవలసియున్నది. ఈ సభయొక్క సదుద్దేశమును నేను పూర్తిగా గ్రహించివాను. భారతదేశమునకు ఈసభయొక్క ఉద్దేశము మహోత్సాహమైనది. హిమాలయమునుండి కన్యకుమారివలకు నివసించు దేశీయులకు ముఖ్యముగా హిందువులకు ఐకమత్యముకొలుపు ఒక భావ ఒక చిహ్నములు అత్యవశ్యకమై యున్నది.

పూర్వకాలముందు ఉత్తమవర్ణములభావ సంస్కృతము. ప్రాకృతము జనసామాన్యపుభావ. ఈరెండుభావలక్షణము ఎక్కువభేదము లేదు. ఏలనన, రెండుభావలక్షణము ప్రత్యేకములు విభిన్నముల దాదాపుగా ఒకేమాదిరిగానుండును. ప్రాచీనపు అక్షరములను ముందు చాల అభిప్రాయభేదము అున్నవి. కాని కొన్ని శతాబ్దములనుండి సంస్కృతమునకును ప్రాకృతమునకును రెండు భావలక్షణము దేవనాగరిలిపియే వ్యవహరింపబడుచున్నది. భారతీయుల మేలుకొలుపు ఒక భావ ఒకలిపి అవసరమును విషయము నిర్వివాదాంశము. అది ఏభావ ఏలిపి అనువిషయములో అనేక భేదాభిప్రాయము లుండవచ్చును. కొందరు ఆంగ్లేయభావ దేశీయభావ కావలయుననియు రోము అక్షరములు సాధారణ లిపికావలయుననియు, కొందరు ఫారసీఅక్షరములు, కొందరు ఉరు దూలిపి యనియు చెప్పవచ్చును. ఇదియే కాకుండ మనవంగ భావయందు జాతీయభావములు పూర్తిగా నిండియున్నవి. ఈవిషయమును గురించి నేను చాలసంవత్సరములు ఎక్కువక్రమ తీసికొని అతిశ్రమగా అలోచించివాను. బుద్ధిని వినియోగించి తర్కవిత్తరము చేసినాను. ఈఅనేకసంవత్సరములఅధ్యాత్మిక తపసార్యాసంతరము భారతదేశమునకు హిందీభావచే సర్వ సాధారణభావయనియు దేవనాగరిలిపియే రాష్ట్రలిపియనియు నిర్ణయించుకొన్నాను. నాఈభావములు మీకు చాలకాలము క్రిందటనే తెలియును. చాలసర్వాయములు హిందీభావ దేవ నాగరిలిపి ఉపయోగమునుగురించి తెలియజేసినాను. కొలదిదిన ములక్రిందట "హిందూస్థానీరీప్రా" అను మాసపత్రికలో ఒక వ్యాసము వ్రాసినాను. అందులో భారతదేశపు ఉత్తరపశ్చిమ ప్రాంతముల భావలక్షణములకు పరస్పరసంబంధమును గురించి చక్కగా విమర్శించినాను. ఆవ్యాసముందు హిందీకిని తదితర దేశీయభావలక్షణము గల సంబంధము చూపించబడినది. నాస్తవ ముగా సంస్కృతమువలె కొంచెము మార్పుతో హిందీభావచే ఈకాలమున భారతదేశపు సాహిత్యమునకును పరస్పర సంభావనకును, ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుట మొదలగుకార్యములకు చాల ఉపయోగముగా నుండును.

మాభావ (తెంగాలీ) చాల అభివృద్ధి గాంచినది. సాహిత్యము చాల అభివృద్ధి జేచినది. ఇందువల్ల భారతదేశమునకును రాష్ట్రభావ అగుటకు జోటికి నిలువవచ్చును. కాని దీనియందు కొన్నిలోపము లున్నవి. అందువల్ల ఇది రాష్ట్రభావ కాజాలను. ఓక్రమ, అస్సాము భావలతో తప్ప తెంగాలీభావకు తదితర ఏదేశీయభావలతోను సంబంధములేదు. కొన్నిసంవత్సరములనుండి హిందీగూడ అభివృద్ధి గాంచుచున్నది. త్వరలో చంద్రతారార్కశేగముతో అభివృద్ధి కాగలదు. కొన్ని సంవత్సరములలో హిందీసాహిత్యపరమము నిండి పొంగిపోవునని ఆశించుచున్నాను.

తెంగాలీభావకు తన ప్రియముగు సోదరివలె హిందీ భావను ప్రేమించి అభివృద్ధికొరకు సహాయముచేయుట ధర్మమై యున్నది. తెంగాలీ హిందీభావను సోదరివలె ప్రేమించి అభివృద్ధిని కోరవలయునగాని కోమలకంఠముమీద కత్తిరిప్పకుండుగాక. అయినను అట్లుచేయుట శక్తికి మించినపని. భారతీయుల నెత్తిమీద వంగభావ అటువంటి క్రొత్తభావను అంటగట్టుట క్రాస్త్రీయసాహిత్యమునకును భాషాచరిత్రమునకును విరుద్ధముగా నుండును. ఆంగ్లేయులవలె వంగదేశీయులకు శాసనని

ర్యావాధికారము ఉండిన వారిమనోభావములందు ఇటువంటి కోరిక లుదయించుట అనుచితము గాదు. వంగభావను దేశీయులందరిలో వ్యాపింపజేయవలయునను కోరికను పుంయకొనుట పొట్టివాడు చంద్రమండలమును స్పృశింపవలయునని వాంఛించి నట్లుండును. భారత ప్రభుత్వముగూడ అటువంటి యుక్త్యమును జూచికండ్లెరచేసికొనును. దీనిమూలమును వేడి నీళ్లు చల్లి నాశనముజేయుటకు ప్రయత్నించును.

హిందీ సమస్త ఆర్యావర్తముయొక్క భావ. మాట్లాడు భావయొక్క భేదము అంత కంటకుమైనదికాదు. యథార్థముగా మహారాష్ట్రము, గుజరాతీ ఒరిస్సాభావలయుండు పరస్పరభేదమేమియులేదని "మాడరన్ రిప్రూ"లో వ్రాసినవ్యాసములో నిరూపించినాను. ముఖ్యముగా హిందీకిని ఈభావలక్షణము కనిపడవలసియున్నది. హిందీలో కొన్ని సంస్కృతపదములు ఉపయోగించిన విద్యాత్మికులు హిందీ కులభముగా గ్రహింపగలుగుదురు. అధునిక హిందీలేఖకులదృష్టి ఈవిషయముపై పును నురలి నదని చెప్పట కెంతయు సంతసించెదను.

వంగదేశములో వంగభావనల్ల ఐకమత్యమును మొక్కపృక్షమై, ఎట్లు ఫలించుచున్నదో అలాగుననే హిందీ జనసామాన్యపు వ్యవహారిక భావయందు ఐకమత్యమును వృక్షము పుష్పించిఫలించును. అకులురాలిన చెట్టు చిగుర్చును. హిందీభావను అనేకమార్పులు చేయవలసియున్నది. ముఖ్యముగా లింగనిర్వచన ముందు విభిన్న ప్రత్యయములందును మార్పుఅవసరము. దీనిరాలైన మాతనైపు దృష్టించి హిందీభాషాభిమానులు ఈమార్పు లన్నియు చేయుటకు అసహ్యపడక దేశోపకారభావముతో ఈ కర్మశ్రేయములో కట్టిబద్ధులై యుముదురు గాక. ప్రస్తుతము అన్ని భావలక్షణము అనవసరముగ ప్రత్యేకములు తీసివేయవలయునని ప్రచారము బాగుగా జరుగుచున్నది. నలుదిశలనుండి ఈఆందోళనయే వివరించుచున్నది. ఈసమయమునగూడ హిందీ చలనములేక నిద్రావస్థలోనండి గురకలు పెట్టుచున్నది. లేచుటకు ప్రయత్నము సలుపకుండుట చాలవిచారముగ విషయము. హిందీ తన నిద్రామాంద్యమునువదిలి నుండరగానము పాడుచుండిన ఎంత మనోహరముగానుండునో గదా. హిందీ ప్రేమియులు కంఠము కట్టుకొని ఈ పుద్గమములో మనోవాక్పాత్య కర్మలతో సహాయముచేసిన ఎంత బాగుండును. ఏకగ్రీవముగా విభిన్న ప్రత్యేకములు సంస్కరించుటయే అధునిక విద్యాంశుల అభిప్రాయమైయున్నది. కలకత్తా ఏకలిపి ప్రచారసభ, ఐదు సంవత్సరములనుండి భారతదేశములో ఏకలిపి ప్రచారముచేయుటకు మనస్ఫూర్తిగా పనిచేయుచున్నది. దీనిని నేను కార్యదర్శిగా ఉండుట గౌరవముగ విషయము. నేను వంగదేశీయుడనైనను ఆకార్యాలయపు భావ హిందీయే. ఈ నాస్పృహపృథక్లో స్వచ్ఛమైన హిందీలో ఉపన్యాసము ఇచ్చగలిగిన శక్తిగలిగినపుడే గౌరవదినము కాగలదు. భారతీయులలో హిందీలో సంభాషించు దినముననే నాజీవితము సఫలమైనదని తలచెదను. నుయోగ్యుడు క్రిశ్చియన్లు శ్రీయుత పాండే ఉమాపతిదత్తకృష్ణ బి. ఏ. ఆకాలవృత్తువు వాతబడించున ముసభకు ఎంతయు ముప్పు వాటిల్లినది. మనఃపూర్వకముగా పనిచేసేవారి సంఖ్య చాల తగ్గినదని చెప్పట కెంతయు చింతించెదను. వంగదేశీయుల దృష్టి ఇంకను ఈవైపునకు మారలేదు. వారు ఒక భావ ఒకలిపియొక్క ఆవశ్యకతను ఇంకను బాగుగా గ్రహించలేదు. వంగదేశీయులు వంగభాషాసాహిత్యాభివృద్ధి చేసిరి కొంచెము రాష్ట్రభావ హిందీ పునాదినిగూడ నయ్యుట తెంగాలకు గౌరవప్రదమగు విషయమే. నాకు ఉత్సాహముతో పనిచేయు కర్మచిరులు అనసరము. మహాభావులైన మీతోకలసి ఈ మహాకార్యములో పాల్గొనుటకు నాకు ఇంకొక నుఖప్రదమైన విషయములేదు. మీయొక్క నాయొక్క కర్మశ్రేయము బీహారు సంయుక్త రాష్ట్రములు కావు. ఏలయున శ్రీయుత పండితమదరాసాహెబ్ నూల వ్యాపారు సెలవిచ్చినట్లు ఆప్రాంతముల భావ హిందీయే కనుక వంగదేశములో హిందీ ప్రచారముచేయుటకు హిందీ ప్రేమియులు కంఠము కట్టుకొనవలయును. తెంగాలీలు దేశముయొడల తమ కర్తవ్యమును గ్రహించునట్లు బాగతకలుగజేయుట మన కర్తవ్యమైయున్నది. కేవలము వంగదేశమే వారి మాతృభూమి కాదని వారికి తెలియ చెప్పవలయును. బీహారు, ఒరిస్సాలతో సంబంధము విడకొట్టుకొనకుడని నేను ఎల్లప్పుడు ను నాదేశీయసోదరులతో చెప్పయినే యున్నాను. కేవలము వంగభావ మాట్లాడువారిలకు ఒకప్రాంతముగా విడదీయుట నామనోభావములకు విరుద్ధమగు విషయము. ఇటువంటి విభేదములు జాతీయ సంఘటనలకు భారతీయులకును హానికరమని నాభావము. తెంగాలీయులకు తెంగాలు, పంజాబీయులకు పంజాబు, ఈమాదిరి విభజనకు నేను ప్రతిఘోషింతును. ప్రాంతీయ-జాతీయభావము, భారత జాతీయభివృద్ధికి కంటకము.

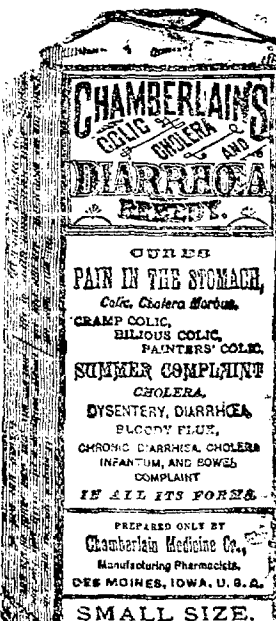
ఈభావము భారత జాత్యాభివృద్ధికి వేరుపురుగువంటిది. ఇది నిజముగా భారత జాతీయమూలమును నాశనముచేయును. స్వక్షము కాఖిలలో నిండియున్నను వేరుపురుగువంటిది చిన్న గాలి దెబ్బలకు కూలిపోవును. నిజమైన దేశభక్తియొక్క సంబంధము కేవలము రాజకీయముతోనే యుండదు. కాని భావ, లిపి, సాహిత్యము, నడత, రీతి, రివాజులు ఇవి యన్నియు దేశాభివృద్ధికి ప్రధానాంగములు. ఇప్పుడు దేశములో చిన్న రాజ్యముల కాలము గలిగించినది. ప్రపంచ మానవకోటియొక్క భావములు ఉత్పిష్టమయినవి. సంఘము సాహిత్యసంబంధమైన ఐకమత్యము. జాతీయసంఘమునకు పునాదులు, హిందీయొక్క ఉన్నతి దాని ప్రచారాభివృద్ధియనిన భారతముయొక్క అభివృద్ధియే. విద్యాధికులై ప్రతి భారతీయుడును హిందీ శేర్షుకొనుటదానిలో ప్రవీణత సంపాదించుటకు ప్రయత్నముచేయుట వాంఛనీయమైనదియు ప్రయోజనమైనదియును ఆయుయ్యున్నది. ఏలయున, కాశీ, హిందూమతమునకును సంస్కృతభావకును ఉనికిపట్టు కనుక హిందీ శేర్షుకొనుట చాల కులభము. నాభావములు చెల్లుచుట్టుకు నాకు అవకాశము యిచ్చిన ఉద్యమముయొక్క కార్యకర్తలకు నేను హృదయపూర్వకముగా వందనము లర్పించుచున్నాను.

ఉన్నవ రాజగోపాలకృష్ణయ్య,
(అనువాదకుడు.)

రామమోహన ఆయుర్వేద కళాశాల-బెజవాడ

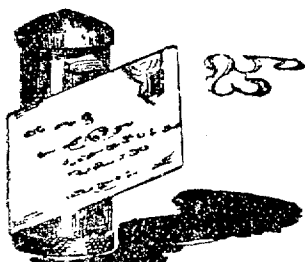
1925 సంవత్సరం 1 వ జూలై నుండి నూతనవత్సరము ప్రారంభమగును

అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహామండలివారి "ఆయుర్వేదవికారద" "భిక్ష" పరీక్షలకును, ఆంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనమువారి "వైద్యవిద్యా" పరీక్షలకును తగినట్లుగ విద్యార్థులకు లక్ష్యలక్షణమువ్యయముగ విద్య గలపబడును. ఆయుర్వేదభూషణ, భిక్షగర్వ, క్రీపాద కృష్ణమూర్తి కృష్ణ పి. ఎమ్. ఏ సి. గారు ప్రిన్సిపాలుగను, ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠముంట్రి రాజవైద్య ప్రతివాదిభయంకర కృష్ణమాచార్యులుగారు వైస్ ప్రిన్సిపాలుగను వుండురు. ఫిజియాలజీ, అనాటమీ, యింగ్లీషువైద్యులచే చెప్పింపబడును. విద్యార్థులు జీతములు యివ్వనక్కరలేదు. వీడివిద్యా ర్థులకు తగు సౌకర్యములు చేయబడును. వలయువా రీ క్రిందివారికి యీసెల 20 వ తేదిలోపల దరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలయును. వెజవాడ } వెలగలేటి దత్తరథరామయ్య బి.ఏ.బి.ఎల్. 1-6-25 } కార్యదర్శి.

చేంబర్లెన్ గారి
జూలనాప్పి
అతి సార
నివారిణి (2)
ఈ వ ధ ము ను
సేవించుటచే
కడుపునొప్పి, గ్రహణి
అతిసారము, జూలనాప్పి,
పేగు సంబంధమైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యద్భుతముగా కుదురును.
అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొంగకును.

శ్రీ క్రోధన జ్యోతిష మార్గదర్శిని
ఈపుస్తకమును చదివినచో ఎవరికివారు క్రోధన సంరక్షణలో గణితముతో నిమిత్తములేకుండా ప్రతిగంట, రోజు, మాసము, దశ, పంజర ఫలితములు కాంతులు తెలిసికొనగలరు. తగ్గింపు వెల పోస్టేజీసహా 1-4-0 ఆకాయి.
శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము,
భీమవరంపాడు, భీమవరంతాలూకా, కృష్ణాజిల్లా

జూబులు

సనాతన ధర్మనిర్ణాయక విద్యవ్యవస్థ-పాలగుమ్మి

“పంచమవ్యవస్థ కౌస్తంభిమా కాదా” అనే అంశమును చర్చించి నిర్ణయించుటకు ఆమలాపురంతాలాకా పాలగుమ్మి గ్రామములో 1925-26 సంవత్సరం లేదీని సభ జరుపనై యున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ సభ జరుపుటలో ముఖ్యోద్దేశము అఖిలభారత కాంగ్రెసువాదీ సామోదీప జడన యస్పృశ్యతా నివారణమై ధ్యక్షితులు. ఈమధ్య పరివేల గ్రామములో జరిగిన జిల్లా కాన్ఫరెన్సువారు, కాలపరిశీతు లాలోచించి యస్పృశ్యతా నివారణావశ్యకత వ్యక్తపరచి యుండుట పూర్వాచారపరాయణులకు కంటికింపుగా నుండి, గుఱునకు బయలుదేరి, క్రమేణ విజృంభించి, అస్పృశ్యతా నివారణ స్థాపనాచార్యులను, కాంగ్రెసు సంఘమువారిని మామిండుటలోనికి దిగి, కొంత నోటిమహా చలరేగి చిరతక సనాతనధర్మనిర్ణాయక విద్యవ్యవస్థలోనికిదిగినది. దీని కాన్వేషన ప్రతికలు వెలువడుచున్నవి. గందరగోళము జరుగుచున్నది. పూర్వాచారపరాయణులకు కాంగ్రెసుభిమానులకు వాగ్వాదములు జరుగుచున్నవి. వారిని వీరు, వీరిని వారు ఆత్మపిండుకొనుచున్నారు. పూర్వాచారపరాయణులు యధాపరికరములను తాటియాకుగ్రంథముల బూజుదులిపి యరంబీ పేర్చుచున్నారు. నివారణోద్దేశ్య మున్నవారిపై సప్రజ్ఞ యస్త్రశస్త్రములు ప్రయోగింపబడుచున్నవి. తమకే తక్కువైనచోట్ల కొట్లాటలు జరుగుచున్నవి. వెలకొలిపి వేదపర్వతములు వెలువడుచున్నవి. శంకరాచార్యులు బద్ధవించు చున్నారు. బుద్ధమార్గులు బయలుదేరుచున్నారు. శైవాచార్యులు జనించుచున్నారు. ఓ! మా కో న సీ మ యెం త కో లా పాలముగా నున్నది! మాలో విద్యార్థులు, మంత్రకాస్త్రవేత్తలు, పండితులు, శారాణికులు కాలప్రవాసమున ఖర్చుపడి పోయినను పోగా మిగిలినవారు విజృంభించి కాలప్రవాసమును, యగధర్మమును నరిగితి సనాతన ధర్మస్థాపన చేయు భాగ్యము, సాహసము మాలో నుద్భవించుట మాభాగ్యముకాక మరి యేమిటి! సనాతన ధర్మపునరుద్ధారణ మాపాలబడి మాపాలగుమ్మి కెంత శక్తితాత్పర్యమును స్థానము లభించినది! ఆహ! కోనసీమభాగ్యమే భాగ్యము! నేటివరకు నొక హిందూ సంఘమైన లేకుండి, వీసనాతన ధర్మపరివర్తులు లేకుండి, ఎవరికి వారే యనునాతీరే యను ఫీటిలోనున్నను ఒక్కసారి సనాతన ధర్మ పునరుద్ధరణ భాగ్యము మాకు దక్కుటెంత యవ్యవ్తమోదా! దీనితో కాలపురుషుని రెక్కలు విలచితి ఇనుకకు నెట్టుచున్నాము. పండితోత్తముల మని విజ్ఞులగు మదనమోహన మాత్యజీ, మీరు మాలో కలసి పనిచేయుదురా? లేక సంఘహింసకృతులగుదురా? ఇకను మీయంటునాగవు. మాకోనసీమ పేర్కొన్నది. జాగ్రత్త! బురుని కాలముతోనూ, నుద్వాచారి, రామానుజాచార్యులు, బసవేశ్వరుడు మున్నగు సంస్కర్తల కాలములతోను బ్రాహ్మణనిరంజితత్వము నశించినదని భావించవలదు. అదిగోను మాలో పూర్తిగా పోలేదు. పరప్రభుత్వముకొంద పంచత్వ మందుచున్నను పంచముడన్న వానిని ప్రపంచములో నుండనియను. ఇది మాసనాతనధర్మపునరుద్ధారణకు మూలసూత్రము.

పండితోత్తములారా! పాలగుమ్మి సనాతన ధర్మస్థానిర్యాతకారా! దయయుంచి యీనా చిన్నమనవి నాలింపుడు. మొండిచేతులవానికి నెనగలు దిన నేర్పకుడు. బోనలో నిద్రించుచున్న సింగమును లేపి రెచ్చకొట్టుడు. జీవనాధారమున వ్యవసాయమును గలగపాల్పెయ్యకు, అరాజ కత్వమునకు దారిజూపకుడు. మన నిరంజితత్వము, మనరోజులు పోయి చాల కాలమైనది. మన జీవితములు నానాటికి దుర్భరములగుచున్నవి. మన పలుకుబడి మన పాండిత్యము పరమపదించివి. మనకు హిందూ సంఘములో స్థానమే పోవుచున్నది. మన నూటల నాలిండు వారెవరును లేరు. ఇతరు లేవరను మన మగవర్ణమువాగమని గౌరవించుటలేదు. మన సంఘములో చాల దురాచారములు బయలుదేరని. మనలోనే పంచము లెండరొయున్నారు. మనము పంచముల కస్పృశ్యత ఉన్నదా లేదా యని శంకింపక పూర్వము మన సంఘమును గాగుజేసికొనవలసియున్నది. వానికొరకు

పాటుపడక పతితులమై పాదగుచ్చు మనము పంచముడు స్పృశ్యదా శుస్పృశ్యతా యను విషయమును చర్చించుటకు తగిన స్థితిలో లేమని ధవనయుగా మనవిచేయుచున్నాను. మొదటి బ్రాహ్మణసంఘము నొకదాని నేర్పరచుడు. మన సంఘమునకు సనాతనధర్మముల నలవడతే యుండు. మన సంఘమును పీల్చి పిప్పిచేయుచున్న దురాచారములను సంస్కరింపుడు. మీయవ్యవస్థ ఇతరులను కాపించుటలో గాక లోన సంస్కరించుటలో గలదు. ఇది ప్రథమకర్తవ్యము. దీనిని పిడి మనము పురాణకాలమున కెగుర జూచుట నేల విడిచి సాము చేయుటవంటిది. అనేకపడి కార్యభంగము తేయరాదు. మన ధర్మములు మంట గలయుచున్నవి. మనకు కాసనాధికారము పోయినది. మన కాసనముల నాడల దాల్చి యములలో పెట్టించు మన ప్రభువులు గలిగినవాడు. గ్రామసంఘముల స్థాపించి సంఘాధికరణ గావించవలసిన కాలములో నాచరణశూన్యులమై పైయెత్తులనలక లాభమేమి? అస్పృశ్యత విషయములు లుంచి మొదట బ్రాహ్మణసంఘముకట్టి స్థాపింపుడు. దానిని కాస్త్ర సమ్యక్తమైన మార్గముల నడపుడు. మీయలోచనల కడ్డము వచ్చితిమి మమ్ముల దూరకుడు. బ్రాహ్మణసంఘమంతయు మీరావ్యానించిన ఏదమిందివెడలలోనే లేదు. ఎక్కడ నున్నను ఏదది లక్షల పైచిల్లర బ్రాహ్మణులు గలరు. వారిలో సనాతనధర్మముల నెలకొల్పి నడచిన తర్వాత మిగతా సంఘములగుచ్చి యలోచింతుము.

కోమారుపాడు యర్రమల్లి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖాదీబోర్డుయొక్క మేనెల
తాలూకు జమాఖర్చు పట్టిక
వివరములు
ఆదాయములు

	రూ	ఆ	పై
గతమాసపు నిలవ	1280	9	8
1. భీమా ఋణములు	1100	0	0
2. ఉత్తర ఆంధ్రపురం ఖాదీబోర్డునుండి	0	14	0
3. క్రొత్త ఋణముల వాచన్	1018	10	0
4. అద్యాన్యల ఖాతా	46	9	9
5. చిత్తూరుజిల్లా ఖాదీబోర్డు	3	10	6
6. ఆంధ్రబ్యాంకు	8000	0	0
7. అఖిలభారత ఖాదీబోర్డు	1000	0	0
8. ప్రెసిడెంటు ఖాతా	1850	0	0
	18,745	5	11
వ్యయము			
9. అడ్వెంట్	10	0	0
10. అచ్చు	4	0	0
11. పోస్టల్ తంటులు	88	12	0
12. స్టేషనరీ	15	9	6
13. చిల్లరఖర్చులు	7	11	9
14. వేతనములు	288	4	6
15. స్టాంపులు	0	4	0
16. ప్రయాణపు ఖర్చులు	30	8	0
17. వడ్డీ ఖాతాకు	18	10	0
18. చిత్తూరుజిల్లా ఖాదీబోర్డుకు	3	10	6
19. పి. సి. రే. గారి ఉపన్యాసములకు	7	13	6
20. మాదిరితునకలు వగైరా	4	8	6
21. నాగలాపురం ఖద్దరుడిపో, గుంటూరు	67	15	6
22. కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు	2800	0	0
ముగింపులు:—			
నాగలాపురం	1000	0	0
పశ్చిమకృష్ణా ఖాదీబోర్డు	984	10	0
తాడిపత్రి	400	0	0
గోదావరి	3000	0	0
తాడిపత్రి కంపెనీకి	2600	0	0
చింతమంటు ఖద్దరునిలయం	1000	0	0
శాపకుండపై మెంటువల్ల			
	9884	10	0
చిత్తానిలవ	128	5	2
	18,745	5	11

కె. వి. చలపతిరావు, కార్యదర్శిగాను.

వృత్తాంతలేఖలు

ఒక ఆదర్శక వివాహము-బెజవాడ
బందరు వాస్తవ్యులను, రిటైర్డ్ సబ్జెక్టుగాయను ఆగుమ-రా-రా-శ్రీ వావిలాల శివావధానులు గారి కుమారులకు బెజవాడ వాస్తవ్యులును పీడరును ఆగు మ-రా-రా-శ్రీ నారి నృసింహశాస్త్రిగారి కుమార్తెను ఇచ్చి యీనెల 11 వ తేదీని బెజవాడలో పాణిగ్రహణమహోత్సవ ముదివిధములుగ జరుపబడినది. వివాహమునకు పండితులు హెచ్చుగ విచ్చేసిరి. కన్యదాత లొనర్చు అన్నప్రదానము మెచ్చతగియున్నది. ఈవివాహసందర్భమున నేర్పుకొనవలసినవిషయములన్నియొగలవు. వరకులములు సానిటేషనులు నిశ్చయించబడినవి. విద్యుత్ పరీక్షలు పండిత సన్మానము ప్రాముఖ్యమై విప్రల్లిసవి. వేదకాస్త్రపాఠకు లెందరో గొప్పగొప్ప శిష్యాసముల నందికొని తమ సంతతివారికి గూడ వైవిధ్యల శేర్షింప బ్రోత్సాహము గలిగింపబడిరి. నారాయణదాసుగారి హరికథాకాలక్షేపము మిగుల శ్రవణానందముగానుండి సభ్యులు ఆనందపరవకులైరి. శ్రీశివావధానులు గారు పండితులను శక్తివంచనలేకుండ ఆదరించిరి. ఈవివాహ పంపకులు ఆయురారోగ్య విశ్వరూఢివృద్ధిగల్గి వరిలుదురుగాక. (ఒకవిలేఖరి)

రాయదుర్గం (బల్లారిజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

హైస్కూలు ప్రారంభోత్సవము

బోర్డు మిడిల్ స్కూల్ ఈనెల 8 వ తేది తెరవబడినది. మిడిల్ స్కూల్ హైస్కూలుగనని తాలూకా ప్రజలందరూ ఎదురెదురు చూచుచుండిరి. ఇంతలో ఆనగా 10-వ తేది ఎడ్వర్తేవనల్ డైరెక్టుగారు బంపిన ఉత్తరవున బల్లారి డిస్ట్రిక్టు బోర్డు (ప్రెసిడెంటుగారు బంపుతూ 12-వ తేది తామే ఖద్దున వచ్చి హైస్కూలు ప్రారంభోత్సవమును జరిపెదమని అనుజ్ఞ నందిరి. ఆనాడుగలిగిన సంతస మంతయుచెప్ప నలవిగాదు. ప్రజలు తమతమ మిత్రులకు బంధువులకు హైస్కూలు అగునున్నదని ఉత్తరమువ్రాసిరి. ఆనాటి సాయంకాలము 4 గంటలకు మిడిమిడి ఎండ గాయుచున్నప్పుడు ఒక వీదగృహస్థుని యింటిలో సర్వభక్షకుడు ప్రత్యక్షమై, తన ప్రతాపమును మిక్కింటి జాపసాగెను. తక్షణమే పాకకాలయం దుండిన స్కూటు మాస్టరుగారు రగు మ-రా-రా గురు భీమాచార్యులు, డ్రాయింగ్ మాస్టరుగారు మ-రా-రా డి. హెచ్. రామరావు గారు స్కూటువిద్యార్థులను బిలుచుకొనిపోయి సాహాయ్యము చేసి అగ్నిదేవుని కాహుతి యగుచుండిన రెండుయిండ్లను, 8-10 పల్లాల ధాన్యమును, రూ 300 లు వెలచేయగల రెండుయెద్దులను కాపాడిరి. శతభంగగాడు ఆను IV ఫారం విద్యార్థియు, రామరావుగారు పోగచుట్టుకొనబడిన యింటిలో సాహసముతో దూరి నిప్పుపల్లార్చిత పని యెంతయు క్లాఫుసియము. ఆనాడు కాలభటపంపుచువలసి ప్రయోజనమును గుర్తెరిగి జనులు పోగడసాగిరి. 11వతేద విద్యార్థులు, విద్యార్థులరెండ్రులు రాయదుర్గమున హైస్కూలుగనున్నదను సంతోషముతో ఎక్కడ మాచినను ఉపాధ్యాయుల చాకచక్యమును ప్రజాప్రముఖుల గాదాభిమానమును గురించి ముచ్చటించుచుండిరి. 12-వ తేదీని హైస్కూలు ప్రారంభోత్సవము చేయును. దేశముతో డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు బల్లారినుంచి రాయదుర్గమునకు విచ్చేసిరి మ-రా-రా-కె. బాలకృష్ణగారు, మ-రా-రా ఎ. తిమ్మరావుగారు. మ-రా-రా-శ్రీ. భీమప్పగారు, మ-రా-రా-కె. హుసేనుఖానుగారు మొదలగు ప్రజాప్రముఖులు స్కూల్ హెడ్ మాస్టరుగారు రగు మ-రా-రా-య్య. సుందరం బి. ఎ. ఎల్. టి గారు తక్కిన వేనవేల ప్రజలు వాద్యధ్వనులతో నెదుర్కొని ప్రెసిడెంటుగారిని పువ్వుమాలాలంకృతుల చేసి గవన్న మెంటు బంగళాకు దీసికొనిపోయిరి.

కార్యక్రమ పట్టిక ప్రకారము సాయంకాలము 4 1/2 గంటలకు సరిగాడి.బో. ప్రెసిడెంటుగారు హైస్కూలు భవనమునకువచ్చి, వాద్యధ్వనులగుండ అగ్రాసనాధి పత్యమును స్వీకరించిరి. సభా ప్రారంభమునందు శంకరవారాయణ అను విద్యార్థి దైవప్రార్థనచేసి సభ్యుల మనముల నలంకరింపజేసెను. క్రవప్రకారము అగ్రాసనాధిపత్యస్వీకారమైన పిమ్మట మ-రా-రా-శ్రీగారు శంకటంపై గారు ఆధ్వర్యములకు ఒక

అలేఖమతము

(దుర్గమహంతి ఆదినారాయణగారు-సోంపేట)

భారతదేశమునంగల వివిధమతములలో అలేఖమత మొకటి. అలేఖము అనగా వ్రాతలేనిమతము. శ్రుతిస్మృతులలో గాని పురాణాదులలో గాని యీమతమునగూర్చి యేమియు వ్రాయబడి యుండలేదు. ఇప్పటికిని ఈమతముయొక్క ఉత్పత్తి, ఆచరణాది విషయములనుగూర్చి మతకర్తగాని అధునికమతావలంబకులుగాని యెట్టి గ్రంథమును వ్రాసియుండలేదు. వ్రాయుట అనవసరము కూడగలదు. ఇదియే అలేఖమయొక్క అర్థమని అలేఖసన్యాసులు వాకొనుచుందురు.

ఈమతమునకు ప్రధానస్థాన ముక్కుశబ్దము. నేను చూచినంతవరకు ఒరిస్సాకు ఈ తరహాన నూన్న వంగదేశమందుగాని దక్షిణమున నూని ఆంధ్రదేశమునగాని అలేఖసన్యాసులు విశేషముగ గానరారు. ఇప్పుడు యీమతమునకు ప్రధానస్థానము ఒరిస్సాలో డెంకనాల్ సంతానమున నున్నది. డెంకనాల్ రాజుగారి మాతాపితరు లీమతావలంబకు లగుటవలన దీనికచ్చట ప్రాముఖ్యము గలిగెను. మతము నవీనము. ఈమతాచార్యుడు "ధూళిబావాజీ" యను సన్యాసి. ఇతడు ఇతరులకు తెలియబడకుండ 12 ఏండ్లు జలాశనమున అనువులను నిలుపుకొని తపస్సుచేసెను. తపస్సు పూర్తియైన పిదప మహాత్మ్యము కలవాడై కుష్మకొగులను అంగవికలులను వ్యవహరించెను. రాజులు ప్రజలు శిష్యులుగ జేరిరి. ఉపదేశించి తరింపజేయగోరిరి. పరాత్పరుడు ఇదివరకు వేదములందును శాస్త్రపురాణాదులందును అనేకవిధముల సనేకములను వామములతో వ్రాయబడి యుండుటవలన తానిప్పుడేవిధమున మాతనామమును కల్పించునని చింతించి తుదకు భగవంతు డలేఖ్యుడనివనిచి భక్తిపూరము తనమతమునకు అలేఖమత మను నామమిడి సంక్రమణ కల్పించక భక్తివలనను ఆచరణవలనను భగవంతుని సంతృప్తికిగ జేయవచ్చునని కొన్ని ధర్మములను నిశ్చయించెను. భగవంతుడు పృథ్విని మానవులను కల్పించెనుగాన మన మాతని ఆశ్రయించుట బద్ధులమై యున్నా మను కారణముననే భక్తిచే యవలెను గాని మోక్షవృత్తి గాదనియు, మోక్షమో సరికతా యిచ్చుట భగవంతుని యిష్టమే యనియు తామేదియు కోరవలదనియు ఈమతముయొక్క మూలసిద్ధాంతము. వీరిలో బాహ్యంతర లక్షణండు తెగలు కలవు. బాహ్యము మతనియమములను పాటించురు. అంతరులు మతనియమములను పాటించుచు దేశికునిచే భక్తి మాత్రోపదేశమును బొందెదరు. ధూళిబావాజీ యనంతరమున మతమును గీతములరీతిని బ్రచారమునకు దెచ్చినయతడు భీమబోయి యను నిరక్షరకుక్షి యుగు కవి. ఇతడు పుట్టంధుడు. బాల్యమున కండ్లు కానక నూతిలో పడిపోయెను. పరమేశ్వరునికటాక్షమున వీక్షణము లుజ్జేజ మొందినవి. ధాతాపాతమగు కవనకీర్తి కలిగి మతప్రచారమునకు బూనుకొనెను. వీరభోగపవంతరాచునివలె నీతడు కలియు గమునందలి భవిష్యత్తునంతయు తన అలేఖ్యగ్రంథమున జెప్పించాడనెను.

మతనియమములు:—
గృహస్థునిగ సన్యాసిగ నుండవచ్చును.
ముతుధర్మానుసారము స్త్రీసంపర్కము చేయవలెను.
జీవనజామున లేచి స్నానము చేయవలెను.
తైలాభ్యంగన మెన్నడును చేయగూడదు.
పుడకలతో దంతధావనము చేయరాదు.

సత్తరములో తాంబూల సహితముగా అభినందన పత్రక నర్పించి తాము ధారాళముగా పత్రికయందు గల విషయముల నెగ్గడించిరి. ఆటుపిమ్మట యూనియన్ బోర్డువారి అడ్రెసును చదివిరి. లెదనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారు ఇంతి మారము నన్ను బొగడుట అక్కరలేదనియు ఇంతయు అతిశయోక్తిగా నున్నదనియు నాకర్తవ్యమును నేను జేసియున్నాననియు మీ అంబరి వికమత్స్యప్రభావమే హైస్కూలు నమ్మకముల చేసినవనియు యూనియన్ వారు విన్నవించుకొన్న ప్రకారము నీటివనతిని కల్పించుటకు ప్రయత్నించెనమనియు మున్నగు పుష్కలక కాంక్షముతో వ్యూమవుగా వికృతించిరి. ఆటువెనుక తమ స్వహస్తముతో కవి ధారము గదితాళము లీని అచ్చట నెలకొల్పబడిన సరస్వతీ పూజాసత్కారములకు సంబంధించిరి. మ-రా-క్రి పి. తిమ్మరాయప్పగారు అగ్రాసనాధిపతిగారికిని దివిజనతో అభీషరగారికిని పుచ్చవారములను పురవాసుల వరముగానే యభినందించిరి. అందరను సంతోషముగా కాఫీమొదలగు ఉపహారములను స్వీకరించిరి. ఇంతలో 7 గంటలు సమాపించినందున జయజయధ్వనులు చేయుచు వెడలిరి.

(ఒక విద్యార్థిమాని.)

అన్యమతముల నాక్షేపింపరాదు.
కోగము వచ్చినయెడల జైవధమును పుచ్చుకోగూడదు.
శవమును శననము చేయవలెను.
అడిగినప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమియ్యకూడదు (వాగ్వివాదము లేకుండుటకు)

బొట్టు పెట్టగూడదు.
విగ్రహారాధనము చేయరాదు.
రాత్రిభోజనము చేయగూడదు. సూర్యాస్తమయమునకు పూర్వమే భుజింపవలెను.
శవనాశకులుగ మత్స్యశబ్దముండవలెను. ఇతరులు ముట్టరాదు.
గోప్రసవానంతరము 10 దినములవరకా పాలును గ్రోలగూడదు.
సన్యాసాశ్రమమున నుండువారు నారజబట్టలను గోచిపాతగను మొలచుట్టు నొకవట్టువయు లావును గల త్రాడును ధరింతురు. జడలుండను. పెద్ద తాటాకు విసనకర బంతుగు. కోజన కొకగ్రామములో నుండురు. పూట కొక్కయింట మాత్రమే భిక్షను నైకొందురు. గృహస్థాశ్రమమున నుండువారు కావిరంగవస్త్రములను ధరింతురు. ఉదయము తూర్పువై పునను, సాయంత్రము పశ్చిమదిశకును బోరగిలపడిసాష్టాంగప్రణామంబు లాచరింతురు.

ఈమత మించుమించుగ శార్దూలమతమున బోలియుండును. పీఠ అహింసావ్రతులుగాని మత్స్యదేశమున నుండువారగుట కాబోలు మత్స్యమాంసభక్షకులై యున్నారు. పీఠ పుడకలతో దంతధావనము చేయకుండుట యు జైవధమును నేవింపకుండుటయు ఔరమును చేసికొనకుండుటయు స్వప్తిలో పురుషవస్త్రమున మార్పు లేకుండ నున్నదన్నటుల నుండుటయే వీరి ఆచరణమని యూహింపదగును. వీరు శిష్యులకు సాధారణముగ మంత్రోపదేశమును చేయరు. వై నుదాహరింపబడినప్రకార మాచార్యవచనములను మార్చుకొనుటయే మతప్రవేశముగ భావింపబడును. పీఠ భక్తిశిక్షరులు, అద్వైతభావగూఢులు. భగవంతుడు వేద, మన మాతని భక్తులను అనుజ్ఞాపింపజేయునని వీరిలో ముఖ్యముగ గాననగును. వీరు ప్రభుప్రీతికై అప్పుడప్పుడు భగవంతుని భజనజేయుచు బాలిలలను ఉత్సవముల జేయుదురు. డెంకనాల్లో ప్రతిపార్వణి కీర్తియత్సవములు జరుగుచుండును.

ఇటీవల 10 సంవత్సరముల క్రితము అలేఖసన్యాసి యగు విద్యాధరస్వామిలవారు దనుచేసి యీ ప్రాంతమున వేలకొలది భక్తులను మతమున గళిపి మతప్రాబల్యమునకు పూనుకొనిరి. గంజాంజిల్లాలో కొండదేవిడి యనుగ్రామమున మతము నొకటి కట్టించిరి. అచ్చట ప్రతిసంవత్సర మాఘశుద్ధపంచమికినాడు వేలకొలదిభక్తులు చేరి భగవద్భక్తివములను జరుపుట యాచార మైయున్నది. నీత్యము సాధులకు భిక్ష యొసంగబడుచుండును. శూన్యగర్భమున అలయమున ప్రతిదినమును దీపారాధన జరుగుచుండును. ధూళిబావాజీ పూరి మొదలగు ఒరిస్సా ప్రాంతముల యందును, కలకత్తామొదలగు ఒరిస్సా పరిసరప్రాంతములందును మతప్రచారమును చేసినవిదవ నీవిద్యాధరస్వామి జయపురం కొలాపాండి మొదలగు ప్రదేశములందు విశేషమతప్రచారమును గావించెను. ఇతడు కొండదేవిడిలోనే పరమపదించినందున నచ్చట నేటేట గొప్పయాత్ర మానుచుండును. ఇతడు ప్రచారమును గావించిన ప్రతిగ్రామమును అలేఖమందిరములు స్థాపింపజేసెను. భారతభూమి అంతారపురుషులను జన్మస్థానమునకు కిడి యొక ప్రజాతరస్వము.

కమలాక్షి
(విచిత్రకథ)
గంప్రకర్త:—నెల్లూరు నెంకటగిరి మహారాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-క్రి, రాయసం నెంకటేశ్వరులుగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. సాంఘికనవల:—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంస్కరణ, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గణితీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.
120 పేజీలు. ఖచ్చిత్యముకాగితము. మంచి అచ్చు. 0.8.0.
విలాసము :—
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
నెం.7, తంబుశెట్టిపేట, మద్రాసు.

కొల్లిగలు తాలూకా (కోయంబుత్తూరు) బోర్డు రద్దుజేయుట

ప్రభుత్వమువారు తమ చర్యను సమర్థించుకొనుట

ప్రభుత్వమువారు యీ క్రింది యుత్తరమును ప్రకటించిరి:—

కోయంబుత్తూరు జిల్లాలోని లోకలు బోర్డుల బడ్జెటులపై ప్రభుత్వమువారు యుత్తరపుటను జేయునపుడు కొల్లిగలు తాలూకాబోర్డు బడ్జెటు 18100 రూపాయల లోటుతో ముగిసినటుల కనుగొనిరి. ఇంకను విచారించి చూడగా యీబోర్డు స్థాపింపబడిన 1886 సం॥ ము నుండియు గూడ యెప్పుడును ఆదాయవ్యయములను పదుము జేసికొనజాలక పోయినదియు, అయ్యది జిల్లాబోర్డునుండి ప్రతి సంవత్సరమును విరాళముల దీసికొని గడుపుచుండెననియు చెప్పెను. ఇటువంటి దివాలాతాలూకా బోర్డుండుట స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి మంచిదిగాదనియు, పహాయకాంగ నుండజాలదనియు, యీతాలూకా బోర్డును రద్దుజేసి, ఆ ప్రదేశమును జిల్లాబోర్డు పాలనముక్రింద నుంచిన యెడల ఖర్చులుత్పే డబ్బు మిగులుననియు ప్రభుత్వము వారు నిశ్చయించిరి. ఈప్రకారముగనే 1924 ఆక్టోబరు 3 వ తేదీన, ప్రభుత్వమువారు కోయంబుత్తూరు జిల్లాబోర్డును కొల్లిగలు తాలూకాబోర్డును యీరద్దుజేయు విషయమే విచారించిచారి అభిప్రాయములను 1924 నవంబరు 1 వ తేదీ లోపుగా ప్రభుత్వమువారికి దయపలపెని కొరిరి. కొల్లిగలు తాలూకా బోర్డును కోయంబుత్తూరు జిల్లాబోర్డు గూడ రద్దుజేయుట యిష్టములేదనియే చెప్పిరి గాని అందుకు కారణములను పరిశీలించి నానినేమియు చెబుపరెర. ఈతాలూకాబోర్డు పాలించు సంస్థలను ప్రభుత్వమువారైన న్యాధీనపరుచుకొనవలెను లేదా ఆ తాలూకాబోర్డు ప్రదేశమును పాలించుటకు ప్రత్యేకము లోకలు ఘండు జిల్లా నొకదానిని నిర్మింపవచ్చునని జిల్లాబోర్డువారు నూచించిరి. తాలూకాబోర్డు పథ్యుల రాజుబారముకటి 1925 జనవరి 28 వ తేదీన స్థానిక స్వపరిపాలనామాత్యుని వద్దకు వచ్చెను. అప్పుడు కోయంబుత్తూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు గూడ నుండిరి. ప్రభుత్వమువారు బాగ్ త్రగ విచారించి యీ తాలూకాబోర్డు లోటు పూడుటకై జిల్లాబోర్డుగాని తాలూకా బోర్డుగాని విరాళముల నీయజాలననియు యీ ప్రదేశమును ప్రత్యేకము లోకలుఘంకు బోర్డుగ నిర్మించుటకుగూడ నేమియు కారణములేదనియు నిశ్చయమును చెప్పిరి. అయితే జిల్లా బోర్డును తాలూకాబోర్డును కోసిన వివాదు ఆ తాలూకాబోర్డుకు వచ్చేనపుడును ప్రతిసంవత్సరమును ప్రభుత్వ విరాళముతో సంబంధములేకుండ జిల్లాబోర్డువారే యిచ్చి పూర్వముండునెడల తాలూకాబోర్డు నుంచనిచ్చెదమని ప్రభుత్వమువారు 1925 ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీ యుత్తరపులో చెప్పిరి. కోయంబుత్తూరు జిల్లా బోర్డు 1925 ఫిబ్రవరి 24 వ తేదీ సమావేశమై తాలూకాబోర్డును రద్దుజేయుటకు మరల ససమ్మతిని చెప్పుచు తాలూకాబోర్డు లోటులో సగము భరించెదమనియు లేదా 7500 రూపాయలను భరించెదమనియు మిగిలినది ప్రభుత్వమువారు భరింపవచ్చుననియు కోరిరి. తరువాత ప్రభుత్వమువారు 1925 మార్చి 14 వ తేదీన మరల జిల్లా బోర్డుకు గాని తాలూకా బోర్డుకు గాని విరాళ మొసంగ వీలులేదని తిమనిశ్చయమును రూఢిగ చెప్పుచు జిల్లాబోర్డువారు తమ తీర్మానమును మరల పర్యాలోచించి తమ యభిప్రాయములను 1925 ఏప్రిలు 1 తేదీ నాటికి తే. పనలెనని కొరిరి. జిల్లాబోర్డు మరల 1925 ఏప్రిలు 80 వ తేదీన సమావేశమై లోటుకొంద ప్రతిసంవత్సరమును 15 శేల కెక్కుల లేకొని నిచ్చెనమనియు ప్రతి సంవత్సరమును ప్రభుత్వము నుంచి విరాళ నియంజింప, కోయంబుత్తూరు తీర్మానించు కొనిరి.

జిల్లా బోర్డువారు ప్రభుత్వ సర్వేక్షణమును గ్రహింప జాలనిపోయిన ప్రభుత్వమువారు చాల విచారించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు విరాళము నీయజాలకో యని అసెంబ్లీవారు జేప్పిని కావున ప్రస్తుతము యీతాలూకా బోర్డును 1925 ఏప్రిలు నుండియు రద్దుజేసి ఆ ప్రదేశమును జిల్లాబోర్డు క్రింద నుంచుటవచ్చు ప్రభుత్వమువారు జేయగలిగిన జేమియునులేదు. 1920 మద్రాసు లోకలుబోర్డు చట్టము 6వ సెక్షను (2) సబ్ సెక్షను నిబంధన ప్రకారము జిల్లాబోర్డును తదవ్యక్తుడును కొల్లిగలు తాలూకాబోర్డును నడుపుచు తదవ్యక్తు కార్యముల నిర్వహించు 1925 జులై నుండియు నిలువజేయుట కధికారమియ్యబడినది.

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియీట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

నమ్మకమును కొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్నానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్క్వార్టర్సు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

మావద్ద అనేకరకములు కొత్తమాదిరి గాజాలు, మెడగొలుసులు, కానుకలు అడ్డగ చైకలు మొదలగు బంగారు నగలున్న నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరిల అడ్డగలు, జడవిళ్ళలు, నాగరములు, ఆంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి నెండి రైలు కూజాలు, టంబుర్లు, పేజీగన్నెలు, కాపి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులన్న అనేకరకములు కాళ్ళగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడున్నవిగా యుండును. కాను బంగారమునను చూడవేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చునవి వాపను తీసుకొనబడును.

(ప్రావైటర్లు):-కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

195 కనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

ఉత్సాహముకంటె మించినది లేదు

మీ జీవితకాలమునందు గలుగు కష్టముల నన్నిటిని కొంచమైనను భయము లేక జయించుటకు మీకు సహా కావలసిన ఆయుధము ఉత్సాహమే.

అయితే 219

మనోదోర్బల్యమున్నప్పుడు దీనిని సంపాదించుటెట్లు

ఆతంక నిగ్రహ మాత్రలను

వాడుడ. మెదడు సంబంధమైన వ్యాధులు, అశీర్లము, మలబద్ధకము మొదలగువాటిని పారవ్రోలి అమృతమైన గుణమును గలిగించును. 32 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0 ఇతర వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము

26, బాడ్యే, మద్రాసు

MAN REPAIRING TABLET "నెల్" వన్ దన్

ఈ డివ్యావధము శ్రీ పురుష జాతులకు సంభవించు శరీర బలహీనత, శుక్లవర్ణము, నపుంసకత్వము, స్వస్థమృతము, అతీత శ్రమి సంభోగము వగైరాల బలకలిగే చిత్తైన వ్యాధి చిహ్నములకు నిష్పంకయ నివారణి.

ఇందులో ట్రిటిమ్ (ఫార్మకోజీయ) ఔషధగ్రంథములవల్ల బయలుపడిన మిక్కిలి సుశుభ్రమైన సుప్రసిద్ధ బలవర్ధకావధముల (టూనిక్సులు) ముఖ్యముగా సందోహముల గ్రహించి చేర్చబడియున్నది. అట్టిపలుముచే శుద్ధియైన యీ "నెల్" అను ఔషధావధము, నవీన రసజ్ఞ (Chemistry) వైద్యచికిత్స కాస్త్రము (Therapeutics) ల విషయ చర్యలతో బయలుపడిన నరములకు పటుత్వమును కలిగించు టూనిక్కులలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది.

Sold Everywhere

నవ నిసంపూర్ణముగా నమ్మదగినది.
అతిబలహీనతగా నున్నప్పుడు "నెల్" అనునది వైశ్రాళికగా యుపయోగించ బడవలెను.
ఇది యీ క్రింద కవిరవాణివద్ద కొరకదు:-
మదరాసు రాజధాని సోల్ యేజెంట్లు అయిన దాదా అండ్ కో., కె మి ప్లస్.
ఎన్ ప్లనేట్, మదరాసు.

అక్వన్ | అక్వగంధిచే నవహారుచేయబడిన సంజీవి.

బలహీనమైన నరములకు, దుర్బలమైన మెదడుకు, బలములేని కండరములకు, ఈ అమోఘమైన ఔషధం శతానంద, బల, తల్మఖానా, గ్లెసరోఫాస్ఫరేటులు, ఇతర మామూలు ఓషధులుచేర్చి తయారుచేయబడినది. అందుచే కలిగిన దుర్బలత్వమునకు ఇది తప్పక మంచిగుణ మిచ్చును

ఇది రహస్యమైన ఔషధముకాదు. కావలసినవారు వ్రాసిన ఔషధము సూత్రముకూడ తెలుపబడును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd. CALCUTTA

కామామృతము.

ఒక టేబుల్! 1 గంట కేగుణము!!

ఈ యావధము శుక్రధాతు బలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నొక మూత్రం దీసికొనిన ఎంతబలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారముఖము నీయంగలదు. 5 దినములు పుచ్చుకొనిన మూత్రములోగలిసి గాని మూత్రమునకు ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసకులు, నరముల బలము తగ్గిన వారు ఈ మాత్రలనే వైకి పూతగాగూడ సుపయోగించిన మిక్కిలి శ్రేష్ఠవంతులు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యావధము, మీయాత్మరసులు రహస్యముగా నుంపబడును. 20 మాత్రల సీసా రు. 2-0-0 అమృతామృతము, నెం 1. ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

తెలుగుభాష! (పోస్టుబియ్యలవ్రత్యేకము) గుణముధికము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి ధైర్యశక్తి క్షయమై నిద్రాధిక్యము అతీర్ణము, అరుచి, ఆపురింతల, అగ్నిమాంద్యము, అలిదాహము, ఎక్కిళ్లు, శర్యాంగముల యందు బలహీనము, చక్కలు, పొర్రుములు, శలస్సు, శ్రద్ధ, ఆసక్తి, మొదలగువానియందు గలిగిడి శోషణలను చేగొట్టి తేహమును నుంచి యాశోగ్యహానకు చేయును.

ఈ మాత్రలు తేహవార శోషణను వెంటనే మాన్పును. యందు అనేకవిషయము చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధమునట్లేకను పరమహంసక్రియా లభిం చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడెయ్యచిన నిజము తెలియగలదు. విలువ:- (1078)

ఆయాపేద వైద్యులయందు, పోస్టు నిడుమొలు, ఎలెక్ట్రా, కృష్ణాజిల్లా.